

PPF-VET

Pregătirea trecutului pentru viitor: O inițiativă a IPT de consolidare a capacităților pentru restaurarea monumentelor și clădirilor în Republica Moldova

Acțiunea-cheie 2 din cadrul Erasmus+: Consolidarea capacităților în domeniul IPT

Proiectul nr.: 101128806

D2.1 Raport conținând constatările privind nivelul de politici și de educație

WP2 – Analiza nevoilor & Cele mai bune practici

Cofinanțat de Uniunea Europeană. Cu toate acestea, opiniile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale EACEA.

Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea care acordă grantul nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Sinteză

Restaurarea monumentelor și renovarea clădirilor au o importanță istorică, culturală, socială, de muncă și economică crucială pentru orice țară care decide să investească în acest sector, deoarece beneficiile sunt multiple și substanțiale, dacă sunt decise în cadrul unei strategii cuprinzătoare și al unei planificări holistice care să acopere toți parametrii care compun acest sector specific.

Propunerea noastră constă în două secțiuni, deoarece fiecare secțiune este esențială din cealaltă secțiune pentru a atinge obiectivul în cea mai mare măsură posibilă. Nu este suficient ca o țară să pregătească un program educațional excelent la nivelurile Cadrul European al Calificarilor 3-4 pentru a atrage studenții în sectorul specific al restaurării clădirilor și monumentelor fără a lua simultan o serie de alte măsuri de susținere atât din punct de vedere legislativ, cât și financiar. În mod similar, nu este suficient să se investească resurse financiare atât din sectorul public, cât și din cel privat, fără educația și formarea necesare și suficiente la toate nivelurile persoanelor care vor fi invitate să pună în aplicare proiectele.

Cele două secțiuni în care propunerea este împărțită în contextul acestui rezultat sunt **(a) programul educațional (modul în care cadrul de formare și certificare este separat și definit)** și **(b) măsurile de sprijin** (cadrul legislativ, crearea infrastructurii, colaborarea dintre sectorul public și cel privat și stimulentele financiare).

Prin studierea celor mai bune practici atât la nivel european, cât și internațional, în special în țările cu patrimoniu semnificativ în restaurarea monumentelor și a clădirilor istorice, identificăm constatări semnificative atât la nivel educațional și de ocupare a forței de muncă, cât și, în sens mai larg, la nivel legislativ și de programe de finanțare.

Chiar și țările care nu au capacitatea economică de a sprijini inițiativele pentru dezvoltarea acestui sector specific au programe și practici care pot fi utilizate atât de autoritățile publice, cât și de întreprinderile private sau chiar prin intermediul consorțiului public-privat.

Prima secțiune: Programul educațional

Un program educațional cuprinzător pornește de la învățare și trebuie să culmineze cu certificarea competențelor dobândite prin această educație, certificarea fiind protejată și necesară pentru intrarea pe piața muncii. Pe baza celor mai bune practici identificate în acest studiu, sistemul educațional la nivelurile 3-4 ar trebui împărțit în următoarele secțiuni:

Abordare teoretică	Istorie și arhitectură
	Materiale și tehnici
	Conservare și întreținere
	Reglementări și legislație
	Valori etice și culturale
	Managementul de proiect
	Comunicare și colaborare

ÎNVĂȚĂMÂNT TEHNIC	Instruire de laborator și practică
	Materiale și aplicații

Analiza tehnică
Proiectarea și executarea proiectelor
Aplicarea standardelor și reglementărilor
Securitate și sănătate

Exerciții practice

Aplicarea tehnicilor
Utilizarea instrumentelor și materialelor
Analiza problemelor
Colaborarea în echipă
Managementul de proiect

La finalizarea fiecărui ciclu de program, participanții ar trebui să primească certificarea corespunzătoare, pe care o pot folosi atât pentru oportunitățile de angajare, cât și pentru recunoașterea educației ulterioare la un nivel academic superior.

În plus, este important să se încurajeze crearea de programe educaționale specializate în colaborare cu instituțiile de învățământ și organismele profesionale care oferă studenților cunoștințe și abilități în ceea ce privește restaurarea și renovarea clădirilor.

A doua secțiune: Măsuri de sprijin

Măsurile de susținere sunt cruciale, deoarece vor crea condițiile reale pentru includerea studenților în domeniul specific și vor face parte din programul educațional.

CADRUL LEGISLATIV

Crearea cadrului legislativ
Certificarea și recunoașterea calificărilor profesionale
Înființarea organismelor de reglementare
UNESCO
Regulamentele UE

CREAȚIE DE INFRASTRUCTURĂ & INCENȚII FINANCIARE

Înființarea centrelor de excelență
Sprijin pentru instituțiile de învățământ
Sprijin pentru educația profesională (IPT)
Programe europene
Programe internaționale
Stimulente fiscale
Promovarea cercetării și dezvoltării

SECTORUL PUBLIC-PRIVAT COLABORARE

Încurajarea colaborării
Înființarea de parteneriate public-privat (PPP)
Parteneriate pentru programe educaționale
Cercetare și dezvoltare în comun
Programe de dezvoltare a carierei
Consolidarea investițiilor

Asigurarea durabilității și a dezvoltării în domeniul restaurării clădirilor necesită o abordare cuprinzătoare care să combine educația, inovarea și colaborarea. Prin punerea în aplicare a cadrelor legislative, furnizarea de stimulente și consolidarea cooperării dintre sectorul public și cel privat, putem crea un mediu în care educația și dezvoltarea să fie accesibile tuturor și să conducă la soluții durabile și inovatoare pentru restaurarea și revitalizarea patrimoniului cultural.

Consolidarea cooperării cu sectorul industrial și cu firmele dedicate revitalizării și renovării, asigurând alinierea perfectă a ofertelor educaționale la cerințele pieței. În plus, o sugestie esențială, care urmează să fie explorată în continuare în concluziile noastre, se învârtă în jurul necesității unor stimulente financiare menite să stimuleze creșterea atât a cantității, cât și a calibrului oportunităților de angajare în acest sector, făcându-l astfel o cale de carieră atrăgătoare și motivând implicarea studenților.

Prima secțiune: Programul educațional

SECȚIUNEA	SECȚIUNILE PROGRAMULUI EDUCAȚIONAL	Continut
Abordare teoretică	Istorie și arhitectură	Înțelegerea istoriei arhitecturii, a diferitelor stiluri arhitecturale și a tehnicilor utilizate în construcția monumentelor și a clădirilor istorice.
	Materiale și tehnici	Studierea materialelor utilizate în construcția monumentelor și clădirilor, precum și a tehnicilor de restaurare și renovare.
	Conservare și întreținere	Analiza metodelor de conservare și întreținere a monumentelor și a clădirilor istorice, inclusiv a practicilor de gestionare a sarcinilor de întreținere.
	Reglementări și legislație	Înțelegerea cadrelor juridice și a reglementărilor care reglementează restaurarea și renovarea monumentelor și a clădirilor istorice.
	Valori etice și culturale	Dezvoltarea sensibilității la valorile etice și culturale legate de restaurarea și renovarea monumentelor și clădirilor istorice.
	Managementul de proiect	Instruire în managementul de proiect, inclusiv planificarea, bugetarea și executarea sarcinilor.
	Comunicare și colaborare	Dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare între profesioniști în ceea ce privește restaurarea și renovarea pentru a obține rezultate de înaltă calitate.
ÎNVĂȚĂMÂNT TEHNIC	Instruire de laborator și practică	Formare în ceea ce privește competențele practice și tehnicile de restaurare și renovare, inclusiv metodele și instrumentele utilizate.
	Materiale și aplicații	Învățarea despre selectarea și utilizarea materialelor adecvate pentru restaurare și renovare, precum și despre diferitele aplicații ale acestora.
	Analiza tehnică	Tehnici de învățare pentru analiza structurilor și materialelor pentru a evalua starea lor și pentru a proiecta lucrări de renovare.
	Proiectarea și executarea proiectelor	Înțelegerea procesului de planificare și executare a proiectelor de restaurare și renovare, inclusiv gestionarea timpului și a resurselor.
	Aplicarea standardelor și reglementărilor	Înțelegerea și punerea în aplicare a standardelor și reglementărilor care reglementează restaurarea și renovarea clădirilor și monumentelor.
	Securitate și sănătate	Formare privind practicile practice în materie de securitate și sănătate la locul de muncă în timpul lucrărilor de restaurare și renovare.
Exerciții practice	Aplicarea tehnicilor	Participanții ar trebui să aibă posibilitatea de a aplica tehnicile pe care le-au învățat în restaurarea și renovarea clădirilor și monumentelor reale.
	Utilizarea instrumentelor și materialelor	Participanții ar trebui să învețe cum să utilizeze diferitele instrumente și materiale utilizate în lucrările de restaurare și renovare.
	Analiza problemelor	Participanții ar trebui să abordeze problemele practice și dificultățile care apar în timpul executării lucrărilor de restaurare și să caute soluții pentru acestea.
	Colaborarea în echipă	Participanții ar trebui să lucreze în echipe și să dezvolte abilități de colaborare și comunicare cu colegii lor.
	Managementul de proiect	Participanții ar trebui să se familiarizeze cu gestionarea timpului, alocarea resurselor și organizarea unui proiect de restaurare sau renovare.

A doua secțiune: Măsuri de sprijin:

SECȚIUNEA	PROGRAMUL	Conținut
CADRUL LEGISLATIV	Crearea cadrului legislativ	Stabilirea legilor și regulamentelor care guvernează educația și certificarea profesională în domeniul restaurării clădirilor.
	Certificare și recunoaștere Prof. Calificări	Instituirea unui sistem de certificare și recunoaștere a calificărilor profesionale în domeniu pentru a asigura calitatea și siguranța muncii.
	Înființarea organismelor de reglementare	Crearea unor organisme sau comitete specializate pentru implementarea legilor și reglementărilor privind restaurarea clădirilor și educația în domeniu.
	Convențiile UNESCO	Implementarea în cadrul legislativ național a tuturor recomandărilor Centrului Patrimoniului Mondial UNESCO privind utilizarea programelor de finanțare.
	Regulamentele UE	Punerea în aplicare în cadrul legislativ național a directivelor, regulamentelor sau recomandărilor UE
CREAȚIE DE INFRASTRUCTURĂ	Înființarea centrelor de excelență	Înființarea unor centre specializate de excelență pentru restaurarea clădirilor, care vor servi drept modele pentru educație și cercetare educațională
STIMULENTE FINANCIARE	Sprijin pentru instituțiile de învățământ	Acordarea de sprijin financiar-contabil instituțiilor de învățământ care oferă programe de studii în domeniul restaurării clădirilor.
	Sprijin pentru EFP	Acordarea de stimulente financiare pentru educarea și specializarea în domeniul restaurării clădirilor.
	Programe europene	Utilizarea programelor europene disponibile pentru finanțarea proiectelor în domeniul cercetării și inovării
		Utilizarea programelor europene disponibile pentru finanțarea proiectelor în domeniul restaurării patrimoniului istoric.
	Programe internaționale	Utilizarea programelor de finanțare internaționale furnizate de organizații internaționale, precum și de țări specifice care sprijină protecția patrimoniului cultural în cadrul dreptului internațional.
	Stimulente fiscale	Oferirea de stimulente fiscale companiilor & organizații care oferă educație și formare profesională în acest sector.
		Acordarea de stimulente fiscale companiilor și organizațiilor care activează în sectorul construcțiilor de restaurare a clădirilor
COLABORAREA ÎN SECTORUL PUBLIC-PRIVAT		Acordarea de stimulente fiscale sau subvenții întreprinderilor care oferă oportunități de angajare în acest sector.
	Promovarea cercetării și dezvoltării	Promovarea cercetării și dezvoltării în domenii legate de restaurarea și renovarea clădirilor pentru a promova tehnologii și procese inovatoare.
	Încurajarea colaborării	Promovarea colaborării dintre sectorul public și cel privat pentru dezvoltarea programelor de formare și dezvoltare profesională.
	Înființarea de parteneriate public-privat (PPP)	Crearea de întreprinderi în cadrul cărora sectorul public și cel privat colaborează pentru a furniza servicii educaționale și pentru a pune în aplicare proiecte de restaurare a clădirilor.
	Parteneriate pentru programe educaționale	Înființarea de consorții între instituțiile de învățământ publice și private pentru furnizarea de programe de formare în restaurarea clădirilor.
	Cercetare și dezvoltare în comun	Colaborare între companii publice și private pentru cercetarea și dezvoltarea de noi tehnologii și metode în domeniul restaurării.

Programe de dezvoltare a carierei	Crearea de programe de dezvoltare a carierei în care studenții au posibilitatea de a lucra în organizații publice sau private în domeniul restaurării.
Consolidarea investițiilor	Promovarea investițiilor public-privat în proiecte de restaurare a clădirilor, crearea de oportunități de educație și formare.

Cuprins

Sinteză	2
Cuprins.....	7
1 Introducere	8
2 Starea actuală în domeniul restaurării și reabilitării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural.....	11
2.1 UE	12
2.1.1 Politici și cadru juridic.....	13
2.1.2 Abordări de restaurare și reabilitare	17
2.2 Moldova	18
2.2.1 Cadru politic și juridic	18
2.2.2 Abordări de restaurare și reabilitare	21
2.3 Raport de țară	22
2.3.1 Italia.....	23
2.3.2 Germania	28
2.3.3 Franța.....	33
2.3.4 Spania	38
2.3.5 Austria	44
2.3.6 Regatul Unit	48
2.3.7 Letonia	54
2.3.8 Polonia	63
2.3.9 Grecia.....	67
2.4 Recomandări	72
3 Cele mai bune practici privind cursurile sau specializările EFP pentru restaurare și reabilitare	73
3.1 Cele mai bune practici ale UE.....	73
3.2 Cele mai bune practici internaționale.....	75
3.3 Recomandări	77
4 Concluzii.....	77
5 anexe	82
5.1 Anexa 1 - CONVENȚIA PRIVIND PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL MONDIAL	82

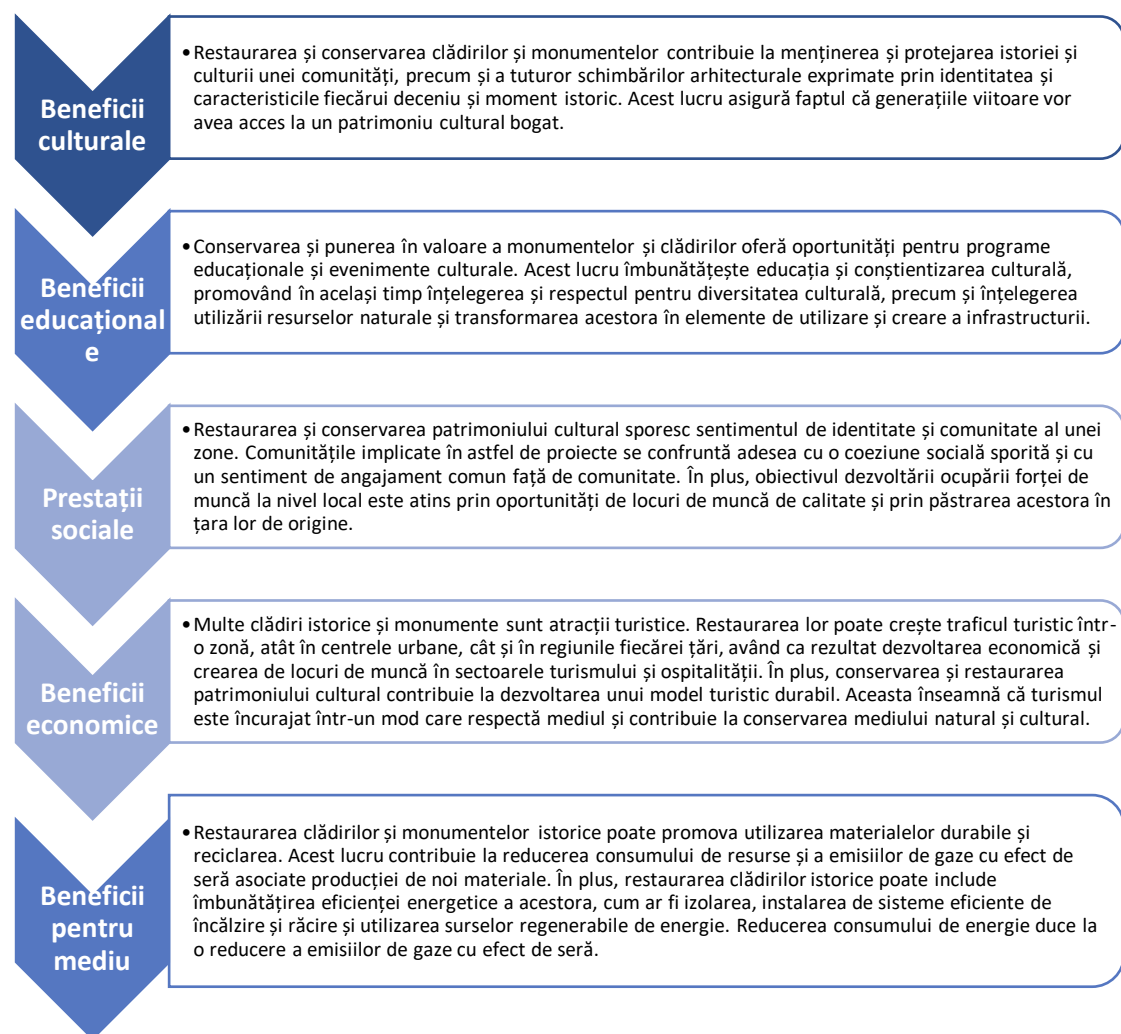
5.2	Anexa 2 – DIRECTIVA 2014/60/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI.....	82
5.3	Anexa 3 – Recomandarea 2020/C 417/01 a Consiliului privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență	83
5.4	Anexa 1 – ERASMUS+	83
5.5	Anexa 1 – Pașapoartele de competențe pentru patrimoniul UE.....	84

1 Introducere

Prezentul document își propune să evidențieze cele mai importante puncte-cheie în ceea ce privește restaurarea clădirilor și factorii legați de importanța arhitecturii tradiționale și de semnificația deosebită pe care statele ar trebui să o acorde protejării patrimoniului istoric.

Una dintre cele mai recente definiții ale restaurării la care se face referire este: „Restaurarea este înțeleasă ca orice intervenție care vizează conservarea și transmiterea către viitor a operelor de interes istoric, artistic și de mediu, facilitând lizibilitatea acestora fără a șterge urmele timpului, cu respectarea absolută a materialului vechi și a documentației autentice”.

Introducerea acestui document stă la baza unui program educațional la nivelul CEC 3-4, întrucât conservarea patrimoniului cultural al fiecărei țări prin restaurarea clădirilor și monumentelor aduce avantaje semnificative la nivel cultural, dar și beneficii sociale, economice și de mediu semnificative. Prin urmare, acesta constituie un sector de investiții semnificative, cu randamente excelente și dezvoltare durabilă.

Pentru atingerea acestui obiectiv, sunt necesare o serie de măsuri și decizii de politică, care se sprijină reciproc pentru a asigura o participare maximă la fiecare acțiune. Vizarea unui singur sector, cum ar fi educația și formarea, poate fi semnificativă, dar fără sprijin din partea altor acțiuni (de exemplu, sprijin financiar), acesta nu va putea atrage interesul necesar, ceea ce va duce la subutilizare.

În mod similar, investițiile economice în restaurarea clădirilor, fără educația și expertiza necesare, vor duce la reconstrucție necontrolată fără identitate și fără o abordare uniformă. Prin urmare, pe baza observației de mai sus, o abordare cuprinzătoare pentru atingerea obiectivului și creșterea ratei de succes ar trebui să includă acțiuni și decizii de politică cu un element distinct de feedback în cadrul următorilor cinci piloni:

Educație și formare	Cercetarea titlurilor academice & amp; calificărilor profesionale.	Reglementări legislative	Investiții și sprijin financiar	cercetare și dezvoltare,
<ul style="list-style-type: none"> la toate nivelurile de educație, precum și informații pentru profesioniști cu privire la programele de formare continuă relevante. 	<ul style="list-style-type: none"> titluri specializate și înregistrarea calificărilor profesionale. 	<ul style="list-style-type: none"> normele stabilite atât în legislația națională, cât și la nivel european și internațional, inclusiv procedurile de aprobare și control de către autoritățile guvernamentale competente. 	<ul style="list-style-type: none"> din sectorul public și furnizarea de stimulente (cum ar fi stimulente fiscale) pentru a atrage investiții din sectorul privat care vizează punerea în aplicare a unor proiecte care necesită adesea investiții financiare semnificative. 	<ul style="list-style-type: none"> în care statul poate investi în cercetare și dezvoltare pentru aplicarea în scopul dezvoltării a noilor tehnologii și metode în domeniul restaurării.

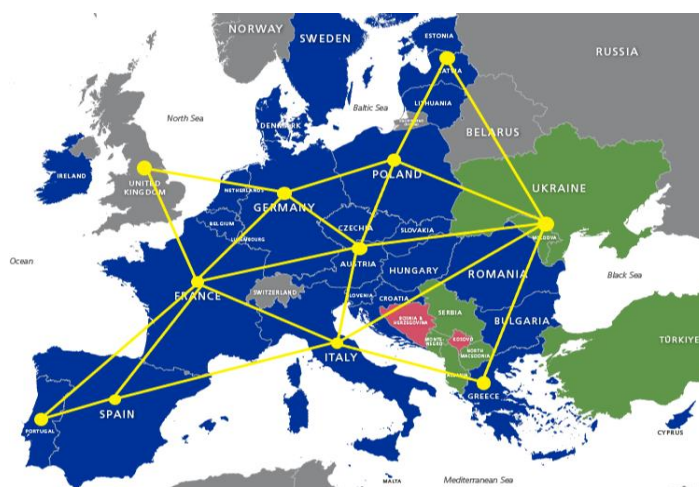
Prin acest document, vom aprofunda pilonii de mai sus, luând în considerare cele mai bune practici aplicate în țările cu tradiții semnificative și eficiente în domeniul restaurării clădirilor și monumentelor. **Vom pune un accent mai mare pe sectorul educației și formării, în special la nivelul CEC 3-4** (CEC - Cadrul european al calificărilor), care poate reprezenta etapa inițială a strategiei globale pe care fiecare țară ar trebui să o pună în aplicare. Acest nivel oferă studenților posibilitatea de a avea primul contact și cunoștințe inițiale despre semnificația și procesul de construcție și restaurare a monumentelor.

La acest nivel, elevii ar trebui să dobândească o înțelegere inițială a tuturor datelor din domeniu, precum și a tuturor parametrilor descriși de pilonii de mai sus. Acest lucru le va permite să-și direcționeze cariera personală atunci când decid să urmeze o carieră în acest sector specific, prin specializarea necesară la toate nivelurile.

Prin acest livrabil, este prezentată starea actuală a restaurării clădirilor și promovarea patrimoniului cultural bazat pe clădiri istorice. Accentul este pus pe prezentarea practicilor și politicilor puse în aplicare de țări cu tehnici avansate și diverse tipuri culturale arhitecturale. Printre țările care urmează să fie prezentate se numără Italia, Germania, Franța, Spania, Austria, Grecia, Letonia, Regatul Unit și Polonia.

În plus, vor fi discutate reglementări legislative și de altă natură la nivel european și internațional.

Vom identifica diferite abordări ale restaurării clădirilor în raport cu cadrul politic și juridic, procedurile de desemnare a siturilor de patrimoniu, gradațiile pe care le stabilesc și cele mai bune practici găsite în fiecare domeniu de cercetare. Ulterior, vom compara aceste practici cu punctele relevante din Moldova pentru a continua cu recomandările corespunzătoare pe baza expertizei și a celor mai bune practici identificate.

Experiența educațională și tehnică sunt factori semnificativi în modelarea politicilor, precum și disponibilitatea materialelor autentice necesare, împreună cu implementarea tehnologiilor moderne pentru modernizarea clădirilor pentru a asigura identitatea acestora. Pentru ca o țară să-și atingă scopul dorit, trebuie să adapteze sistemele educaționale cu programe specializate, în special în special în special în specializarea competențelor tehnice, pentru a permite viitorilor lucrători să îndeplinească cerințele specifice din sectorul restaurării.

În plus, vom oferi o imagine de ansamblu a metodelor de finanțare prin stimulente din partea politicilor de stat și ale UE, precum și contribuția și rolul autorităților locale. În plus, vom evidenția bunele practici pentru programele de restaurare durabilă implementate de sectorul privat.

În cele din urmă, vom descrie concluziile noastre privind politica și educația ca entitate care adoptă și vom prezenta diverse anexe care susțin și documentează studiul și perspectiva noastră prin analiza nevoilor.

2 Starea actuală în domeniul restaurării și reabilitării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural

Domeniul restaurării și reabilitării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural este în continuă evoluție, tehnologia jucând un rol esențial în progresul său. Mai jos, prezentăm câteva dintre tendințele și evoluțiile actuale în domeniul următor:

Educație și formare: În domeniul educației și formării, există mai multe tendințe și evoluții semnificative. Acestea includ dezvoltarea de programe specializate axate pe restaurarea și conservarea patrimoniului cultural, abordările interdisciplinare sunt, de asemenea, încurajate, instituțiile de învățământ combinând cunoștințe din diverse domenii, cum ar fi arhitectura, istoria, tehnologia și mediul. Instruirea practică și experiența sunt furnizate prin programe care includ exerciții practice și învățare experiențială în proiecte reale de restaurare. În plus, integrarea noilor tehnologii în programele educaționale oferă studenților oportunități de a se familiariza cu metodele și tehnologiile moderne în domeniul restaurării.

Programele educaționale se concentrează, de asemenea, pe gestionarea patrimoniului cultural, inclusiv cursuri privind protecția, conservarea și promovarea patrimoniului în contexte sociale, economice și culturale.

Documentare și modelare digitală: Utilizarea instrumentelor digitale, cum ar fi scanarea 3D, fotogrammetria și modelarea informațiilor despre clădiri (BIM) este în creștere semnificativă. Aceste tehnologii permit măsurători precise, vizualizare și simulări virtuale de restaurare, ajutând la planificarea conservării și la luarea deciziilor.

Practici durabile: Se pune un accent tot mai mare pe integrarea practicilor durabile în proiectele de restaurare și reabilitare. Aceasta include utilizarea de materiale ecologice, sisteme eficiente din punct de vedere energetic și strategii de reducere a impactului asupra mediului.

Implicarea comunității și impactul social: Implicarea părților interesate și implicarea comunității au devenit esențiale. În prezent, proiectele acordă prioritate participării comunităților locale la procesele decizionale privind restaurarea și întreținerea patrimoniului cultural.

Colaborare interdisciplinară: Colaborarea dintre arhitecți, ingineri, conservatori, istorici și alți specialiști este din ce în ce mai frecventă. Echipelile interdisciplinare își aduc expertiza diversă pentru o abordare holistică a proiectelor de restaurare.

Gestionarea riscurilor și pregătirea pentru dezastre: Se acordă o atenție din ce în ce mai mare pregătirii pentru dezastre și gestionării riscurilor. Strategiile includ evaluarea riscurilor, planificarea de urgență și elaborarea unor măsuri de conservare reziliente.

Aceste tendințe și evoluții reflectă o orientare strategică mai largă către abordări mai holistice, mai durabile și mai orientate către comunitate în ceea ce privește restaurarea și conservarea clădirilor și a siturilor de patrimoniu cultural. În domeniul educației și formării, acestea contribuie la pregătirea specialiștilor cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru conservarea și restaurarea patrimoniului cultural.

2.1 UE

La nivel european, UE, în efortul de a sprijini politica turismului durabil prin revitalizarea patrimoniului cultural și a infrastructurii culturale publice, a inclus în politicile de finanțare ale Ministerului Culturii în perioada 2022-2023 acțiuni specifice pentru dezvoltarea de investiții specifice.

Investițiile sprijină renovarea, restaurarea, revitalizarea generală și modernizarea patrimoniului cultural și a infrastructurii culturale publice deținute de stat sau de municipalități. Se preconizează că acest lucru va avea un efect pozitiv mai larg asupra dezvoltării turismului.

Cerința esențială este, de asemenea, integrarea digitalizării și a tehnologiei TIC pentru promovarea și interpretarea patrimoniului cultural.

Contribuția Mecanismului de redresare și reziliență la investiție este de 42 de milioane EUR, valoarea totală a investiției fiind estimată la 57,34 milioane EUR. Aproximativ două treimi din resurse sunt destinate infrastructurii culturale deținute de stat și o treime infrastructurii municipale¹.

Situația actuală în domeniul restaurării și reabilitării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural din Uniunea Europeană este influențată de diverși factori, inclusiv de cadrele legislative, de resursele financiare disponibile și de eforturile de încurajare a dezvoltării durabile și a turismului cultural.

Uniunea Europeană a introdus numeroase programe și inițiative menite să promoveze protecția și restaurarea patrimoniului cultural. Fondul de coeziune al UE și alte mecanisme financiare oferă sprijin financiar pentru restaurarea și reamenajarea clădirilor și zonelor istorice.

În ceea ce privește cadrele de politică, UE a instituit cadre de politică și programe de finanțare pentru a sprijini conservarea și valorificarea patrimoniului cultural. Inițiative precum Marca patrimoniului european,² Anul european al patrimoniului cultural și programul „Europa

¹ https://commission.europa.eu/projects/sustainable-restoration-and-revitalisation-cultural-heritage-and-public-cultural-infrastructure_ro (în limba engleză)

² <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/initiatives-and-success-stories/european-heritage-label> (în limba engleză)

creativă”³ din 2018 vizează promovarea diversității culturale, conservarea patrimoniului și colaborarea transfrontalieră în domeniul restaurării și reabilitării.

Sprijinirea de către UE a cadrului educațional pentru restaurarea și reabilitarea clădirilor:

Uniunea Europeană oferă sprijin pentru restaurarea și reabilitarea clădirilor prin diferite cadre de educație și formare. Aceste inițiative se concentrează adesea pe promovarea conservării patrimoniului, a dezvoltării durabile și a formării competențelor tehnice în domenii precum arhitectura, ingineria și conservarea. Programele finanțate de UE, proiectele de cercetare și parteneriatele cu instituțiile de învățământ contribuie la promovarea cunoștințelor și a expertizei în restaurarea și reabilitarea clădirilor în toate statele membre. În plus, inițiative precum pașaportul european al competențelor pentru patrimoniu vizează standardizarea formării și a calificărilor în acest domeniu, facilitând mobilitatea și colaborarea în cadrul UE.

În plus, Uniunea Europeană promovează cooperarea și schimbul de bune practici între statele membre în domeniul patrimoniului cultural și, în general, se caracterizează printr-un angajament față de durabilitate, inovare și implicarea comunității. Prin valorificarea progreselor tehnologice, promovarea reutilizării adaptive și încurajarea colaborării între sectoare, UE urmărește să asigure conservarea și aprecierea continuă a patrimoniului său cultural divers.

2.1.1 Politici și cadru juridic

Cadrul juridic și politic al Uniunii Europene (UE) în domeniul restaurării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural se bazează pe diverse inițiative, reglementări și programe instituite de UE cu scopul de a promova obiectivul de evidențiere a culturilor țărilor, de a promova dezvoltarea durabilă, de a conserva patrimoniul cultural, de a asigura calitatea proiectelor de construcții și de a dezvolta strategii inovatoare. Aceste inițiative sunt incluse în următoarele secțiuni:

Politica europeană privind patrimoniul cultural: UE a stabilit o politică cuprinzătoare pentru patrimoniul cultural, care include inițiative pentru protejarea, promovarea și conservarea bunurilor culturale, prin intermediul Strategiei privind patrimoniul cultural european, care urmărește să protejeze și să promoveze patrimoniul cultural al Europei prin programe de finanțare, campanii de sensibilizare și coordonarea politicilor între statele membre.

Programul Cultura 2014-2020: Acest program oferă sprijin financiar pentru proiecte culturale, inclusiv proiecte de restaurare și conservare a patrimoniului cultural. Cu un buget de 1,46 miliarde EUR pe o perioadă de 7 ani, programul a inclus 2 subprograme independente, CULTURĂ și MEDIA, precum și o componentă transsectorială. CULTURA a sprijinit o gamă largă de sectoare culturale și creative, inclusiv arhitectura, patrimoniul cultural, designul, literatura, muzica și artele spectacolului.⁴

Inițiativa Europa 2020: Această inițiativă este strategia de creștere a UE pentru noul deceniu. Uniunea a stabilit cinci obiective ambițioase - privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și clima/energia și urmărește să promoveze dezvoltarea durabilă

³ <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/eu-policy-for-cultural-heritage/european-year-of-cultural-heritage-2018> (în limba engleză)

⁴ <https://culture.ec.europa.eu/resources/creative-europe-previous-programmes/creative-europe-2014-2020> (în limba engleză)

și ocuparea forței de muncă și prin patrimoniul cultural, inclusiv renovarea și restaurarea clădirilor.

Directiva privind conservarea patrimoniului cultural: UE a stabilit directive privind conservarea patrimoniului cultural, cum ar fi Directiva 2014/60/UE.⁵ Această directivă stabilește măsuri menite să protejeze patrimoniul cultural în perioade de conflict armat sau de ocupație în cadrul Uniunii Europene, inclusiv norme pentru protecția și îmbunătățirea clădirilor și siturilor istorice.

Educație și formare: În domeniul educației, există programe semnificative susținute de Uniunea Europeană, cum ar fi:

- Erasmus+:⁶ care oferă sprijin financiar pentru schimbul de studenți, profesori și profesioniști în domeniul educației și formării. Aceasta include, de asemenea, programe legate de conservarea și restaurarea patrimoniului cultural.
- Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP): care oferă informații și analize cu privire la ofertele educaționale și de formare din întreaga UE. Prin intermediul CEDEFOP, sunt disponibile instrumente și resurse pentru a promova o mai bună educație și formare în domeniul patrimoniului cultural, prin intermediul mai multor programe și inițiative.⁷
- Premii și inițiative europene:⁸ Pentru a spori vizibilitatea sectoarelor culturii și audiovizualului din Europa, Comisia Europeană sprijină o varietate de acțiuni, inițiative și premii. Acestea sunt menite să recompenseze realizările, să evidențieze excelența și să sensibilizeze publicul cu privire la cultura și patrimoniul Europei.

Aceste programe și directive constituie cadrul juridic și politic care ghidează eforturile UE de protejare și restaurare a patrimoniului cultural.

Dincolo de programele menționate anterior la nivel european, există și alte inițiative care finanțează activități care vizează domeniul restaurării clădirilor, cum ar fi Orizont 2020, Europa creativă, Mecanismul de garantare pentru sectoarele culturale și creative (CCS GF) gestionat de fondurile ESI, Europeana, Agenția Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (EASME) și URBACT III.⁹

RECOMANDAREA CONSILIULUI (2020/C 417/01): ¹⁰ Prezenta recomandare se referă la educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență și subliniază importanța înzestrării persoanelor cu abilitățile și competențele necesare pentru a aborda provocările contemporane, inclusiv cele legate de durabilitate și incluziune socială.

Prin integrarea principiilor durabilității și echității sociale în educația și formarea profesională pentru restaurarea clădirilor, recomandarea urmărește să promoveze o forță de muncă

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/60/oj>

⁶ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

⁷ <https://www.cedefop.europa.eu/en/search?keywords=education+and+training+in+the+field+of+cultural+heritage>

⁸ <https://culture.ec.europa.eu/policies/selected-themes/european-union-prize-and-initiatives> (în limba engleză)

⁹ Cartografierea politicilor și reglementărilor actuale privind reutilizarea patrimoniului în Europa. Prezentare politică complexă a reutilizării adaptive a patrimoniului - decembrie 2019

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

calificată capabilă să contribuie atât la creșterea economică, cât și la coeziunea socială, abordând în același timp provocările presante de mediu și societale.

DOCUMENT DE LUCRU COMUN AL SERVICIILOR „Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic după 2020”:¹¹ Documentul prezintă principalele obiective și priorități pentru cooperarea dintre Uniunea Europeană și țările Parteneriatului estic, punând accentul pe redresarea în urma pandemiei de COVID-19, pe consolidarea rezilienței și pe promovarea reformelor în diferite sectoare. Deși documentul nu poate menționa în mod explicit restaurarea clădirilor, există legături potențiale între prioritățile și activitățile sale legate de conservarea patrimoniului și dezvoltarea infrastructurii, inclusiv dezvoltarea infrastructurii, conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea durabilă.

De asemenea, este important de remarcat faptul că, pentru analiza nivelurilor educaționale din fiecare țară și în scopul comparării nivelului de educație și formare, ne vom referi la Cadrul european al calificărilor (CEC) al Uniunii Europene în prezentul document, care a fost adoptat de majoritatea țărilor și va fi un element semnificativ pentru certificarea calificărilor. Elementul central al CEC se referă la opt niveluri de referință care descriu ceea ce un cursant știe, înțelege și este capabil să facă – „rezultatele învățării”.

Vom pune un **accent mai mare pe nivelurile CEC 3-4**, care se referă la nivelurile secundar și secundar superior, oferind certificarea calificărilor la nivelul anterior diplomei de licență.

Acest cadru definește următoarele niveluri de educație:

EQF LEVEL 8	ACADEMIC LEVEL	DOCTORATE	MAINTENANCE MANAGERS AND SUPERVISORS, VOCATIONAL TEACHERS
EQF LEVEL 7		MASTER	
EQF LEVEL 6		BACHELOR	
EQF LEVEL 5	POST UPPER SECONDARY LEVEL	HIGHER NATIONAL DIPLOMA	MAINTENANCE TECHNICIANS
EQF LEVEL 4	UPPER SECONDARY LEVEL	HIGHER NATIONAL CERTIFICATE, UPPER SECONDARY DIPLOMA	MAINTENANCE MECHANICS
EQF LEVEL 3	SECONDARY LEVEL	SECONDARY DIPLOMA OR VOCATIONAL DIPLOMA	
EQF LEVEL 2	PRIMARY LEVEL	SECONDARY SCHOOL WITH NO DIPLOMA	
EQF LEVEL 1		PRIMARY SCHOOL	

Legislația UE în domeniul mediului: Legislația UE în domeniul mediului, cum ar fi Directiva 2014/52/UE privind evaluarea impactului asupra mediului¹² și Directiva UE/2023/1791 privind performanța energetică a clădirilor,¹³ joacă un rol în restaurarea și reabilitarea clădirilor. Aceste

¹¹https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0052>

¹³ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2023_231_R_0001&qid=1695186598766

directive impun evaluarea impactului proiectelor de construcții asupra mediului și promovează măsuri de eficiență energetică în renovările clădirilor.

Fondurile structurale și de investiții europene: UE oferă finanțare pentru proiecte de restaurare și reabilitare prin diverse instrumente financiare, în cadrul FEDR, cu un buget de aproximativ 4,7 miliarde EUR, în primul rând pentru a crea locuri de muncă la nivel local în gestionarea unor astfel de situri de patrimoniu și pentru a atrage vizitatori în orașele sau localitățile specifice.

Aceste fonduri sprijină, de asemenea, inițiativele de dezvoltare regională, proiectele de regenerare urbană și eforturile de conservare a patrimoniului în toate statele membre ale UE.

Convențiile și recomandările UNESCO și UE: UE își aliniază politicile la convențiile și recomandările internaționale privind conservarea patrimoniului cultural, inclusiv la cele elaborate de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO). Statele membre pot ratifica convențiile UNESCO, cum ar fi Convenția privind patrimoniul mondial¹⁴ și Convenția din 2003 pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial,¹⁵ care oferă orientări pentru protecția și gestionarea siturilor de patrimoniu cultural.

În general, politicile și cadrul juridic din UE pentru restaurarea și reabilitarea clădirilor sunt pluridimensionale, cuprinzând considerente de mediu, culturale și economice. Prin promovarea practicilor de dezvoltare durabilă, conservarea patrimoniului cultural și acordarea de sprijin financiar pentru eforturile de conservare, UE urmărește să asigure gestionarea continuă a patrimoniului construit al Europei pentru generațiile viitoare.

Cele mai bune inițiative politice la nivelul UE: Un exemplu specific este inițiativa „Pașaportul european al competențelor pentru patrimoniul cultural”.¹⁶ Acest proiect, finanțat de Comisia Europeană, își propune să dezvolte un sistem standardizat de documentare și recunoaștere a competențelor în sectorul patrimoniului cultural, inclusiv restaurarea și reabilitarea clădirilor. Prin crearea unui cadru comun pentru calificări și competențe, inițiativa facilitează mobilitatea lucrătorilor și a profesioniștilor în țările europene, promovează învățarea pe tot parcursul vieții și îmbunătățește calitatea eforturilor de conservare a patrimoniului. Prin parteneriate cu instituții de învățământ, organizații de patrimoniu și părți interesate din industrie, proiectul contribuie la construirea unei forțe de muncă calificate, capabile să conserve și să restaureze patrimoniul arhitectural al Europei.

Analiza teoretică în contextul restaurării și reabilitării clădirilor în UE implică adesea examinarea conceptelor și principiilor legate de conservarea patrimoniului, dezvoltarea durabilă, teoria arhitecturală și gestionarea patrimoniului cultural. Oamenii de știință și cercetătorii se angajează în anchete teoretice pentru a înțelege semnificația istorică a clădirilor, impactul intervențiilor asupra autenticității și integrității acestora și rolul factorilor socio-culturali în modelarea practicilor de conservare.

Analiza teoretică contribuie la avansarea cunoștințelor și înțelegerii în domeniul restaurării și reabilitării clădirilor, informând intervențiile practice, dezvoltarea politicilor și inițiativele educaționale în cadrul Uniunii Europene.

¹⁴ <https://whc.unesco.org/en/conventiontext/> (în limba engleză)

¹⁵ <https://ich.unesco.org/doc/src/15164-EN.pdf>

¹⁶ <https://charter-alliance.eu/> (în limba engleză)

Includerea practicilor companiilor private în analiza teoretică adaugă o altă dimensiune înțelegerii restaurării și reabilitării clădirilor în contextul UE. Companiile private joacă un rol semnificativ în acest domeniu, deoarece de multe ori întreprind proiecte de restaurare în colaborare cu entități publice, organizații de patrimoniu și proprietari de proprietăți.

Prin integrarea practicilor întreprinderilor private în analiza teoretică, cercetătorii pot obține informații cu privire la dinamica parteneriatelor public-privat, la impactul forțelor pieței asupra practicilor de conservare și la potențialul de inovare și antreprenoriat în sectorul patrimoniului din UE.

Oportunități de finanțare pentru patrimoniul cultural:¹⁷ Mai multe programe de finanțare ale UE sprijină patrimoniul cultural în temeiul actualului cadru financiar multianual, bugetul multianual al UE acoperind perioada 2021-2027.

Oricine dorește să solicite finanțare din aceste programe poate utiliza ghidul de finanțare CulturEU. Acest instrument ușor de utilizat prezintă oportunitățile de finanțare disponibile pentru sectoarele culturale și creative în cadrul programelor UE pentru perioada 2021-2027.

2.1.2 Abordări de restaurare și reabilitare

Abordările privind restaurarea și reabilitarea la nivelurile CEC 3-4 ale sistemului de învățământ ar trebui să ofere o educație cuprinzătoare care să combine cunoștințele teoretice cu experiența practică, pregătind studenții pentru cariere în domeniul restaurării și renovării. Aceste abordări ar trebui să includă:

Formarea competențelor tehnice: Programe axate pe dezvoltarea abilităților practice în construcții, renovare tehnică, învățare și conservarea materialelor originale și metode de restaurare.

Cunoștințe teoretice: Predarea conceptelor teoretice legate de restaurare, cum ar fi istoria arhitecturală, arheologia, stilurile arhitecturale, legislația și reglementările.

Conformitatea în materie de siguranță și reglementare: Educație privind specificațiile de siguranță și aspectele juridice referitoare la restaurarea și renovarea clădirilor, care să permită îndrumarea către posturi de calitate.

Experiență practică: Experiență de teren prin formare practică sau proiecte, în care elevii își pot aplica cunoștințele și abilitățile la proiecte reale de restaurare, cu participarea și supravegherea formatorilor lor.

Dezvoltarea unor competențe mai largi: Formarea unor competențe mai largi, cum ar fi comunicarea, lucrul în echipă, rezolvarea problemelor și gestionarea proiectelor, necesare pentru o colaborare de succes între părțile interesate în acest domeniu.

O altă abordare a restaurării poate varia, într-adevăr, în funcție de diferite caracteristici, cum ar fi vârsta (clădiri antice sau istorice & clădiri moderne sau relativ recente), stilul arhitectural (stiluri tradiționale (de exemplu, victorian, gotic, renașcentist & stiluri moderniste sau contemporane) și tendințele emergente, cum ar fi eficiența energetică

¹⁷ <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/funding-opportunities-for-cultural-heritage>

(integrarea materialelor durabile, modernizarea pentru eficiența energetică, principiile de proiectare pasivă & conservarea istorică).

În general, abordarea restaurării variază în funcție de caracteristicile unice ale fiecărei clădiri și, în acest fel, studenții de la nivelurile CEC 3-4 dobândesc o educație cuprinzătoare care îi pregătește pentru cariere de succes în domeniul restaurării și renovării clădirilor.

2.2 Moldova

Moldova, o țară cu un bogat patrimoniu cultural și istoric, pune un accent semnificativ pe restaurarea și conservarea monumentelor și clădirilor sale. Acest accent ajută la menținerea integrității arhitecturale și istorice a țării, asigurându-se că generațiile viitoare pot aprecia și învăța din trecutul său. Capitala, Chișinău, găzduiește numeroase clădiri din secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, reflectând un amestec de stiluri arhitecturale.

Istoria Moldovei este marcată de diverse influențe culturale, inclusiv română, rusă, otomană și austro-ungară. Această istorie diversă se reflectă în arhitectura și monumentele sale, variind de la cetăți medievale la biserici ortodoxe și clădiri din epoca sovietică.

Printr-o strategie specifică și cu cooperare internațională, Moldova trebuie să continue să-și protejeze siturile istorice, asigurându-se că acestea rămân parte integrantă a identității sale naționale și o sursă de mândrie pentru educația și angajarea poporului său.

2.2.1 Cadrul politic și juridic

Cadrul politic și juridic din Moldova privind restaurarea clădirilor implică mai multe aspecte-cheie, inclusiv reglementări privind protecția patrimoniului cultural, coduri de construcție și evaluări ale impactului asupra mediului.

Protecția patrimoniului cultural:

Legea Republicii Moldova, 22 iunie 1993 nr. 1530-XII – Despre protecția monumentelor (modificată la 26-05-2023):¹⁸ Această lege prevede protecția și conservarea monumentelor istorice și culturale. Acesta stabilește responsabilitățile autorităților de stat și locale în ceea ce privește protejarea siturilor de patrimoniu, inclusiv eforturile de restaurare și conservare.

Registrul național al monumentelor: Clădirile de importanță istorică și culturală sunt enumerate în acest registru, iar restaurarea lor trebuie să respecte orientări specifice pentru a le menține integritatea și autenticitatea.

Cultură 2020:¹⁹ În 2014, Guvernul Republicii Moldova a adoptat o strategie de dezvoltare intitulată „Cultura 2020”, cu principiile de bază ale strategiei de a proteja și utiliza patrimoniul cultural ca prioritate națională, accesul cetățenilor la valorile culturale, promovarea culturii ca factor determinant în educația și creșterea cetățenilor și producerea de valori și servicii în sectorul cultural pentru dezvoltarea economică a țării. Principalele obiective ale strategiei sunt asigurarea protecției și utilizării patrimoniului cultural național și elaborarea de programe naționale pentru înregistrarea și restaurarea patrimoniului cultural.

Coduri și standarde în domeniul construcțiilor:

¹⁸ <https://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=3341>

¹⁹ https://www.mc.gov.md/sites/default/files/culture_development_strategy_of_moldova_eng.pdf

LEGEA REPUBLICII MOLDOVA din 2 februarie 1996 nr. 721-XIII privind calitatea în construcții (modificată la 28-12-2023):²⁰ Această lege stabilește standardele de calitate a construcțiilor, inclusiv a proiectelor de restaurare. Acesta acoperă aspecte precum siguranța, durabilitatea și conformitatea cu normele tehnice.

Norme și reglementări tehnice: Acestea sunt orientări detaliate pe care proiectele de restaurare trebuie să le urmeze sub autoritatea mai multor instrumente legislative și de reglementare cheie, printre care Legea nr. 721-XIII privind calitatea în construcții, Legea nr. 163 privind autorizarea lucrărilor de construcții, Legea nr. 1530 privind protecția monumentelor și Regulamentul tehnic privind siguranța construcțiilor (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936). Acestea abordează materiale, tehnici și procese pentru a se asigura că restaurările sunt efectuate în mod corespunzător și durabil.

LEGEA REPUBLICII MOLDOVA CU PRIVIRE LA CALITATEA ÎN CONSTRUCȚIE (cu modificările și completările ulterioare) nr. 721-XIII din 02.02.96 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 25 din 25.04.1996:²¹ Această lege stabilește standardele și procedurile care trebuie urmate în toate activitățile de construcție pentru a asigura calitatea și siguranța și definește responsabilitățile diferitelor părți interesate implicate în construcții, inclusiv contractori, proiectanți și autorități de stat.

Evaluări ale impactului asupra mediului:

Legea nr. 86 „privind evaluarea impactului asupra mediului” (EIM):²² Proiectele de refacere, în special cele la scară largă, necesită o evaluare a impactului asupra mediului pentru a evalua impactul potențial asupra mediului și pentru a se asigura că eforturile de refacere nu dăunează mediului.

LEGEA REPUBLICII MOLDOVA din 17 mai 1996 nr. 835-XIII - Despre fundamentele urbanismului și amenajării teritoriului (modificată la 09-06-2022):²³ Această lege reglementează utilizarea terenurilor, inclusiv restaurarea și renovarea clădirilor din zonele urbane și rurale. Aceasta asigură alinierea proiectelor de restaurare la obiectivele mai ample de planificare urbană și la reglementările privind zonarea.

Sistemul educațional

Ministerul Educației și Cercetării din Moldova este responsabil pentru elaborarea politicilor educaționale, stabilirea standardelor curriculare și supravegherea implementării programelor educaționale la toate nivelurile.

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) este însărcinată cu asigurarea calității în educație prin acreditarea, evaluarea și monitorizarea continuă a instituțiilor și programelor de învățământ.

Strategia "Educație 2030" a Ministerului Educației și Cercetării din Moldova pune accentul pe îmbunătățirea calității și accesibilității educației la diferite niveluri. Deși nu se axează în mod explicit pe restaurarea monumentelor și a clădirilor în cadrul obiectivelor sale principale,

²⁰ <https://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=3393>

²¹ https://unece.org/fileadmin/DAM/hlm/prgm/cph/experts/moldova/laws/law_construction_quality.pdf

²² <https://faolex.fao.org/docs/pdf/mol137960.pdf>

²³ <https://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=3385>

obiectivele mai ample ale strategiei de îmbunătățire a infrastructurii, de încorporare a tehnologiilor digitale și de promovare a învățării pe tot parcursul vieții sprijină indirect domenii precum patrimoniul cultural și restaurarea.

Unul dintre obiectivele cheie ale strategiei este de a adapta educația pentru a răspunde cerințelor pieței forței de muncă și pentru a promova dezvoltarea durabilă. Aceasta include asigurarea faptului că elevii dobândesc cunoștințe și competențe relevante pentru diferite sectoare, inclusiv restaurarea și conservarea, care sunt vitale pentru menținerea patrimoniului cultural al Republicii Moldova.

În plus, strategia subliniază importanța îmbunătățirii infrastructurii educaționale, care ar putea include facilități legate de formarea profesională în domeniul competențelor de refacere și conservare. Prin modernizarea infrastructurii și încorporarea unor metode de predare inovatoare, strategia își propune să creeze medii propice pentru toate formele de educație, inclusiv pentru cele care ar putea sprijini proiectele de restaurare a clădirilor și monumentelor.

Sistemul educațional din Republica Moldova la nivelurile CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR (Cadrul European al Calificărilor) 3-4 corespunde în primul rând învățământului secundar superior și învățământului post-secundar neterțiar.

Învățământ secundar superior (nivelul 3 al CEC)

Învățământ secundar general: Programe pentru licee:²⁴ Elevii intră de obicei în liceu (clasele 10-12) după terminarea gimnaziului (clasele 5-9). Liceul oferă un curriculum de învățământ general destinat pregătirii studenților pentru examenele de bacalaureat (Bacalaureat). Acestea sunt echipate cu facilități pentru a oferi atât pregătire academică, cât și practică.

Învățământ secundar profesional: Educație și formare profesională tehnică (EFPT):²⁵ Această pistă oferă formare profesională și tehnică alături de discipline de învățământ general. Programele sunt de obicei de 2-3 ani și au ca scop furnizarea de competențe și cunoștințe specifice pentru diferite meserii și profesii. Programele TIPT acoperă domenii precum agricultura, tehnologia, serviciile și meșteșugurile. Acestea sunt concepute pentru a fi aliniate la nevoile pieței forței de muncă.

Învățământ post-secundar neterțiar (nivelul 4 al CEC)

Programe profesionale avansate:²⁶ Aceste programe sunt de obicei de 1-2 ani și sunt destinate studenților care au absolvit învățământul secundar superior. Acestea oferă pregătire tehnică și profesională avansată în domenii specializate.

Dezvoltarea profesională continuă: Cursuri pe termen scurt: Pentru cei care doresc specializare suplimentară sau recalificare, sunt disponibile diverse cursuri pe termen scurt. Acestea pot conduce la certificare profesională și pot spori oportunitățile de angajare.

²⁴

https://archive.erisee.org/downloads/library_moldova/General%20Informații%20aproximativ%20%20Sistem%20%20Educație%20în%20Moldova.pdf

²⁵ <https://mecc.gov.md/>

²⁶ https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-01/moldova_cpd_survey_2018_0.pdf

Oportunități de învățare pe tot parcursul vieții: Sistemul de învățământ sprijină învățarea pe tot parcursul vieții pentru a permite persoanelor să-și actualizeze continuu abilitățile și calificările ca răspuns la cerințele în schimbare ale pieței forței de muncă.

Principalele politici și reforme

CODUL REPUBLICII MOLDOVA PRIVIND EDUCAȚIA din 17 iulie 2014 nr. 152 (astfel cum a fost modificat la 22-03-2024),²⁷ prezintă cadrul juridic pentru organizarea și funcționarea sistemului educațional. Acesta include reglementări privind standardele curriculare, calificările cadrelor didactice și managementul instituțional.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A EDUCAȚIEI 2014-2020 „Educație-2020”:²⁸ Această strategie a vizat modernizarea sistemului de învățământ, îmbunătățirea accesului și a calității și alinierea educației la nevoile pieței forței de muncă. Politicile actuale continuă să se bazeze pe aceste obiective, punând accentul pe inovare, digitalizare și cooperare internațională.

Provocări și oportunități: Provocările și oportunitățile sunt asigurarea calității educației și relevanța acesteia pentru prioritatea pieței muncii și includerea actualizării programelor de învățământ, îmbunătățirea formării cadrelor didactice și îmbunătățirea infrastructurii. De asemenea, este esențială abordarea disparităților în ceea ce privește accesul la educație, în special pentru studenții care provin din medii defavorizate și din zone rurale.

Integrarea internațională: Alinierea sistemului educațional moldovenesc la standardele europene și creșterea participării la programe și schimburi educaționale internaționale.

În general, sistemul educațional din Moldova la nivelurile CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR 3-4 se concentrează pe furnizarea de educație generală cuprinzătoare și formare profesională specializată pentru a pregăti studenții pentru învățământul superior și piața forței de muncă. Reformele continue și inițiativele strategice vizează îmbunătățirea calității, relevanței și accesibilității educației.

2.2.2 Abordări de restaurare și reabilitare

În Moldova, eforturile de refacere și reabilitare se concentrează în primul rând pe abordarea degradării ecologice și conservarea biodiversității. Aceste inițiative includ reîmpădurirea, controlul eroziunii solului și practici durabile de gestionare a terenurilor. Conferințele de la Chișinău, cum ar fi Conferința Internațională privind Ecosistemele și Biodiversitatea și Conferința Internațională privind Ecologia, Reabilitarea și Conservarea Faunei Sălbătice, evidențiază discuțiile și evoluțiile în curs în aceste domenii. Guvernul și diverse organizații lucrează în mod activ la proiecte de refacere a habitatelor naturale și de îmbunătățire a rezilienței mediului (indicele conferinței).²⁹

Eforturile de restaurare și reabilitare a clădirilor se concentrează atât pe conservarea integrității istorice, cât și pe adaptarea clădirilor la utilizarea modernă. Procesul este ghidat de standardele naționale și internaționale pentru a se asigura că patrimoniul cultural și arhitectural este menținut în timp ce satisface nevoile contemporane.

²⁷ <https://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=70660>

²⁸ <https://www.globalpartnership.org/sites/default/files/moldova-education-strategy-2014-2020.pdf>

²⁹ <https://conferenceindex.org/conferences/ecological-restoration/republic-of-moldova> (în limba engleză)

Un exemplu proeminent de restaurare a clădirilor în Moldova este restaurarea în curs a Circului din Chișinău, susținută de Programul Uniunii Europene de Măsuri de Promovare a Încrederii și implementată de PNUD. Acest proiect implică reparații extinse ale acoperișului, inclusiv înlocuirea izolației termice și actualizarea sistemului de drenaj pentru a spori eficiența energetică și protecția împotriva incendiilor. Fațada este, de asemenea, renovată pentru a-și păstra estetica istorică, încorporând în același timp materiale moderne (PNUD³⁰).

Abordările de restaurare din Moldova respectă principiile prezentate în Standardele de reabilitare ale secretarului de interne. Secretary of the Interior's Standards for the Treatment of Historic Properties (36 CFR Part 68, 1995) este format din patru standarde de tratament – conservare, reabilitare, restaurare și reconstrucție – și reglementează programele de granturi NPS în cadrul ajutorului. Standardele de reabilitare ale secretarului de interne (36 CFR partea 67, 1990), care sunt incluse în standardele de tratare, reglementează programul federal de stimulente fiscale pentru conservarea istorică și sunt criteriile utilizate pentru a stabili dacă un proiect se califică drept „reabilitare certificată”.³¹

Aceste standarde subliniază importanța păstrării caracterului istoric al clădirilor, permițând în același timp modernizările necesare. Aceasta implică o planificare atentă pentru a păstra caracteristicile arhitecturale semnificative și pentru a se asigura că orice noi adăugiri se disting, dar sunt compatibile cu structura originală (contractul CAM).

În plus, eforturile de reabilitare vizează adaptarea clădirilor istorice pentru noi utilizări, ceea ce necesită adesea îmbunătățiri structurale semnificative și respectarea codurilor moderne de construcție. De exemplu, clădirile istorice sunt supuse unor reconfigurări interioare pentru a îndeplini noi funcții, cum ar fi transformarea clădirilor publice vechi în spații comerciale moderne sau în unități rezidențiale, păstrând în același timp caracteristici definitorii, cum ar fi ferestrele și lambriurile din lemn [Historic Boston Inc (HBI)].³²

În ansamblu, abordarea Republicii Moldova în ceea ce privește restaurarea și reabilitarea clădirilor echilibrează necesitatea păstrării integrității istorice cu cerințele practice ale utilizării moderne, asigurându-se că clădirile restaurate rămân funcționale și relevante în societatea contemporană.

2.3 Raport de țară

Raportul diferitelor țări pe care le vom analiza în domeniul restaurării clădirilor și a spațiilor de patrimoniu cultural va include diverse elemente de evaluare a situației și evoluțiilor din acest sector specific.

Studiul elementelor fiecărei țări se concentrează pe 4 unități tematice, care constituie un cadru de sinergie, îmbunătățirea parametrilor cărora poate oferi un design optim pentru educația și formarea eficientă, precum și atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă în domeniul restaurării și conservării patrimoniului țării.

De asemenea, este important să se analizeze stimulentele oferite studenților pentru a fi interesați de acest domeniu, care sunt legate de disponibilitatea viitoare a locurilor de muncă de calitate.

³⁰ <https://www.undp.org/moldova/press-releases/restoration-works-chisinau-circus-building-continue-support-eu-and-undp>

³¹ <https://www.nps.gov/articles/000/treatment-standards-rehabilitation.htm> (în limba engleză)

³² <https://historicboston.org/restoration-vs-rehabilitation-whats-the-difference/> (în limba engleză)

- **Aceste aspecte sunt:**
- **Legislație și regulamente**
- **Sistemul de educație și formare**
- **Cele mai bune practici**
- **Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă**

Acest raport cuprinzător include analiza și evaluarea aspectelor de mai sus, pentru a oferi o imagine de ansamblu a situației și a provocărilor cu care se confruntă în domeniul restaurării clădirilor și al renovării spațiilor de patrimoniu cultural din fiecare țară.

2.3.1 Italia

Italia, situată în sudul Europei, este renumită pentru istoria sa bogată, arta, cultura și bucătăria. Cu o moștenire care datează din cele mai vechi timpuri, Italia a fost un centru al civilizației, influențând lumea în domenii precum arta, arhitectura, literatura și filosofia.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice ale Italiei este Colosseumul, situat în inima Romei. Construit între anii 70-80 d.Hr., acest amfiteatru colosal este o minune a ingineriei și arhitecturii antice. Folosit inițial pentru concursuri de gladiatori și spectacole publice, Colosseumul simbolizează grandezza și puterea Imperiului Roman. Forma sa eliptică iconică și dimensiunea impresionantă continuă să uimească vizitatorii, atrăgând milioane de turiști în fiecare an. Astăzi, este un simbol al moștenirii durabile a Italiei și servește ca o mărturie a ingeniozității și creativității civilizațiilor antice.

A. Legislație și regulamente

În Italia, cadrul legislativ și de reglementare privind restaurarea clădirilor este cuprinzător și multidimensional, reflectând bogatul patrimoniu arhitectural al țării și importanța acordată conservării acestuia. Printre aspectele-cheie ale acestui cadru se numără:

Codul patrimoniului cultural și al peisajului: Principala legislație care reglementează restaurarea clădirilor în Italia este Codul patrimoniului cultural și al peisajului (Codice dei beni culturali e del paesaggio),³³ care a fost adoptat în 2004 (Decretul legislativ nr. 42/2004). Acest cod acoperă o gamă largă de aspecte legate de patrimoniul cultural, inclusiv protecția, restaurarea și gestionarea clădirilor istorice.

Legislație regională: Italia are un sistem descentralizat de guvernare și fiecare regiune are propriile legi și reglementări specifice privind restaurarea clădirilor. Aceste legi completează legislația națională și oferă orientări sau cerințe suplimentare în funcție de patrimoniul cultural și arhitectural specific al regiunii.

Un exemplu de lege regională din Italia care se referă la restaurarea clădirilor este Legea regională a Toscanei nr. 56/2000, intitulată "Norme pentru protecția și îmbunătățirea patrimoniului istoric și artistic și a peisajului".³⁴ Toscana este o regiune cunoscută pentru patrimoniul său cultural bogat, inclusiv orașe istorice precum Florența, Siena și Pisa, precum și un peisaj rural pitoresc presărat cu sate medievale și vile renascentiste. Această lege stabilește dispoziții specifice pentru protejerea, restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și artistic din regiunea Toscana. Acesta prezintă procedurile de obținere a autorizațiilor pentru lucrările

³³ <https://www.wipo.int/wipolex/en/text/234968>

³⁴ https://data.europa.eu/data/datasets/r_toscan-5f256df5-15ed-4fe7-88d0-7dbb22906df6?locale=ro

de restaurare, definește criteriile de clasificare și evaluare a siturilor de patrimoniu și stabilește orientări pentru conservarea și gestionarea bunurilor culturale.

Servicii de supraveghere: Superintendențele (Soprintendenze) sunt organisme guvernamentale responsabile cu protecția și conservarea patrimoniului cultural din Italia. Acestea joacă un rol esențial în supravegherea proiectelor de restaurare a clădirilor, în eliberarea autorizațiilor și în asigurarea conformității cu reglementările relevante.

Reglementări de mediu și de planificare: Proiectele de restaurare a clădirilor din Italia trebuie, de asemenea, să respecte reglementările de mediu și de planificare, care depind de amplasarea și de caracteristicile specifice ale sitului. Aceste reglementări au scopul de a echilibra conservarea patrimoniului cultural cu dezvoltarea durabilă și protecția mediului.

Un regulament semnificativ privind reglementările de mediu și de planificare pentru proiectele de restaurare a clădirilor din Italia este „Decretul legislativ nr. 152/2006”.³⁵ Acest decret oferă un cadru cuprinzător pentru protecția mediului și dezvoltarea durabilă în Italia, acoperind diverse aspecte, cum ar fi calitatea aerului, resursele de apă, gestionarea deșeurilor și amenajarea teritoriului.

Stimulente fiscale: Italia oferă diverse stimulente fiscale și subvenții pentru a încuraja restaurarea clădirilor și conservarea proprietăților istorice. Aceste stimulente includ credite fiscale, cote reduse de TVA și alte beneficii financiare menite să stimuleze investițiile private în proiecte de restaurare.

Un exemplu de stimulente fiscale și subvenții pentru a încuraja restaurarea clădirilor în Italia este „Eco-Bonus” (Bonus Fiscale per il Risparmio Energetico),³⁶ care include dispoziții pentru renovarea clădirilor istorice. Eco-Bonus este un stimulent fiscal introdus de guvernul italian pentru a promova eficiența energetică și durabilitatea în renovarea clădirilor. Aceasta permite proprietarilor să deducă un procent din cheltuielile (deduceri de 50 % sau 65 %) suportate pentru lucrările de renovare eligibile din venitul lor impozabil. Procentul deducerii variază în funcție de tipul de activitate și de îmbunătățirile în materie de eficiență energetică realizate.

Convenții internaționale: Italia este semnatară a mai multor convenții și acorduri internaționale care vizează protejarea patrimoniului cultural, cum ar fi Convenția Patrimoniului Mondial UNESCO. Aceste convenții influențează legislația și politicile naționale privind restaurarea clădirilor, subliniind importanța cooperării internaționale în conservarea patrimoniului comun.

În general, cadrul legislativ și de reglementare din Italia privind restaurarea clădirilor reflectă angajamentul de a proteja patrimoniul cultural al țării, promovând în același timp dezvoltarea durabilă și creșterea economică. Respectarea acestor reglementări este esențială pentru a asigura conservarea responsabilă și eficientă a comorilor arhitecturale ale Italiei.

B. Sistemul de educație și formare

În Italia, sistemul de educație și formare privind restaurarea clădirilor este structurat pentru a oferi cunoștințe și abilități cuprinzătoare necesare profesioniștilor din domeniu. Italia are un sistem de învățământ dual bine stabilit, care combină învățarea în clasă cu formarea practică

³⁵ <https://leap.unep.org/en/countries/it/national-legislation/legislative-decree-no-1522006-approving-code-environment> (în limba engleză)

³⁶ <https://www.italtherm.it/detrazioni-fiscali-risparmio-energetico>

în atelierele de restaurare, siturile de patrimoniu și laboratoarele de conservare. Elevii învață tehnici tradiționale de restaurare în timp ce lucrează la proiecte reale sub îndrumarea meșterilor și conservatorilor.

În Italia, cadrul calificărilor pentru restaurarea clădirilor în cadrul nivelurilor CEC 3-4 cuprinde diverse cursuri educaționale și programe de formare profesională care pregătesc persoanele pentru poziții de intrare și intermediare în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural.

Un bun exemplu este „Diploma di Operatore per i Beni Culturali” (Diplomă de Operator pentru Patrimoniul Cultural), care a fost obținută prin programe de educație și formare profesională specializate în conservarea și restaurarea patrimoniului cultural, oferite de diverse instituții precum „Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro (ISCR)”³⁷ din Roma. ISCR este o instituție de renume specializată în studii de conservare și restaurare. Acestea oferă programe de formare profesională și diplome în domeniul conservării patrimoniului cultural, inclusiv cursuri pentru operatorii aspiranți în domeniul patrimoniului cultural.

Instituții de formare profesională: Italia are institute de formare profesională și școli tehnice care oferă programe de formare specializate în tehnicile de restaurare și conservare a clădirilor. Aceste programe sunt mai practice și practice în natură, concentrându-se pe abilități precum zidăria, tâmplăria, tencuiala și tehnicile tradiționale de construcție. Elevii învață printr-o combinație de instruire în clasă și ucenicii practice sub meșteșugari cu experiență și specialiști în conservare.

Unele dintre institute sunt următoarele:

1. Istituto Centrale per il Restauro (ICR)³⁸ - cu sediul la Roma
2. Istituto per l'Arte e il Restauro (IAR)³⁹ - Situat în Florența,
3. Centro di Formazione Professionale per l'Artigianato e il Patrimonio Artistico (CFPPA)⁴⁰ - cu sediul la Veneția
4. Asociația Școlilor Tehnice din San Carlo⁴¹ - cu sediul în Torino
5. Institutul Etnografic Regional Superior⁴² - situat în Palermo
6. Centro di Formazione Professionale per l'Artigianato e l'Industria (CFPAI)⁴³ - cu sediul în Milano

Asociații profesionale și educație continuă: Asociațiile profesionale și organizațiile dedicate restaurării și conservării clădirilor oferă cursuri de formare, ateliere și seminarii pentru practicarea profesioniștilor. Aceste programe acoperă tendințele emergente, tehnicile avansate și cele mai bune practici în domeniu, permițând profesioniștilor să rămână la curent cu cele mai recente evoluții în restaurarea clădirilor.

³⁷ <http://www.iscr.beniculturali.it/pagina.cfm>

³⁸ <http://www.iscr.beniculturali.it/> (în limba engleză)

³⁹ <https://www.palazzospinelli.org/ita/default.asp>

⁴⁰ <https://www.ptpvenezia.edu.it/pagine/scuole-mestieri-darte>

⁴¹ <https://scuolesancarlo.org/i-nostri-corsi/> (în limba engleză)

⁴² <https://www.isresardegna.it/istituto/> (în limba engleză)

⁴³ <https://www.cfpunioneartigiani.it/> (în limba engleză)

Associazione Nazionale Centri Culturali (ANCC)⁴⁴ este Asociația Națională a Centrelor Culturale. Acesta lucrează la conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor, prin diverse inițiative și proiecte.

De asemenea, Associazione Nazionale Architettura Bioecologica (ANAB)⁴⁵ se concentrează pe promovarea practicilor durabile în arhitectură și restaurare. Aceasta pledează pentru abordări ecologice în ceea ce privește conservarea clădirilor.

C. Cele mai bune practici

Atât instituțiile publice, cât și cele private din Italia oferă cele mai bune practici și formare pentru restaurare. Aceste practici sunt adesea dezvoltate în colaborare cu organisme guvernamentale, universități și asociații profesionale.

Prin acest efort de colaborare, proiectul de restaurare asigură conservarea monumentului istoric în ceea ce privește semnificația culturală, valoarea artistică și integritatea structurală. Implicarea organismelor guvernamentale, a universităților, a asociațiilor profesionale și a partenerilor din sectorul privat asigură o abordare holistică a conservării, care combină cercetarea științifică, expertiza tehnică și administrarea culturală.

De exemplu, lucrările de restaurare a Colosseumului au fost efectuate de un consorțiu între organisme guvernamentale, universități, asociații profesionale și companii private, specializate în conservare și restaurare. Artizani calificați, pietrari și conservatori au colaborat pentru a curăța, stabili și repara fațada monumentului și spațiile interioare.

Școlile tehnice din Italia oferă programe specializate adaptate restaurării și conservării clădirilor. Aceste programe oferă o educație cuprinzătoare care combină cunoștințele teoretice cu abilitățile practice relevante pentru domeniul restaurării.

Formarea practică este o piatră de temelie a educației de restaurare în Italia. Școlile tehnice au adesea ateliere bine echipate, unde elevii învață tehnici tradiționale de construcție, cum ar fi zidăria, tâmplăria și tencuiala, sub îndrumarea artizanilor cu experiență.

Un program specific „Atingerea pietrelor, restaurarea și analiza clădirilor istorice”⁴⁶ oferit de Studiile de conservare San Gemini⁴⁷ este destinat studenților care intenționează să se implice în conservarea și restaurarea clădirilor, arhitectură, istoria artei, inginerie civilă, artă, restaurare, istorie de teren, gestionarea patrimoniului cultural, antropologie și istoria tehnologiei.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

Italia oferă diverse stimulente pentru a încuraja ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor, recunoscând importanța acestuia în conservarea patrimoniului cultural bogat al țării și stimularea creșterii economice. Unele dintre aceste stimulente includ:

Credite și deduceri fiscale: Italia oferă stimulente fiscale persoanelor fizice și întreprinderilor implicate în restaurarea clădirilor. Aceste stimulente includ credite fiscale pentru cheltuielile

⁴⁴ <https://centriculturali.org/> (în limba engleză)

⁴⁵ <https://www.anab.it/> (în limba engleză)

⁴⁶ <https://www.sangeministudies.info/programs/program-historic-building-restoration-draft> (în limba engleză)

⁴⁷ <https://www.sangeministudies.info/> (în limba engleză)

de restaurare menționate mai sus, deduceri pentru investițiile în conservarea patrimoniului și cote reduse de TVA pentru lucrările de restaurare a clădirilor istorice.

Este important să menționăm Superbonus 110%⁴⁸. "Superbonus 110%" este un program de stimulente fiscale și subvenții introdus de guvernul italian pentru a promova eficiența energetică și renovarea clădirilor. Acesta oferă beneficii financiare semnificative proprietarilor de case și proprietarilor care investesc în proiecte de renovare eligibile.

Granturi și subvenții: Granturile și subvențiile guvernamentale sunt disponibile pentru a sprijini proiectele de restaurare a clădirilor. Aceste fonduri acoperă o parte din costurile de restaurare, în special pentru proiectele considerate de interes public sau situate în zone defavorizate. Granturile, de asemenea, sunt direcționate către programe de formare pentru profesioniștii din domeniul restaurării.

Asociația pentru Arheologie Industrială,⁴⁹ promovând studiul, conservarea și prezentarea patrimoniului industrial și prin programul specific de premii și granturi, sponsorizează cercetarea și recompensarea excelenței, sprijină conservarea și restaurarea bunurilor patrimoniului industrial și încurajează cercetarea și publicarea.

Sprijin financiar pentru organizațiile de patrimoniu cultural: Organizațiile de patrimoniu cultural, inclusiv muzeele, galeriile și asociațiile non-profit, primesc sprijin financiar din partea agențiilor guvernamentale sau a fundațiilor private pentru a întreprinde proiecte de restaurare.

Guvernul italian alocă fonduri Ministerului Patrimoniului Cultural și de Mediu⁵⁰, care supraveghează conservarea și promovarea patrimoniului cultural. O parte din bugetul ministerului este dedicată sprijinirii muzeelor, siturilor arheologice, monumentelor istorice și inițiativelor culturale din Italia. Această finanțare poate crea oportunități de angajare pentru specialiștii în restaurare și artizani.

Programe de formare și educație profesională: Italia investește în programe de formare și de educație profesională adaptate la nevoile sectorului de restaurare a clădirilor. Aceste programe oferă profesioniștilor de restaurare aspiranți abilități și calificări specializate, făcându-i mai competitivi pe piața muncii.

Stimulente pentru dezvoltarea turismului de patrimoniu: Turismul de patrimoniu joacă un rol semnificativ în economia Italiei și oferă stimulente pentru a încuraja restaurarea clădirilor istorice în scopuri turistice. Acest lucru creează oportunități de ocupare a forței de muncă în sectorul restaurării, al ospitalității și în sectoarele conexe.

Parteneriate public-privat (PPP): Parteneriatele public-privat sunt stabilite pentru a realiza proiecte de restaurare la scară largă. Aceste parteneriate mobilizează resursele și expertiza sectorului privat, beneficiind în același timp de supravegherea și sprijinul sectorului public. PPP-urile stimulează ocuparea forței de muncă prin mobilizarea investițiilor în inițiative de restaurare.

Aceste stimulente vizează promovarea ocupării forței de muncă și a activității economice în sectorul restaurării clădirilor, protejând în același timp patrimoniul cultural al Italiei pentru

⁴⁸ <https://www.namarealestate.it/en/superbonus-110-how-does-it-work/> (în limba engleză)

⁴⁹ <https://industrial-archaeology.org/> (în limba engleză)

⁵⁰ <https://cultura.gov.it/> (în limba engleză)

generațiile viitoare. Prin sprijinirea proiectelor de restaurare și promovarea unei forțe de muncă calificate, Italia își poate conserva clădirile și monumentele istorice, creând în același timp locuri de muncă durabile în industria conservării patrimoniului.

2.3.2 Germania

Germania, situată în Europa Centrală, este cunoscută pentru istoria sa bogată, cultura diversă și contribuțiile semnificative la artă, știință și tehnologie. Cu un trecut complex, modelat de diferite regate, imperii și războaie, Germania a apărut ca o putere europeană de frunte în epoca modernă.

Unul dintre cele mai notabile monumente istorice din Germania este Poarta Brandenburg, situată în inima Berlinului. Construit la sfârșitul secolului al XVIII-lea, acest monument neoclasic iconic a servit ca simbol al păcii și unității în timpul perioadelor de divizare. Situată în centrul evenimentelor istorice, cum ar fi căderea Zidului Berlinului în 1989, Poarta Brandenburg reprezintă călătoria Germaniei de la divizare la reunificare. Astăzi, este un simbol al libertății, democrației și rezilienței, atrăgând vizitatori din întreaga lume care vin să admire frumusețea arhitecturală și semnificația istorică.

A. Legislație și regulamente

În Germania, restaurarea clădirilor este reglementată de un cadru legislativ și de reglementare cuprinzător care vizează conservarea patrimoniului arhitectural al țării, asigurarea siguranței și durabilității clădirilor istorice și promovarea practicilor de restaurare de înaltă calitate.

COD DE CONSTRUCȚIE FEDERAL GERMAN (BauGB)⁵¹ emis la 18 august 1997 (BGBl. I, p. 2081): BauGB stabilește reglementări pentru dezvoltarea urbană și construcția de clădiri în Germania. Acesta include dispoziții referitoare la conservarea, modificarea și demolarea clădirilor istorice, precum și cerințe privind autorizațiile de construcție și zonele de conservare.

Legea privind protecția și întreținerea monumentelor din landul Renania-Palatinat (Legea privind protecția monumentelor, DSchG), astfel cum a fost adoptată la 23 martie 1978:⁵² Fiecare stat german (Bundesland) are propriile legi de protecție a monumentelor, care stabilesc orientări pentru conservarea și întreținerea monumentelor și clădirilor istorice din jurisdicția sa. Aceste legi definesc criteriile de desemnare a clădirilor ca monumente protejate, descriu procedurile de obținere a autorizațiilor pentru lucrările de restaurare și specifică standardele de conservare.

Ac t privind protecția bunurilor culturale (Legea privind protecția bunurilor culturale – KGSG):⁵³ A intrat în vigoare la 6 august 2016 și servește nu numai la protejarea obiectelor culturale care sunt deosebit de importante pentru Germania din cauza importanței lor deosebite pentru identitatea culturală a țării („bunuri culturale naționale valoroase”), ci și a

⁵¹ <https://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/eur/arch/ger/Federal-Building-Code.pdf>

⁵² https://kulturland.rlp.de/fileadmin/kulturland/Dokumente/Kultur_Schuetzen/DSchG_englisch_-_Endfassung__3_.pdf

⁵³ [https://www.kulturgutschutz-deutschland.de/EN/EverythingAboutTheProtectionOfCulturalProperty/TheActOnTheProtectionOfCulturalProperty/theactonthe protection of cultural property_node.html#:~:text=Foto%2F%20Domenico%20Stinellis-,The%20German%20Act%20on%20the%20Protection%20of%20Cultural%20Property%20\(Kulturgutschutzgesetz,cultural%20identity%20\(%E2%80%9Cnational%20valuable%20cultural](https://www.kulturgutschutz-deutschland.de/EN/EverythingAboutTheProtectionOfCulturalProperty/TheActOnTheProtectionOfCulturalProperty/theactonthe protection of cultural property_node.html#:~:text=Foto%2F%20Domenico%20Stinellis-,The%20German%20Act%20on%20the%20Protection%20of%20Cultural%20Property%20(Kulturgutschutzgesetz,cultural%20identity%20(%E2%80%9Cnational%20valuable%20cultural)

obiectelor clasificate drept bunuri culturale naționale de către alte țări. Dezvoltatorii și contractanții au obligația de a efectua studii arheologice și de a obține autorizații înainte de a întreprinde activități de construcție care ar putea avea un impact asupra vestigiilor arheologice.

Reglementări tehnice privind clădirile (Technische Baubestimmungen) (MVV TB): 54 Reglementările tehnice de construcție guvernează standardele de construcție, materialele și tehnicile utilizate în proiectele de restaurare a clădirilor. Aceste reglementări asigură că lucrările de restaurare respectă cerințele de siguranță, sănătate și mediu, păstrând în același timp autenticitatea și integritatea structurilor istorice.

Orientări și standarde: Germania a stabilit orientări și standarde pentru restaurarea clădirilor, inclusiv cele elaborate de Deutsche Stiftung Denkmalschutz (Fundația germană pentru protecția monumentelor)⁵⁴ și de Bundesanstalt für Bauwesen und Raumordnung (Institutul Federal de Cercetare în domeniul Construcțiilor, Afacerilor Urbane și Dezvoltării Spațiale).⁵⁶ Aceste orientări acoperă diverse aspecte ale restaurării, cum ar fi conservarea materialelor, stabilizarea structurală și eficiența energetică.

Convenții și acorduri internaționale: Germania este semnatară a convențiilor și acordurilor internaționale referitoare la conservarea patrimoniului cultural, cum ar fi Convenția Patrimoniului Mondial UNESCO. Legislația și reglementările țării influențate de aceste angajamente internaționale, care subliniază importanța protejării patrimoniului cultural pentru generațiile viitoare.

Prin integrarea acestor măsuri legislative și de reglementare, Germania menține un cadru solid pentru restaurarea clădirilor, care echilibrează conservarea patrimoniului cu nevoile contemporane și asigură gestionarea durabilă a moștenirii sale arhitecturale.

B. Sistemul de educație și formare

Germania are un sistem de educație și formare bine stabilit pentru restaurarea clădirilor, care combină cunoștințele teoretice cu abilitățile practice. Sistemul cuprinde formare profesională, programe de învățământ superior și cursuri specializate adaptate nevoilor sectorului restaurării.

În contextul restaurării clădirilor, calificările la nivelurile CEC 3-4 includ programe de formare profesională, ucenicii și educație tehnică axate pe tehnici de restaurare, conservarea materialelor și conservarea patrimoniului. Aceste calificări oferă persoanelor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a lucra ca tehnicieni de restaurare, meșteșugari sau asistenți sub supravegherea unor profesioniști cu experiență. În plus, persoanele cu calificări la nivelul 4 al CEC pot urma studii sau cursuri de formare suplimentare pentru a avansa în carieră în restaurarea clădirilor, cum ar fi diplome profesionale specializate sau diplome de învățământ superior în conservare sau restaurare arhitecturală.

Printre exemplele de calificări la nivelul 3 al CEC se numără:

- Certificate și diplome profesionale
- Certificate de ucenicie

⁵⁴ <https://www.etra-eu.org/images/articles/Proposed%20German%20Regs.pdf>

⁵⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Stiftung_Denkmalschutz (în limba engleză)

⁵⁶ https://www.bbsr.bund.de/BBSR/EN/home/_node.html

- Certificate de absolvire a învățământului secundar cu accent profesional
- Calificări profesionale de bază în anumite meserii sau profesii

Printre exemplele de calificări la nivelul 4 al CEC se numără:

- Diplome de învățământ superior profesional
- Certificate profesionale avansate
- Calificări tehnice în domenii specializate
- Calificări profesionale postliceale cu accent profesional

Scoli tehnice (Berufsschule): Școlile tehnice oferă programe de formare specializate în restaurarea și conservarea clădirilor. Aceste programe oferă o educație cuprinzătoare care acoperă subiecte precum istoria arhitecturală, știința materialelor, principiile de conservare și tehnicile de restaurare. Elevii dobândesc abilități practice prin ateliere de lucru, lucrări de laborator și excursii pe teren la situri istorice.

Programe de învățământ superior: Universitățile și colegiile tehnice din Germania oferă programe de licență și masterat în arhitectură, istoria artei, știința conservării și domenii conexe. Aceste programe oferă instruire avansată în restaurarea clădirilor, metode de cercetare, management de proiect și colaborare interdisciplinară. Elevii se pot specializa în domenii precum conservarea patrimoniului, conservarea monumentelor sau restaurarea arhitecturală.

Abordare interdisciplinară: Educația de restaurare a clădirilor din Germania adoptă o abordare interdisciplinară care integrează perspective arhitecturale, istorice, științifice și tehnice. Elevii învață să analizeze și să evalueze clădirile istorice, să dezvolte strategii de conservare și să implementeze proiecte de restaurare care respectă semnificația culturală și autenticitatea clădirii.

Experiență practică și stagii: Educația și formarea în restaurarea clădirilor pun accentul pe experiența practică și expunerea în lumea reală la proiectele de restaurare. Elevii participă la stagii, stagii de lucru și exerciții practice pentru a-și aplica cunoștințele în setările profesionale, pentru a câștiga experiență practică și pentru a învăța de la practicieni cu experiență în domeniu.

Dezvoltarea profesională continuă: Profesioniștii din domeniul restaurării clădirilor din Germania se angajează în învățarea pe tot parcursul vieții și în dezvoltarea profesională continuă pentru a rămâne la curent cu progresele din domeniu. Ei participă la seminarii, ateliere de lucru și conferințe, urmăresc certificări specializate și participă la proiecte de cercetare pentru a-și extinde abilitățile și baza de cunoștințe.

În Restauro57 este un târg internațional și o conferință axată pe conservarea, restaurarea și conservarea patrimoniului cultural. Are loc la fiecare doi ani în Stuttgart și oferă expoziții, forumuri de experți și ateliere specializate pe teme precum conservarea monumentelor, materiale de construcție istorice și tehnici de restaurare.

Fachwerk.de⁵⁷ este o platformă online specializată în construcții din lemn și restaurarea clădirilor istorice, oferă ateliere și sesiuni de formare pe teme precum încadrarea lemnului,

⁵⁷ <https://openarchive.icomos.org/id/eprint/3098/1/K046-78.pdf>

⁵⁸ <https://www.fachwerk.de/> (în limba engleză)

tehnicele de construcție istorică și conservarea lemnului. Aceste ateliere practice oferă abilități practice și cunoștințe pentru profesioniștii care lucrează în sectorul restaurării.

Formare profesională (Ausbildung):⁵⁹ Programele de formare profesională din Germania oferă stagii practice în diverse meserii relevante pentru restaurarea clădirilor, cum ar fi zidăria, tâmplăria, pictura și tencuiala. Aceste ucenicii durează de obicei trei până la patru ani și combină instruirea în clasă cu formarea la locul de muncă sub supravegherea meșterilor cu experiență.

În general, sistemul de educație și formare din Germania pentru restaurarea clădirilor combină rigoarea academică cu competența practică, producând profesioniști calificați echipați pentru a păstra și proteja patrimoniul arhitectural al țării pentru generațiile viitoare.

C. Cele mai bune practici

În Germania, atât instituțiile publice, cât și cele private contribuie la furnizarea de bune practici în educația și formarea profesioniștilor din sectorul restaurării. Aceste instituții colaborează pentru a dezvolta programe cuprinzătoare de formare, pentru a integra experiența practică cu cunoștințele teoretice și pentru a promova excelența în practicile de conservare.

Fiecare stat german (Bundesland) are propria agenție de conservare a patrimoniului, responsabilă de supravegherea conservării patrimoniului cultural din jurisdicția sa. Aceste agenții elaborează orientări, standarde și programe de formare pentru profesioniștii din sectorul restaurării.

Oficiul Federal pentru Construcții și Amenajarea Teritoriului (Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, BBR):⁶⁰ BBR este responsabilă pentru promovarea excelenței în construcții și planificare regională în Germania. Acesta oferă orientări, cercetări și expertiză tehnică legate de conservarea patrimoniului, inclusiv cele mai bune practici în restaurarea și conservarea clădirilor.

Institutul Federal de Cercetare în Domeniul Construcțiilor, Afacerilor Urbane și Dezvoltării Spatiale (Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung, BBSR):⁶¹ BBSR desfășoară activități de cercetare și oferă informații cu privire la diverse aspecte ale construcției și dezvoltării urbane, inclusiv conservarea și restaurarea patrimoniului. Acesta diseminează cele mai bune practici, studii de caz și orientări tehnice pentru profesioniștii din sectorul restaurării.

Fundația germană pentru protecția monumentelor (Deutsche Stiftung Denkmalschutz, DSD):⁶² Fundația Germană pentru Protecția Monumentelor este cea mai mare inițiativă privată pentru conservarea monumentelor din Germania și este o organizație nonprofit dedicată conservării patrimoniului cultural din Germania. Acesta sprijină inițiativele de educație și formare în sectorul restaurării, inclusiv seminarii, ateliere și publicații privind cele mai bune practici în conservarea monumentelor.

Asociații și camere profesionale: Asociațiile și camerele profesionale, cum ar fi Asociația Arhitecților Germani (Bund Deutscher Architekten, BDA),⁶³ oferă sprijin și resurse

⁵⁹ <https://www.krislingua.com/ausbildung-program/#:~:text=Este%20a%20structurat%20sistem%20unde,trei%20și%20a%20jumătate%20ani>.

⁶⁰ https://www.bbr.bund.de/BBR/EN/Home/_node.html

⁶¹ https://www.bbsr.bund.de/BBR/DE/startseite/_node.html

⁶² <https://www.denkmalschutz.de/aktuelles.html>

⁶³ <https://www.bda-bund.de/english/>

profesioniștilor din sectorul restaurării. Organizează programe de formare, conferințe și evenimente de networking pentru a promova excelența în practicile de restaurare.

Cursuri online de restaurare și conservare a monumentelor:⁶⁴ Institutul Hornemann Hauptnavigation, a integrat diferitele cursuri în programul său de educație continuă.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

Germania oferă diverse stimulente pentru a încuraja ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor, recunoscând importanța conservării patrimoniului cultural și a promovării artizanatului calificat. Aceste stimulente vizează stimularea activității economice, sprijinirea întreprinderilor mici și asigurarea durabilității eforturilor de conservare a patrimoniului.

Credite fiscale pentru proprietarii de clădiri istorice:⁶⁵ proprietarii ai clădirilor istorice desemnate monumente protejate pot fi eligibili pentru credite fiscale pentru cheltuielile de întreținere și restaurare. Aceste credite fiscale stimulează proprietarii de proprietăți să investească în întreținerea și conservarea proprietăților istorice, contribuind la revitalizarea cartierelor și districtelor istorice.

Subvenții pentru ocuparea forței de muncă în întreprinderile de refacere:⁶⁶ Întreprinderile de refacere pot beneficia de subvenții pentru ocuparea forței de muncă pentru a compensa costurile de angajare și formare a noilor angajați. Programele guvernamentale oferă asistență financiară angajatorilor care creează oportunități de angajare în sectorul restaurării, în special pentru grupurile dezavantajate sau subreprezentate.

Granturi pentru inovare destinate practicilor de refacere durabilă: Sunt disponibile granturi și oportunități de finanțare, cum ar fi „Proiectele de cercetare privind clădirile durabile în Germania”,⁶⁷ pentru a sprijini cercetarea și inovarea în domeniul practicilor de refacere durabilă. Aceste granturi încurajează dezvoltarea și adoptarea de tehnologii, materiale și tehnici ecologice în restaurarea clădirilor, contribuind la eficiența energetică și la obiectivele de conservare.

Granturi locale de revitalizare: Municipality și administrațiile locale pot oferi granturi și stimulente pentru a încuraja eforturile de restaurare și revitalizare a clădirilor în centrele istorice ale orașelor sau în districtele de patrimoniu desemnate. Aceste granturi sprijină proprietarii de proprietăți, întreprinderile și organizațiile comunitare implicate în proiecte de restaurare care contribuie la dezvoltarea economică locală și la conservarea patrimoniului cultural.

De exemplu, orașul Leipzig⁶⁸ oferă granturi și asistență financiară proprietarilor de proprietăți, întreprinderilor și organizațiilor comunitare implicate în proiecte de restaurare în districtele de patrimoniu și zonele de conservare desemnate. Aceste granturi au scopul de a stimula investițiile în conservarea patrimoniului, de a promova dezvoltarea economică și de a îmbunătăți calitatea vieții în oraș.

⁶⁴ <https://hornemann-institut.hawk.de/de/online-kurse>

⁶⁵ <https://finanzamt-bw.fv-bwl.de/Len/5267709>

⁶⁶ <https://www.nrwglobalbusiness.com/investing-in-nrw/how-to-do-business-in-nrw/incentive-programs/labor-related-stimulives>

⁶⁷ <https://www.nachhaltigesbauen.de/en/research/research-projects-on-sustainable-building-in-germany/> (în limba engleză)

⁶⁸ <https://english.leipzig.de/>

Programe de recunoaștere și certificare: Programele de recunoaștere și certificare profesională validează expertiza și calificările persoanelor care lucrează în sectorul restaurării clădirilor. Organismele de certificare, cum ar fi Asociația germană a conservatorilor-restauratori (VDR),⁶⁹ oferă acreditare și asigurarea calității pentru profesioniștii din domeniul restaurării, sporind capacitatea de inserție profesională și reputația acestora în cadrul industriei.

Prin valorificarea acestor stimulente specifice, Germania sprijină creșterea ocupării forței de muncă, dezvoltarea competențelor și inovarea în sectorul restaurării clădirilor, asigurând conservarea continuă și gestionarea durabilă a bunurilor sale de patrimoniu cultural.

2.3.3 Franța

Franța, situată în Europa de Vest, este renumită pentru istoria sa bogată, bucătăria rafinată și patrimoniul artistic. Cu o moștenire care datează de mii de ani, Franța a jucat un rol esențial în modelarea culturii și istoriei europene.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice ale Franței este Turnul Eiffel, situat în inima Parisului. Construit în 1889 ca piesa centrală a Targului Mondial, Turnul Eiffel a devenit de atunci un simbol al Franței și un simbol recunoscut la nivel mondial al arhitecturii și ingineriei. Având o înălțime de peste 300 de metri, turnul oferă priveliști uluitoare ale Parisului și servește ca o mărturie a creativității și inovației umane. Structura sa complicată și designul elegant continuă să captiveze milioane de vizitatori în fiecare an, făcându-l unul dintre cele mai vizitate monumente din lume. Turnul Eiffel reprezintă un simbol al priceperii culturale a Franței și rămâne un simbol durabil al romantismului și sofisticării.

A. Legislație și regulamente

Legislația și reglementările care reglementează restaurarea clădirilor din Franța vizează în primul rând conservarea patrimoniului arhitectural bogat al țării, asigurând în același timp siguranța, durabilitatea și respectarea standardelor moderne.

Legile privind protecția patrimoniului: Franța are legi solide pentru a-și proteja patrimoniul cultural. Cea mai notabilă legislație este „Code du Patrimoine” (2004)⁷⁰ (Codul patrimoniului), care prezintă măsurile de protecție, conservare și restaurare a clădirilor, monumentelor și siturilor istorice. Acest cod desemnează anumite structuri ca fiind „protejate”, impunând restricții asupra modificărilor și demolărilor.

Coduri și standarde în domeniul construcțiilor: Proiectele de restaurare a clădirilor trebuie să respecte codurile și standardele franceze în materie de construcții, cum ar fi „Code de la Construction et de l’Habitation” (2024)⁷¹ (Codul construcțiilor și al locuințelor). Aceste reglementări acoperă diverse aspecte ale construcției, inclusiv integritatea structurală, protecția împotriva incendiilor, accesibilitatea și eficiența energetică.

Reglementări de mediu: Considerațiile de mediu sunt din ce în ce mai importante în restaurarea clădirilor. Franța are legi de mediu, probabil „Code de l’environnement” (Codul

⁶⁹ <https://www.romoe.com/en/organization/vdr/> (în limba engleză)

⁷⁰ <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000000615405/>

⁷¹ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074096/

mediului)⁷² și reglementări care abordează aspecte precum performanța energetică, gestionarea deșeurilor și utilizarea materialelor durabile. Proiectele de refacere trebuie să respecte standarde de mediu specifice și să obțină autorizații relevante.

Calificări profesionale și acreditare: Profesioniștii implicați în restaurarea clădirilor, cum ar fi arhitecții, inginerii și contractorii, sunt de obicei obligați să aibă calificările și acreditarea corespunzătoare. Acest lucru asigură faptul că lucrările de restaurare sunt efectuate de profesioniști calificați care înțeleg aspectele tehnice și de reglementare ale conservării patrimoniului.

Calificările și acreditările specifice în restaurarea clădirilor ar putea include:

- Certificate sau diplome de la școli profesionale sau centre de formare specializate în conservarea sau restaurarea patrimoniului.
- Finalizarea modulelor de formare de ucenicie axate pe tehnicile tradiționale de construcție, conservarea materialelor și practicile de restaurare.
- Certificări din partea organizațiilor industriale sau a asociațiilor profesionale legate de abilități sau tehnici specifice de restaurare (de exemplu, zidărie de piatră, încadrarea lemnului, tencuiala).
- Cursuri de formare acreditate privind conservarea patrimoniului oferite de instituții sau organisme profesionale recunoscute.
- Certificări de bază în managementul de mediu sau practici durabile de construcție la nivel de intrare.
- Programe de formare în domeniul sănătății și securității în muncă (OHS) axate pe practici sigure în mediile de lucru pentru construcții și restaurare.

B. Sistemul de educație și formare

În Franța, educația și formarea în domeniul restaurării clădirilor urmează, de regulă, un sistem structurat care combină studiul academic cu formarea practică.

Învățământ secundar (Lycée): Liceele profesionale (lycées professionnels) oferă programe în construcții, prelucrarea lemnului și domenii conexe. Elevii pot alege piese specializate, cum ar fi construcția și restaurarea patrimoniului, unde învață abilități de bază relevante pentru restaurarea clădirilor.

Următoarele instituții oferă diverse programe de licență la nivelul CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR 3-4, cursuri sau specializări legate de restaurarea clădirilor, conservarea patrimoniului și conservarea arhitecturală

- École de Chaillot⁷³: Oferă programe de licență în conservarea și restaurarea patrimoniului arhitectural.

⁷² https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074220/

⁷³ <https://www.citedelarchitecture.fr/en/article/ecole-de-chaillot#> (în limba engleză)

- École Boule⁷⁴: Oferă programe de licență în artele aplicate, inclusiv cursuri legate de restaurarea și conservarea mobilierului.
- École Camondo⁷⁵: Oferă programe de licență în arhitectură și design interior, cu accent pe conservarea și restaurarea patrimoniului.
- École du Louvre⁷⁶: Oferă programe de licență în istoria artei, arheologie și studii muzeale, care pot include cursuri privind tehnicile de conservare și restaurare.
- Université Bordeaux Montaigne⁷⁷(Universitatea din Bordeaux Montaigne): Oferă programe de licență în istoria artei și arheologie, cu cursuri de conservare și restaurare a patrimoniului.

Formare profesională: Programele de ucenicie sunt disponibile pentru studenții care doresc să învețe o meserie în timp ce lucrează sub supravegherea unor profesioniști cu experiență. Centrele de formare profesională (Centres de Formation d'Apprentis, CFA) oferă instruire practică în tehnicile de construcție, inclusiv cele specifice restaurării clădirilor.

De exemplu, „Centrele specializate de formare a ucenicilor (CFAS) sau centrele specializate de formare a ucenicilor sunt CFA destinate persoanelor care se confruntă cu dificultăți sau dizabilități semnificative. Misiunea noastră este de a oferi căi de formare, în medii regulate, adaptate situațiilor de dizabilitate.

Programe de ucenicie în Franța: Franța oferă programe de ucenicie în domeniul restaurării și conservării prin intermediul centrelor de formare profesională (CFA). Aceste programe oferă experiență practică în domenii precum zidărie, tâmplărie, pictură și sculptură, cu ucenici care lucrează alături de artizani cu experiență și experți în restaurare.

Ucenicii au statutul de lucrători tineri salariați în întreprinderi, sub responsabilitatea unui supraveghetor de formare. Au încheiat un contract de muncă. Aceștia pot fi acceptați în serviciul public.

Ucenicia permite pregătirea pentru toate diplomele profesionale și tehnologice ale sistemului național de învățământ, cum ar fi:

- Certificatul de Aptitudini Profesionale (CAP),
- Certificat de studii profesionale (BEP),
- Bacalaureat Profesional, Certificat de Tehnician Avansat (BTS),
- Diplomă de licență profesională,
- Diplome de master (Master 1 și 2).

Formarea practică a ucenicului se desfășoară în principal în cadrul companiei, în timp ce formarea teoretică este asigurată de CFA.

În funcție de diplomele în curs de pregătire, timpul de formare în CFA variază de la 400 la 675 de ore minim pe an.

⁷⁴ <https://www.pratt.edu/resources/resources-exchange-program-ecole-boulle/>

⁷⁵ <https://www.ecolecamondo.fr/en/school/the-ecole-camondo/> (în limba engleză)

⁷⁶ <https://www.ecoledulouvre.fr/en>

⁷⁷ https://defle.u-bordeaux-montaigne.fr/en/programmes/study/undergraduate-licence-degree-XA/human-and-social-sciences-SHS/undergraduate-licence-art-history-LCH16_316.html (în limba engleză)

Prin urmare, formarea necesită o coordonare strânsă între cele două locuri în care ucenicul dobândește competențe profesionale”.⁷⁸

Învățământul superior: Universitățile și școlile specializate oferă programe universitare și postuniversitare în arhitectură, inginerie civilă și discipline conexe. Unele universități și instituții oferă cursuri sau module specifice axate pe conservarea patrimoniului și restaurarea clădirilor în cadrul acestor programe.

Instituții de formare specializată: Instituții precum École Nationale du Patrimoine⁷⁹ (Școala Națională a Patrimoniului) oferă programe avansate de formare în conservarea și restaurarea patrimoniului. Aceste programe oferă cunoștințe aprofundate despre principiile de conservare, tehnicile de restaurare și gestionarea patrimoniului cultural.

Certificare și acreditare profesională: Profesioniștii în restaurarea clădirilor obțin certificări sau acreditări de la organizații din industrie sau organisme profesionale. De exemplu, arhitecții se pot înregistra la Ordre des Architectes⁸⁰, în timp ce artizanii și meșteșugarii obțin certificări privind competențele specifice de restaurare din partea asociațiilor profesionale relevante.

Educația continuă: Programele de educație continuă sunt disponibile pentru profesioniștii care doresc să-și actualizeze abilitățile sau să se specializeze în continuare în restaurarea clădirilor. Aceste programe includ ateliere, seminarii și cursuri scurte oferite de universități, organizații profesionale sau centre de formare specializate.

În general, sistemul de educație și formare din Franța oferă un cadru cuprinzător pentru persoanele interesate să urmeze o carieră în restaurarea clădirilor. Acesta combină cunoștințele teoretice cu dezvoltarea abilităților practice pentru a pregăti profesioniștii pentru provocările unice de conservare și restaurare a structurilor istorice.

C. Cele mai bune practici

În Franța, instituțiile din sectorul public și privat oferă programe educaționale și bune practici pentru restaurarea clădirilor la diferite niveluri de educație.

De exemplu, instituțiile publice École de Chaillot, École Boulle, École du Louvre și Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne oferă educație specializată în conservarea și restaurarea patrimoniului arhitectural. Oferă programe universitare și postuniversitare care se concentrează pe cele mai bune practici, tehnici și principii de restaurare a clădirilor.

Elevii învață abilități practice și bune practici pentru conservarea și restaurarea pieselor de mobilier de patrimoniu, iar cursurile acoperă cele mai bune practici în conservarea și restaurarea operelor de artă și a elementelor arhitecturale, precum și cursuri privind cele mai bune practici de restaurare a clădirilor și principiile de conservare.

În sectorul privat, diverse instituții și academii private din Franța oferă, de asemenea, educație specializată în restaurarea clădirilor. Aceste instituții oferă instruire practică, ateliere și cursuri axate pe cele mai bune practici în tehnicile de conservare și restaurare a patrimoniului.

⁷⁸ <https://www.monparcours handicap.gouv.fr/glossaire/cfas#:~:text=Les%20centres%20de%20formati on%20d,concluzie%20un%20contrat%20de%20de%20travail.>

⁷⁹ <https://www.inp.fr/#/hp/103>

⁸⁰ <https://www.architectes.org/> (în limba engleză)

De exemplu, ESMA (École Supérieure des Métiers Artistiques et Esthétiques)⁸¹ oferă programe specializate în meserii artistice și estetice, inclusiv cursuri de tehnici de restaurare și conservare a patrimoniului.

De asemenea, ESMA oferă cursuri de formare în domeniul artelor aplicate și al meșteșugurilor, cu accent pe tehnicile tradiționale și pe conservarea patrimoniului.

Programe de educație continuă: Atât instituțiile publice, cât și cele private oferă programe de educație continuă pentru profesioniștii din domeniul restaurării clădirilor. Aceste programe oferă oportunități de a învăța despre noile tehnologii, materiale și cele mai bune practici în conservarea patrimoniului.

Institute și centre de cercetare: Institutele și centrele publice de cercetare, cum ar fi Institutul Național de Istoria Artei (INHA), desfășoară activități⁸² de cercetare și oferă expertiză în domeniul restaurării clădirilor. Acestea contribuie la dezvoltarea unor abordări și tehnici inovatoare în domeniul conservării patrimoniului.

Aceste instituții de învățământ joacă un rol esențial în diseminarea cunoștințelor, a competențelor și a celor mai bune practici pentru restaurarea clădirilor în Franța. Ele pregătesc studenții și profesioniștii să susțină standarde înalte de etică în conservare și să contribuie la conservarea patrimoniului arhitectural al Franței.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

Guvernul francez și autoritățile regionale oferă adesea stimulente financiare, granturi sau beneficii fiscale pentru a sprijini eforturile de restaurare a clădirilor, în special pentru proprietățile istorice. Aceste stimulente urmăresc să încurajeze proprietarii de proprietăți să întreprindă proiecte de restaurare, promovând în același timp conservarea patrimoniului.

Cote reduse de TVA:⁸³ Proiectele de restaurare și renovare a clădirilor se califică pentru cote reduse de TVA, ceea ce le face mai atractive din punct de vedere financiar pentru proprietarii de proprietăți. Acest lucru încurajează investițiile în activități de conservare și restaurare a patrimoniului. De asemenea, creditele și deducerile fiscale sunt destinate cheltuielilor legate de restaurarea clădirilor, cum ar fi lucrările de renovare, îmbunătățirile eficienței energetice sau utilizarea materialelor durabile. Aceste stimulente contribuie la compensarea costurilor asociate proiectelor de restaurare.

Sprijin guvernamental și finanțe:⁸⁴ Angajatorii din sectorul restaurării clădirilor primesc subvenții sau asistență financiară pentru a sprijini formarea și dezvoltarea competențelor angajaților. Acest lucru încurajează întreprinderile să investească în programe de formare care îmbunătățesc calificările forței lor de muncă.

De asemenea, agențiile guvernamentale și autoritățile regionale oferă subvenții sau granturi întreprinderilor care angajează lucrători în sectorul restaurării clădirilor. Aceste stimulente contribuie la reducerea costurilor forței de muncă pentru angajatori și stimulează crearea de locuri de muncă în industrie.

⁸¹ <https://www.esma-artistique.com/ro/>

⁸² <https://www.inha.fr/en/index.html>

⁸³ <https://www.french-property.com/guides/france/building/renovation/vat-relief>

⁸⁴ <https://world.businessfrance.fr/app/uploads/sites/6/2024/02/doing-business-public-fundings-supports-and-incentives.pdf> (pagina 46) (în limba engleză)

Fundația Heritage:⁸⁵ Fundația Heritage oferă sprijin financiar pentru patrimoniu, protejat și neprotejat în cadrul monumentelor istorice, prin intermediul a cinci tipuri de acțiuni:

- „Colectarea donațiilor în favoarea salvagărdării bunurilor de patrimoniu aparținând persoanelor publice, asociațiilor sau persoanelor private;
- filantropia corporativă prin sprijinirea întreprinderilor mari sau a IMM-urilor locale, în special în cadrul cluburilor de sponsorizare;
- alocarea de ajutoare din fondurile proprii ale fundației sau prin parteneriate cu autoritățile publice;
- eliberarea unei etichete, după avizul arhitectului clădirilor din Franța, care să permită, în anumite condiții, proprietarilor privați de patrimoniu neprotejat de monumente istorice să deducă din venitul lor total cheltuielile de întreținere și reparare a clădirilor lor de patrimoniu;
- Valorificarea și apărarea patrimoniului, în special datorită sprijinului membrilor”.

În general, aceste stimulente și măsuri de sprijin joacă un rol esențial în promovarea ocupării forței de muncă și a activității economice în sectorul restaurării clădirilor din Franța. Acestea contribuie la conservarea patrimoniului cultural, revitalizarea cartierelor istorice și crearea de locuri de muncă calificate în industria restaurării.

2.3.4 Spania

Spania, situată în sud-vestul Europei, este renumită pentru cultura vibrantă, peisajele diverse și istoria bogată. Cu o moștenire modelată de diverse civilizații, inclusiv romani, mauri și vizigoți, Spania se mândrește cu un amestec unic de stiluri arhitecturale, tradiții culinare și realizări artistice.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice ale Spaniei este Alhambra, situat în orașul Granada, în regiunea de sud a Andaluziei. Construită în timpul dinastiei Nasrid în secolul al XIII-lea, Alhambra este un exemplu uluitor de arhitectură și design islamic. Palatele sale complicate, curțile și grădinile prezintă detalii decorative rafinate, inclusiv lucrări complicate de stuc, plăci colorate și motive arabesc.

Alhambra a servit ca palat, fortăreață și citadelă, reflectând realizările culturale și artistice ale Spaniei musulmane. Astăzi, este un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO și una dintre cele mai vizitate atracții din Spania, atrăgând milioane de vizitatori în fiecare an care vin să se minuneze de frumusețea și semnificația sa istorică. Alhambra rămâne o mărturie a patrimoniului multicultural al Spaniei și un simbol al moștenirii sale durabile ca centru de artă, cultură și inovație.

A. Legislație și regulamente

În Spania, restaurarea clădirilor este reglementată de diverse acte legislative și reglementări atât la nivel național, cât și la nivel regional.

Legislația națională:

⁸⁵ <https://www.culture.gouv.fr/en/Thematic/monuments-sites/Actors-business-training/The-partners/Patrons-and-Foundations/The-Heritage-Foundation>

Constituția Spaniei⁸⁶: Oferă temeiul juridic pentru protecția mediului și conservarea patrimoniului.

Legea privind patrimoniul istoric și proprietatea culturală (Legea 16/1985):⁸⁷ Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru protecția, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor de importanță istorică sau culturală.

Codul construcțiilor (Código Técnico de la Edificación):⁸⁸ Conține cerințe tehnice pentru proiectele de construcție și renovare, inclusiv cele legate de restaurarea clădirilor.

Reglementări regionale:

Fiecare comunitate autonomă din Spania are propriile reglementări specifice privind restaurarea clădirilor, care pot completa sau completa legislația națională. Aceste reglementări reflectă adesea patrimoniul cultural și arhitectural unic al fiecărei regiuni.

Protecția și conservarea patrimoniului: Clădiri de importanță istorică sau culturală protejate prin legi specifice de conservare a patrimoniului, atât la nivel național, cât și la nivel regional. Aceste legi reglementează de obicei ce se poate și ce nu se poate face pentru clădirile protejate, inclusiv lucrările de restaurare.

Este necesară o autorizare prealabilă din partea autorităților relevante de conservare a patrimoniului înainte de a întreprinde proiecte de restaurare a clădirilor protejate.

Reglementări de mediu: Reglementările de mediu, atât la nivel național, cât și la nivel regional, se aplică, de asemenea, proiectelor de restaurare a clădirilor. Legea privind evaluarea impactului asupra mediului (Ley de Evaluación Ambiental, Ley 21/2013⁸⁹) urmărește să asigure faptul că lucrările de restaurare se desfășoară într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, ținând seama de factori precum eficiența energetică și gestionarea deșeurilor.

Legile urbanismului: Legile de urbanism reglementează utilizarea terenurilor și a clădirilor în anumite zone. Proiectele de restaurare trebuie să respecte reglementările privind zonarea și cerințele de planificare urbană. Legea privind amenajarea urbană (Ley de Ordenación Urbanística) prezintă cadrul juridic pentru dezvoltarea urbană și amenajarea teritoriului. Acesta stabilește reglementări privind zonarea, clasificarea utilizării terenurilor, densitatea clădirilor, cerințele de infrastructură și alte aspecte legate de dezvoltarea urbană.

Planurile municipale de dezvoltare urbană (Plan General de Ordenación Urbana, PGOU),⁹⁰ conform cărora fiecare municipalitate din Spania trebuie să aibă un PGOU, care este un plan cuprinzător de dezvoltare urbană care stabilește orientările și reglementările pentru creșterea și dezvoltarea urbană în cadrul municipalității. PGOU specifică reglementările de zonare, înălțimile clădirilor, denumirile de utilizare a terenurilor și alte cerințe de planificare urbană pe care proiectele de restaurare trebuie să le respecte.

⁸⁶<https://www.senado.es/web/conocersenado/normas/constitucion/detalleconstitucioncompleta/index.html?lang=en>

⁸⁷ <https://www.global-regulation.com/translation/spain/1478047/royal-decree-111-1986%252c-of-10-january%252c-parțial-development-of-law-16-1985%252c-of-25-june%252c-the-spanish-historical-heritage.html>

⁸⁸ <https://digital.csic.es/handle/10261/5844>

⁸⁹ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2013-12913>

⁹⁰ https://es.wikipedia.org/wiki/Plan_General_de_Ordenaci%C3%B3n_Urbana

Standarde profesionale și coduri de bune practici: Proiectele de restaurare a clădirilor sunt de obicei realizate de arhitecți, ingineri și alți profesioniști care trebuie să adere la standardele profesionale și codurile de practică. Aceste standarde sunt stabilite de organizații profesionale sau de organisme de reglementare.

Este esențial ca persoanele fizice sau entitățile care desfășoară proiecte de restaurare a clădirilor în Spania să se familiarizeze cu legislația și reglementările relevante aplicabile situației și locației lor specifice. Consultarea experților juridici, a autorităților de conservare a patrimoniului și a altor părți interesate relevante este recomandabilă pentru a asigura respectarea legii și a celor mai bune practici în restaurarea clădirilor.

B. Sistemul de educație și formare

În Spania, educația și formarea în domeniul restaurării clădirilor la nivelurile CEC 3-4 cuprind, de regulă, programe de educație și formare profesională. Aceste programe oferă abilități practice și cunoștințe teoretice necesare pentru pozițiile entry-level în domeniul restaurării clădirilor.

Educație și formare profesională (Formación Profesional, FP): Sistemul de educație și formare profesională din Spania oferă programe axate în mod specific pe construcții și restaurarea clădirilor. La nivelul 3 al CEC, există programe de formare profesională care conduc la calificări precum „Técnico en Construcción” (tehnician în construcții) sau „Técnico en Rehabilitación de Edificios” (tehnician în reabilitarea clădirilor). Aceste programe durează de obicei doi ani.

La nivelul 4 al CEC, există programe de formare profesională de nivel superior care conduc la calificări precum „Técnico Superior en Construcción” (tehnician superior în construcții) sau „Técnico Superior en Proyectos de Edificación” (tehnician superior în proiecte de construcții). Aceste programe durează de obicei timp de doi ani, de asemenea.

Institutos de Educación Secundaria (IES) este o instituție publică de învățământ secundar care oferă programe de formare profesională în diverse domenii, inclusiv construcții și restaurarea clădirilor. De asemenea, alte câteva instituții care oferă programe de formare profesională în domeniul restaurării clădirilor sunt:

- Instituto Politécnico de Formación Profesional Marítimo Pesquera (IPFPM) din Vigo.
- Instituto de Educación Secundaria Leonardo Da Vinci din Madrid.
- Escuela de Arte y Superior de Conservación y Restauración de Bienes Culturales de Galicia (EASCRBC) din Pontevedra.
- Centro Integrado de Formación Profesional Aynadamar din Granada.

Programa școlară: Curriculum-ul programelor de educație și formare profesională în restaurarea clădirilor include de obicei atât componente teoretice, cât și practice. Elevii învață despre materialele de construcție, tehnicile și tehnologiile utilizate în restaurarea clădirilor, precum și principiile conservării și conservării patrimoniului. Formarea practică are loc adesea în ateliere sau prin stagii cu companii de construcții sau firme de restaurare.

Certificare: După finalizarea cu succes a programelor de formare profesională, studenții primesc o calificare profesională sau un certificat recunoscut de Ministerul Educației, Culturii și Sportului din Spania și de piața forței de muncă. Aceste calificări certifică competența studenților în domenii specifice legate de restaurarea clădirilor, sporind capacitatea lor de angajare în industria construcțiilor.

Educația continuă: Dincolo de programele de formare profesională inițială, persoanele care lucrează în restaurarea clădirilor urmăresc oportunități de educație continuă și dezvoltare

profesională pentru a-și îmbunătăți în continuare abilitățile și pentru a rămâne la curent cu tendințele și cele mai bune practici din industrie. Opțiunile de educație continuă includ cursuri scurte, ateliere, seminarii și programe de formare specializate oferite de centre de formare profesională, universități, asociații profesionale și alte organizații.

Unele instituții specifice care oferă programe de educație continuă în restaurarea clădirilor sunt următoarele:

- Instituto del Patrimonio Cultural de España (IPCE): oferă cursuri specializate, ateliere și seminarii privind diverse aspecte ale conservării patrimoniului cultural, inclusiv restaurarea clădirilor. Programele de formare ale IPCE acoperă subiecte precum tehnicile de conservare, materialele și gestionarea siturilor de patrimoniu cultural.
- Universidad Politécnica de Madrid (UPM): oferă cursuri postuniversitare și programe de masterat în conservarea și restaurarea patrimoniului arhitectural. Aceste programe oferă instruire avansată în tehnici de restaurare, metodologii de cercetare și management de proiect pentru profesioniștii care lucrează în domeniul restaurării clădirilor.
- Escuela Superior de Conservación y Restauración de Bienes Culturales de Madrid (ESCRBC): oferă programe specializate de formare în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor. Școala oferă cursuri, ateliere și seminarii privind tehnicile de restaurare, documentația și conservarea preventivă.
- Universitatea din Barcelona (UB): oferă cursuri postuniversitare și programe de masterat în conservarea și restaurarea patrimoniului. Aceste programe acoperă o serie de subiecte legate de restaurarea clădirilor, inclusiv teoria conservării, tehnicile de diagnosticare și managementul proiectelor.
- Centro Internacional de Estudios de Conservación y Restauración de Bienes Culturales (CIEC): oferă programe specializate de formare și ateliere de lucru în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor. Centrul oferă instruire practică în tehnicile de restaurare și promovează colaborarea între profesioniști și cercetători în domeniu.
- Colegio Oficial de Arquitectos de Madrid (COAM): organizează cursuri de formare continuă, seminarii și conferințe privind conservarea și restaurarea patrimoniului arhitectural. Aceste evenimente reunesc profesioniști, cadre universitare și experți pentru a discuta problemele actuale și cele mai bune practici în restaurarea clădirilor.

În general, programele de educație și formare profesională la nivelurile CEC 3-4 joacă un rol esențial în pregătirea persoanelor pentru cariere în restaurarea clădirilor, oferindu-le abilitățile, cunoștințele și calificările necesare pentru a reuși în industria construcțiilor.

C. Cele mai bune practici

Atât instituțiile publice, cât și cele private din Spania oferă bune practici și orientări pentru formarea în domeniul restaurării clădirilor. Aceste practici au scopul de a se asigura că profesioniștii beneficiază de educație și formare de înaltă calitate în domeniul restaurării clădirilor, respectând standardele industriale și conservând în mod eficient patrimoniul cultural.

Instituto del Patrimonio Cultural de España (IPCE)⁹¹: publică ghiduri tehnice, manuale și documente de bune practici legate de conservarea patrimoniului cultural, inclusiv restaurarea clădirilor. Aceste resurse oferă îndrumări cu privire la tehnicile, materialele și metodologiile de conservare bazate pe standardele naționale și internaționale.

Ministerul Culturii și Sportului (Ministerio de Cultura y Deporte)⁹²: Ministerul Culturii și Sportului colaborează cu diverse instituții și organizații publice pentru dezvoltarea și diseminarea celor mai bune practici în domeniul conservării și restaurării patrimoniului. Acesta oferă finanțare și sprijin pentru programe de formare, proiecte de cercetare și publicații menite să promoveze cele mai bune practici în restaurarea clădirilor.

Asociații și societăți profesionale: elaborează adesea orientări și standarde pentru formarea în domeniul restaurării clădirilor. De exemplu, Colegio Oficial de Arquitectos COAM⁹³ (Colegiul Oficial al Arhitecților) și Asociación Española de Técnicos de Patrimonio Cultural (AEGPC)⁹⁴ (Asociația spaniolă a tehnicienilor din domeniul patrimoniului cultural) oferă resurse și oportunități de formare axate pe cele mai bune practici în restaurarea clădirilor.

Universități și școli tehnice: oferă programe de restaurare a clădirilor care încorporează cele mai bune practici în curriculum-ul și metodologiile lor de formare. Membrii facultății cu expertiză în conservarea și restaurarea patrimoniului contribuie adesea la dezvoltarea celor mai bune practici prin cercetare și practică profesională.

Furnizori de formare și consultanți privați: oferă cursuri, ateliere și seminarii care pun accentul pe cele mai bune practici în domeniu. Aceste organizații colaborează cu instituții publice și asociații profesionale pentru a se asigura că programele lor de formare se aliniază la standardele și orientările din industrie.

Colaborare și rețele internaționale: Spania participă la colaborări și rețele internaționale axate pe conservarea și restaurarea patrimoniului, cum ar fi Rețeaua europeană de educație pentru conservare-refacere (ENCoRE). Prin aceste colaborări, cele mai bune practici și expertiza sunt partajate între profesioniști și instituții la nivel transfrontalier, contribuind la îmbunătățirea continuă a formării în domeniul restaurării clădirilor.

Prin mobilizarea resurselor și a expertizei atât din sectorul public, cât și din cel privat, programele de formare în domeniul restaurării clădirilor din Spania pot încorpora cele mai bune practici care răspund nevoilor în continuă evoluție ale industriei și contribuie la conservarea eficientă a patrimoniului cultural.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

În Spania, sunt disponibile diverse stimulente și mecanisme de sprijin pentru a încuraja ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor. Aceste stimulente vizează stimularea creării de locuri de muncă, promovarea dezvoltării competențelor și stimularea creșterii economice în industria construcțiilor, în special în domeniul conservării patrimoniului și al restaurării clădirilor.

Subvenții și granturi: Instituțiile publice de la nivel național, regional și local oferă subvenții și granturi pentru a sprijini proiectele și inițiativele de restaurare a clădirilor. Aceste subvenții

⁹¹ <https://ipce.cultura.gob.es/inicio.html> (în limba engleză)

⁹² <https://www.cultura.gob.es/en/portada.html> (în limba engleză)

⁹³ <https://www.coam.org/> (în limba engleză)

⁹⁴ <http://aegpc.org/sobre-la-aegpc>

acoperă o parte din costurile de restaurare, inclusiv cheltuielile cu forța de muncă, materialele și echipamentele. Oportunitățile de finanțare vizează adesea proiecte care contribuie la conservarea patrimoniului cultural și la revitalizarea zonelor urbane istorice.

De exemplu, "Programul cultural 1,5%" este o inițiativă de finanțare gestionată de Ministerul spaniol al Transporturilor, Mobilității și Agendei Urbane și alocă un procent din buget din proiecte de infrastructură publică, cum ar fi transportul și dezvoltarea urbană, pentru a finanța proiecte de conservare și restaurare a patrimoniului cultural. În cadrul acestui program, 1,5% din bugetul total pentru proiectele eligibile de lucrări publice este alocat inițiativelor de conservare a patrimoniului cultural.

Stimulente fiscale: Stimulentele fiscale sunt disponibile persoanelor fizice și întreprinderilor implicate în activități de restaurare a clădirilor. De exemplu, deduceri fiscale sau credite oferite pentru cheltuieli legate de restaurarea, conservarea sau întreținerea clădirilor istorice. Cotele reduse ale taxei pe valoarea adăugată (TVA) se aplică anumitor lucrări de restaurare, făcându-le mai atractive din punct de vedere financiar pentru proprietarii de proprietăți și investitori.

Sprijin pentru formare și educație: Fonduri publice alocate programelor de formare profesională și inițiativelor educaționale care vizează dezvoltarea competențelor în restaurarea clădirilor. Cursuri de formare subvenționate, ateliere de lucru și programe de certificare oferite persoanelor care caută un loc de muncă în sectorul restaurării sau care doresc să-și îmbunătățească abilitățile.

Subvenții și stimulente pentru ocuparea forței de muncă: Angajatorii din sectorul restaurării clădirilor sunt eligibili pentru subvenții sau stimulente pentru angajarea și păstrarea lucrătorilor. Aceste stimulente în temeiul Legii nr. 3/2023 din 28 februarie 2023 privind ocuparea forței de muncă⁹⁵ ar putea lua forma unor subvenții salariale, a unor scutiri de la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau a unor contribuții reduse ale angajatorilor pentru a încuraja crearea de locuri de muncă și dezvoltarea forței de muncă.

Politicile în materie de achiziții publice: Politicile de achiziții publice acordă prioritate angajării de companii și contractori cu expertiză în restaurarea clădirilor pentru proiecte de lucrări publice. Preferința acordată întreprinderilor care demonstrează un angajament de a angaja lucrători calificați și de a adera la standardele de calitate în lucrările de restaurare.

Programe de conservare a patrimoniului: Programele și inițiativele specializate de conservare a patrimoniului oferă finanțare și sprijin pentru proiectele de restaurare a clădirilor. Aceste programe vizează adesea clădiri istorice, monumente și peisaje culturale de importanță semnificativă, oferind stimulente financiare proprietarilor de proprietăți și părților interesate implicate în conservarea acestora.

Programe de asistență financiară: Instituțiile financiare oferă împrumuturi, linii de credit sau alte tipuri de asistență financiară adaptate în mod specific proiectelor de restaurare a clădirilor. Sunt disponibile condiții favorabile de creditare, cum ar fi rate scăzute ale dobânzii sau perioade de rambursare prelungite, pentru a sprijini finanțarea activităților de refacere.

⁹⁵ [https://www.garrigues.com/en_GB/new/these-are-new-pieces-labor-legislation-employment-law-real-and-actual-equality-transgender#:~:text=%20Ocuparea forței de muncă%20Legea%20\(Legea%203,în%20%20Sistemul%20Ocuparea forței de muncă în Spania%20](https://www.garrigues.com/en_GB/new/these-are-new-pieces-labor-legislation-employment-law-real-and-actual-equality-transgender#:~:text=%20Ocuparea%20forței%20de%20muncă%20Legea%20(Legea%203,în%20%20Sistemul%20Ocuparea%20forței%20de%20muncă%20în%20Spania%20)

Prin furnizarea acestor stimulente și mecanisme de sprijin, Spania urmărește să promoveze ocuparea forței de muncă și investițiile în sectorul restaurării clădirilor, protejând în același timp patrimoniul cultural bogat al țării pentru generațiile viitoare.

2.3.5 Austria

Austria, amplasată în inima Europei, este sărbătorită pentru peisajele sale alpine uimitoare, patrimoniul cultural bogat și orașele elegante. Cu o istorie care datează din Imperiul Roman, Austria a jucat un rol semnificativ în modelarea culturii și politicii europene.

Unul dintre cele mai emblematice monumente istorice ale Austriei este Palatul Schönbrunn, situat în capitala Vienei. Construit în secolul al XVII-lea, Palatul Schönbrunn a servit ca reședință de vară a monarhilor habsburgici și este o capodoperă a arhitecturii baroce. Interioarele sale generoase, grădinile meticuloase amenajate și mobilierul opulent reflectă grandezza și splendoarea dinastiei habsburgice.

Astăzi, Palatul Schönbrunn este un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO și una dintre atracțiile turistice de top din Viena, primind milioane de vizitatori în fiecare an. Acesta reprezintă un simbol al trecutului imperial al Austriei și servește ca o fereastră spre bogatul patrimoniu cultural și realizările artistice ale țării.

A. Legislație și regulamente

În Austria, restaurarea monumentelor și a clădirilor este guvernată de un set de legi, reglementări și politici care vizează conservarea patrimoniului cultural al țării. În Austria, dezvoltarea terenurilor la nivel federal (überörtliche Raumplanung) este reglementată de legile celor nouă state federale. Cu toate acestea, amenajarea teritoriului la nivel local (de exemplu, construirea de noi proiecte) este supusă legislației municipale și execuției (örtliche Raumplanung).

Principala sursă de legislație în domeniul mediului în Austria este legislația celor nouă state federale. Cu toate acestea, există unele subiecte rezervate legislației federale, cum ar fi Legea privind gestionarea deșeurilor sau Legea privind gestionarea apei. O sursă suplimentară de legislație în domeniul mediului o reprezintă legislația UE⁹⁶. Unele dintre principalele acte legislative și reglementări legate de restaurarea monumentelor și a clădirilor din Austria sunt următoarele:

Legea privind protecția monumentelor [Denkmalschutzgesetz – DMSG] (MPA) (1923, astfel cum a fost modificată în 2013):⁹⁷ Legea privind protecția monumentelor este legislația primară care reglementează protecția și conservarea patrimoniului cultural din Austria. Acesta prezintă cadrul juridic pentru identificarea, clasificarea și conservarea monumentelor, inclusiv a clădirilor istorice, a siturilor arheologice și a peisajelor culturale. Legea stabilește proceduri pentru listarea monumentelor, obținerea autorizațiilor pentru modificări sau renovări și aplicarea standardelor de conservare.

Vienna Urban Development, Urban Planning and Building Code (Building Regulations for Vienna - BO for Vienna) [Codul de dezvoltare urbană, urbanism și construcții din Viena

⁹⁶ <https://resourcehub.bakermckenzie.com/en/resources/global-corporate-real-estate-guide/europe-middle-east-and-africa/austria/topics/planning-and-environmental-issues>

⁹⁷ https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/ErV/ERV_1923_533/ERV_1923_533.html

(Regulamentul privind construcțiile pentru Viena - BO pentru Viena):⁹⁸ Reglementările în domeniul construcțiilor la nivel federal și de stat stabilesc standarde pentru construcția, renovarea și întreținerea clădirilor din Austria. Aceste reglementări includ adesea dispoziții referitoare la conservarea clădirilor și structurilor istorice, cum ar fi cerințe pentru modificări, materiale și tehnici compatibile cu conservarea.

Biroul Federal al Monumentelor (Bundesdenkmalamt - BDA):⁹⁹ Biroul Federal al Monumentelor este responsabil pentru punerea în aplicare a legilor și reglementărilor privind protecția monumentelor în Austria. Acesta supraveghează identificarea, documentarea și conservarea monumentelor, desfășoară proiecte de cercetare și documentare și oferă îndrumare și sprijin proprietarilor de proprietăți, arhitecților și profesioniștilor din domeniul conservării implicați în proiecte de restaurare.

Convenția privind patrimoniul mondial UNESCO: Austria este semnatară a Convenției Patrimoniului Mondial UNESCO, care are ca scop protejarea și conservarea patrimoniului cultural și natural de valoare universală excepțională. Obligațiile țării în temeiul convenției influențează politicile și prioritățile naționale în ceea ce privește restaurarea monumentelor și a clădirilor, în special pentru siturile Patrimoniului Mondial UNESCO situate în Austria.

Standarde și calificări profesionale: Austria are organizații și asociații profesionale dedicate conservării și restaurării patrimoniului, cum ar fi asociația CHNT-ICOMOS Austria a fost înființată la începutul anului 2021¹⁰⁰ și Asociația Restaurărilor din Austria (Österreichische Restauratorenvereinigung)¹⁰¹. Aceste organizații stabilesc standarde profesionale, coduri de etică și cerințe de certificare pentru persoanele care lucrează în domeniul restaurării monumentelor și clădirilor, asigurând calitatea și expertiza în practica conservării.

Reglementări de mediu: Proiectele de restaurare din Austria trebuie să respecte reglementările de mediu privind aspecte precum gestionarea deșeurilor, eficiența energetică și practicile de construcție durabilă. Aceste reglementări vizează reducerea la minimum a impactului activităților de restaurare asupra mediului, asigurând în același timp sustenabilitatea pe termen lung a eforturilor de conservare a patrimoniului cultural.

În general, legislația și reglementările care reglementează restaurarea monumentelor și a clădirilor din Austria reflectă angajamentul țării de a-și proteja patrimoniul cultural pentru generațiile viitoare. Respectarea acestor legi și reglementări este esențială pentru asigurarea conservării responsabile și durabile a monumentelor și clădirilor istorice din întreaga țară.

B. Sistemul de educație și formare

În Austria, educația și formarea pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor implică de obicei o combinație de formare profesională, învățământ superior și cursuri de specialitate. Persoanele interesate să urmeze o carieră în restaurarea monumentelor și clădirilor pot obține calificări la diferite niveluri de educație, în funcție de obiectivele și aspirațiile lor de carieră.

⁹⁸ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrW&Gesetzesnummer=20000006>

⁹⁹ [https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Monuments_Office#:~:text=The%20Federal%20Monuments%20Office%20\(BDA,for%20cultural%20heritage%20in%20Austria.](https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Monuments_Office#:~:text=The%20Federal%20Monuments%20Office%20(BDA,for%20cultural%20heritage%20in%20Austria.)

¹⁰⁰ <https://chnt.at/> (în limba engleză)

¹⁰¹ <https://www.orv.at/home>

Formare profesională (nivelul 3 al CEC): Stagii de ucenicie: Multe persoane intră în domeniul restaurării monumentelor și clădirilor prin programe de formare profesională, cum ar fi uceniile. Aceste programe combină de obicei instruirea în clasă cu formarea practică, la locul de muncă, sub îndrumarea meșterilor și conservatorilor cu experiență. Ucenicii învață tehnici de restaurare, conservarea materialelor și tehnologii de construcție istorică, obținând în același timp o calificare profesională recunoscută de Sistemul Național de Educație al Austriei.

Educație tehnică (nivelurile 4 ale CEC): Școli tehnice (Berufsschulen): Școlile tehnice din Austria oferă programe în construcții, meserii de construcții și domenii conexe care oferă cunoștințe și abilități fundamentale relevante pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor. Aceste programe conduc de obicei la certificate tehnice sau diplome și pregătesc studenții pentru poziții la nivel de intrare în industria construcțiilor sau pentru continuarea educației la nivelul învățământului superior.

Colegii profesionale (Berufskollegs): Colegiile profesionale oferă o pregătire mai specializată în domenii precum arhitectura, managementul construcțiilor sau conservarea patrimoniului. Aceste programe oferă o înțelegere mai profundă a tehnicilor de restaurare, a științei materialelor și a principiilor de conservare, pregătind studenții pentru roluri tehnice în restaurarea monumentelor și a clădirilor.

Educația continuă și dezvoltarea profesională: Oportunitățile de educație continuă, cum ar fi cursuri de specialitate, ateliere de lucru și seminarii, oferă profesioniștilor din domeniul restaurării monumentelor și clădirilor oportunități de a rămâne la curent cu cele mai recente evoluții și tehnici în domeniu. Aceste programe oferă oportunități pentru îmbunătățirea abilităților, schimbul de cunoștințe și crearea de rețele cu colegii și experții din industrie. O instituție din Austria care oferă programe de restaurare a monumentelor și clădirilor este Universitatea de Arte Aplicate din Viena (Universität für angewandte Kunst Wien¹⁰²).

Învățământul superior: Programe de licență și masterat oferite de universitățile și colegiile tehnice din Austria în domeniul conservării arhitecturale, al conservării patrimoniului și al disciplinelor conexe. Aceste programe oferă o înțelegere cuprinzătoare a teoriei conservării, a principiilor de conservare istorică și a metodologiilor de cercetare. Titularii de studii superioare urmăresc o carieră în calitate de conservatori, consultanți în patrimoniu sau cercetători în domeniul restaurării monumentelor și clădirilor, pregătind studenții pentru roluri de conducere în practica de restaurare, cercetare sau mediul academic.

În general, nivelurile de educație pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor din Austria cuprind o serie de parcursuri, de la formarea profesională la învățământul superior, oferind persoanelor cunoștințele, competențele și calificările necesare pentru o carieră de succes în conservarea și restaurarea patrimoniului.

C. Cele mai bune practici

Printre bunele practici aplicate în Austria la nivelurile CEC 3-4 (care corespund formării profesionale certificate sau educației tehnice) în domeniul restaurării clădirilor și monumentelor se numără:

Formare în tehnici istorice: Programe de instruire axate pe tehnici și materiale istorice utilizate în restaurarea și conservarea clădirilor și monumentelor. O instituție din Austria care oferă

¹⁰² <https://www.dieangewandte.at/jart/prj3/angewandte-2016/main.jart?>

programe axate pe tehnici istorice în restaurarea și conservarea clădirilor și monumentelor este Bundesdenkmalamt¹⁰³.

Formare în domeniul metodelor de conservare: Programe de predare a celor mai bune practici pentru conservarea și protecția clădirilor și monumentelor istorice împotriva amenințărilor de mediu și umane. Centrul Internațional pentru Studiul Conservării și Restaurării Bunurilor Culturale (ICCROM)¹⁰⁴ a oferit această formare. ICCROM este o organizație interguvernamentală dedicată conservării patrimoniului cultural mondial.

Formare în domeniul tehnologiilor de restaurare: Educația în utilizarea tehnologiilor moderne, cum ar fi scanarea cu laser, imprimarea 3D și digitalizarea, care pot fi utilizate pentru restaurarea și conservarea clădirilor și monumentelor istorice. Universitatea de Tehnologie din Viena (TU WIEN¹⁰⁵) oferă diverse programe și cursuri legate de arhitectură, inginerie civilă și conservarea patrimoniului cultural. Aceste programe includ adesea module sau cursuri specializate axate pe aplicarea tehnologiilor digitale în restaurarea și conservarea structurilor istorice.

Formare practică privind proiectele autentice: Oportunități de a participa la programe educaționale practice și de a lucra la clădiri și monumente istorice autentice, sub supravegherea conservatorilor profesioniști și a specialiștilor.

Aceste practici de formare sporesc abilitățile și cunoștințele profesioniștilor din domeniul restaurării clădirilor și monumentelor, consolidând capacitatea acestora de a contribui la conservarea patrimoniului cultural al Austriei.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

Programe de finanțare și stimulente: Guvernul austriac oferă sprijin financiar și stimulente pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor prin diverse programe de finanțare și stimulente fiscale. Aceste programe pot include granturi pentru proiecte de conservare, subvenții pentru lucrări de întreținere și reparații și credite fiscale pentru cheltuielile de restaurare suportate de proprietarii de proprietăți.

unele programe specifice de stimulare și inițiative de finanțare furnizate de guvernul austriac pentru a sprijini restaurarea monumentelor și a clădirilor:

Fondul TEFAF pentru restaurarea muzeelor:¹⁰⁶ Acest fond oferă sprijin financiar pentru restaurarea și conservarea siturilor de patrimoniu cultural, inclusiv a monumentelor, a clădirilor istorice și a siturilor arheologice. Acesta oferă granturi și subvenții persoanelor fizice, organizațiilor și municipalităților implicate în proiecte de restaurare.

Legea privind protecția monumentelor (Denkmalschutzgesetz):¹⁰⁷ Guvernul austriac are o legislație în vigoare pentru a proteja siturile de patrimoniu cultural și pentru a oferi asistență financiară pentru conservarea acestora. Legislația „Legea privind protecția monumentelor” prezintă criteriile de desemnare a monumentelor și oferă stimulente, cum ar fi facilități fiscale și subvenții pentru lucrările de restaurare.

¹⁰³ <https://www.bda.gv.at/> (în limba engleză)

¹⁰⁴ <https://www.iccrom.org/> (în limba engleză)

¹⁰⁵ <https://www.tuwien.at/en/>

¹⁰⁶ <https://www.tefaf.com/foundation/museum-restoration-fund>

¹⁰⁷ https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/ErV/ERV_1923_533/ERV_1923_533.html

Granturi pentru conservarea patrimoniului (Denkmalschutzförderungen): Diverse autorități regionale și locale din Austria oferă granturi de conservare a patrimoniului proprietarilor de proprietăți și organizațiilor de patrimoniu pentru proiecte de restaurare. Aceste granturi pot acoperi o parte din costurile de refacere sau pot oferi asistență financiară pentru măsuri de conservare specifice.¹⁰⁸

Cota redusă de TVA pentru lucrările de restaurare: În Austria, lucrările de restaurare și renovare a clădirilor și monumentelor istorice sunt supuse unei rate reduse a taxei pe valoarea adăugată (TVA). Acest stimulente urmărește să facă proiectele de restaurare mai viabile din punct de vedere financiar prin reducerea costului total al lucrărilor. În Austria, cota redusă de TVA pentru lucrările de restaurare a clădirilor și monumentelor istorice este stabilită în prezent la 10 % (în mod normal, este de 20 % pentru alte servicii).

Proprietarii de proprietăți, organizațiile de patrimoniu și profesioniștii în restaurare pot explora aceste oportunități de a accesa sprijin financiar și stimulente pentru eforturile lor de conservare.

2.3.6 Regatul Unit

Regatul Unit, compus din Anglia, Scoția, Țara Galilor și Irlanda de Nord, este o națiune bogată în istorie, cultură și tradiție. De la repere antice la minuni moderne, Marea Britanie oferă o gamă diversă de monumente istorice care reflectă trecutul său istoric.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice din Marea Britanie este Stonehenge, situat în Wiltshire, Anglia. Datând de peste 4.000 de ani, Stonehenge este un monument preistoric format dintr-un inel de pietre masive în picioare, fiecare cântărind câteva tone. Scopul și semnificația Stonehenge rămân un subiect de dezbatere între istorici și arheologi, cu teorii variind de la observator astronomic la site-ul religios.

Cu toate acestea, Stonehenge continuă să captiveze vizitatorii cu aura sa misterioasă și originile antice. Ca sit al Patrimoniului Mondial UNESCO, este un simbol al patrimoniului antic al Marii Britanii și atrage turiști din întreaga lume care vin să se minuneze de frumusețea sa enigmatică și de semnificația sa istorică.

A. Legislație și regulamente

În Regatul Unit, restaurarea clădirilor este reglementată de o serie de acte legislative și reglementări menite să asigure conservarea structurilor istorice și culturale semnificative, abordând în același timp siguranța, accesibilitatea și preocupările legate de mediu.

Legea din 1990 privind planificarea (clădiri cotate și zone de conservare): Această legislație prevede protecția clădirilor de interes arhitectural sau istoric special prin solicitarea unui acord special pentru modificarea sau demolarea acestora. Acesta desemnează, de asemenea, zonele de conservare în care se aplică controale speciale de planificare.

Reglementări în domeniul construcțiilor: Aceste reglementări sunt făcute în conformitate cu competențele stabilite în Legea privind construcțiile din 1984¹⁰⁹ și stabilesc standarde pentru

¹⁰⁸ <https://rm.coe.int/herein-for-european-heritage-policies-crowdfunding-cultural-heritage-s/16808e853d> (în limba engleză)

¹⁰⁹

https://en.wikipedia.org/wiki/Building_regulations_in_the_United_Kingdom#:~:text=Construiește%20

proiectarea și construcția clădirilor pentru a asigura sănătatea, siguranța, bunăstarea și confortul ocupanților. Acestea acoperă diverse aspecte, inclusiv stabilitatea structurală, protecția împotriva incendiilor, eficiența energetică și accesibilitatea. Legea privind construcțiile din 1984 este un statut al Regatului Unit care consolidează legislația anterioară privind procesul de construcție, proiectarea și specificațiile pentru clădiri și părțile lor componente, precum și aspectele conexe, în Anglia și Țara Galilor.[1] Guvernul galez poate elabora propriile reglementări privind construcțiile pentru Țara Galilor în temeiul acestei legi.

Protecția patrimoniului: Diverse legi protejează bunurile de patrimoniu, cum ar fi clădirile listate, monumentele programate și parcurile și grădinile înregistrate. Printre acestea se numără Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979¹¹⁰, Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990¹¹¹, și Historic Environment (Wales) Act 2016 (for Wales)¹¹².

Reglementări de mediu: Considerațiile de mediu sunt din ce în ce mai importante în proiectele de restaurare a clădirilor. Legislație precum Legea privind protecția mediului din 1990¹¹³ și Regulamentele din 2017 privind conservarea habitatelor și a speciilor,¹¹⁴ în special în ceea ce privește impactul asupra faunei sălbatice și a habitatelor.

Standarde de accesibilitate: Proiectele de restaurare a clădirilor trebuie să respecte standardele de accesibilitate pentru a se asigura că acestea pot fi utilizate de persoanele cu handicap. Legea din 2010 privind egalitatea¹¹⁵ (și Legea din 1995 privind discriminarea persoanelor cu handicap în Irlanda de Nord)¹¹⁶ stabilește cerințe privind accesibilitatea în mediul construit.

Reglementări privind sănătatea și securitatea: Legea din 1974 privind sănătatea și securitatea la locul de muncă etc.¹¹⁷ și reglementările conexe stabilesc cerințe pentru asigurarea sănătății și securității lucrătorilor și a altor persoane afectate de activitățile de construcție.

Respectarea acestor legi și reglementări în Regatul Unit este esențială pentru a se asigura că proiectele de restaurare sunt realizate în mod corespunzător și durabil, conservând patrimoniul construit pentru generațiile viitoare.

B. Sistemul de educație și formare

În Marea Britanie, educația și formarea în restaurarea clădirilor sunt de obicei furnizate printr-o combinație de programe academice, formare profesională, ucenicie și oportunități de dezvoltare profesională.

Educația și formarea profesională în domeniul restaurării clădirilor la nivelurile CEC 3-4 sunt furnizate, de regulă, prin diferite căi, inclusiv ucenicii care oferă persoanelor posibilitatea de a învăța și de a câștiga simultan lucrând sub supravegherea unor profesioniști cu experiență, în

reglementări în%20the%20United%20Kingdom%20are%20statutory%20instrumente%20sau, constă în%20work%20în%20the%20UK.

¹¹⁰ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1979/46>

¹¹¹ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1990/9/contents> (în limba engleză)

¹¹² <https://www.legislation.gov.uk/anaw/2016/4/contents> (în limba engleză)

¹¹³ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1990/43/contents> (în limba engleză)

¹¹⁴ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/1012/contents/made> (în limba engleză)

¹¹⁵ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/contents> (în limba engleză)

¹¹⁶ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/50/contents> (în limba engleză)

¹¹⁷ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/37/contents> (în limba engleză)

timp ce studiază în vederea obținerii unei calificări profesionale, oferă formare practică și dezvoltarea competențelor practice. Furnizorii de formare profesională, cum ar fi colegiile tehnice și centrele de formare, oferă cursuri și calificări în meserii relevante pentru restaurarea clădirilor, inclusiv zidărie, tâmplărie, tencuială, acoperișuri și abilități de conservare. Aceste programe combină de obicei instruirea în clasă cu instruirea practică practică.

Colegii tehnice și furnizori de formare: Furnizorii de formare profesională oferă cursuri și calificări în meserii relevante pentru restaurarea clădirilor, cum ar fi abilitățile de patrimoniu, abilitățile de conservare a ambarcațiunilor și tehnicile tradiționale de construcție. Aceste cursuri combină adesea instruirea în clasă cu instruirea practică în setările atelierului.

Cursuri de dezvoltare profesională: Unele organisme profesionale, asociații industriale și organizații de patrimoniu, cum ar fi Societatea pentru Protecția Clădirilor Antice (SPAB), Institutul de Conservare a Clădirilor Istorice (IHBC), Grupul Național de Formare a Patrimoniului (NHTG), Institutul de Competențe Tradiționale în Construcții (TBSI), Colegiul de Meserii în Construcții (BCC), Scottish Lime Centre Trust (SLCT), Historic Environment Scotland (HES) și Chartered Institute of Building (CIOB), oferă cursuri scurte, ateliere și programe de formare menite să dezvolte abilități și competențe specifice relevante pentru restaurarea clădirilor. Aceste cursuri acoperă subiecte precum repararea mortarului de var, conservarea lemnului, tehnicile tradiționale de acoperiș și finisajele decorative.

Formare la locul de muncă: Multe persoane care lucrează în restaurarea clădirilor dobândesc experiență și abilități practice prin formare la locul de muncă, lucrând alături de comercianți cu experiență și învățând prin practică practică practică. Această formare informală completează adesea calificările profesionale formale și programele de ucenicie.

Învățământul superior: Multe universități și colegii oferă programe de studii în domenii relevante pentru restaurarea clădirilor, cum ar fi arhitectura, conservarea arhitecturală, conservarea clădirilor istorice, gestionarea patrimoniului și supravegherea clădirilor. Aceste programe oferă cunoștințe teoretice, abilități practice și context istoric legate de practicile de conservare și restaurare. Unele dintre universitățile și colegiile din Marea Britanie care oferă programe de studii relevante pentru restaurarea clădirilor sunt:

1. Universitatea din Cambridge - MSt în Istoria Clădirilor¹¹⁸
2. Universitatea din Oxford - Master în Conservarea Istorică¹¹⁹
3. University College London (UCL) - MSc în patrimoniul durabil¹²⁰
4. Universitatea din Edinburgh - Master în Conservarea Arhitecturii și în Istoria și Teoria Arhitecturii¹²¹
5. Universitatea din Bath - Master în Conservarea Clădirilor Istorice¹²²
6. Universitatea din Reading - MSc în Conservarea Clădirilor¹²³
7. Universitatea din Lincoln - BA (Hons) Conservarea patrimoniului cultural¹²⁴

¹¹⁸ <https://www.arct.cam.ac.uk/courses/postgraduate/mst-building-history-1> (în limba engleză)

¹¹⁹ <https://www.brookes.ac.uk/courses/postgraduate/historic-conservation> (în limba engleză)

¹²⁰ <https://www.ucl.ac.uk/prospective-students/grad/predat/construit-mediul-sustenabil-mostenire-gestionare-mostenire-msc>

¹²¹ <https://www.ed.ac.uk/studying/postgraduate/degrees/index.php?r=site/view&edition=2024&id=746>

¹²² <https://www.bath.ac.uk/courses/postgraduate-2024/taught-postgraduate-courses/msc-conservation-of-historic-buildings/#:~:text=Taught%20by%20experts%20in%20,charts%2C%20si%20English%20legislation%20frameworks.>

¹²³ <https://www.reading.ac.uk/progspecs/pdf08/PPTCHEEXT08.pdf>

¹²⁴ <https://www.lincoln.ac.uk/course/conconub/>

8. Cardiff University - MSc în practica de conservare¹²⁵
9. Universitatea din Manchester - Master în Conservarea Clădirilor Istorice¹²⁶
10. Birmingham City University - BA (Hons) Conservarea mediului istoric¹²⁷

Stagii de ucenicie: Programele de ucenicie oferă o cale pentru ca indivizii să dobândească experiență practică și calificări în timp ce lucrează sub supravegherea profesioniștilor cu experiență. Uceniciile în meseriile de restaurare a clădirilor sunt disponibile prin intermediul angajatorilor, al asociațiilor industriale și al furnizorilor de formare, permițând ucenicilor să câștige în timp ce învață.

Dezvoltarea profesională continuă (DPC): Profesioniștii care lucrează în restaurarea clădirilor se angajează adesea în activități CPD pentru a-și îmbunătăți abilitățile, cunoștințele și expertiza. Aceasta include participarea la ateliere, conferințe, seminarii și cursuri de formare axate pe aspecte specifice ale practicii de conservare și restaurare, precum și menținerea la curent cu noile tehnologii, materiale și tehnici.

Acreditare și certificare profesională: Diverse organisme și organizații profesionale oferă sisteme de acreditare și certificare pentru persoanele care lucrează în profesiile de restaurare a clădirilor. De exemplu, Royal Institution of Chartered Surveyors (RICS) oferă acreditare în domeniul conservării clădirilor¹²⁸, în timp ce Institute of Historic Building Conservation (IHBC)¹²⁹ oferă certificare pentru profesioniștii din domeniul conservării.

Pașaportul competențelor de patrimoniu: Schema Heritage Skills Passport¹³⁰, dezvoltată de Historic England și de alte organizații de patrimoniu, oferă un cadru pentru evaluarea și acreditarea competențelor meșteșugarilor care lucrează în domeniul conservării și restaurării clădirilor. Ajută la recunoașterea și promovarea abilităților meșteșugărești tradiționale esențiale pentru conservarea clădirilor istorice.

Parteneriate și colaborări: Instituțiile de învățământ colaborează adesea cu organizații de patrimoniu, organisme profesionale și parteneri din industrie pentru a dezvolta conținuturi curriculare, pentru a oferi oportunități practice de formare și pentru a facilita schimbul de cunoștințe între mediul academic și sectorul patrimoniului.

În general, sistemul de educație și formare din Regatul Unit în ceea ce privește restaurarea clădirilor este divers și multidimensional, oferind servicii persoanelor care urmăresc o carieră în diferite aspecte ale conservării patrimoniului, de la cercetarea academică și practica profesională până la măiestria practică și expertiza tehnică.

C. Cele mai bune practici

Inițiativa Regatului Unit privind competențele în domeniul patrimoniului:¹³¹ Inițiativa britanică privind competențele în domeniul patrimoniului își propune să abordeze deficitul de

¹²⁵ <https://www.cardiff.ac.uk/studiu/postuniversitar/predare/cursuri/curs/conservare-practică-msc>

¹²⁶ <https://www.manchester.ac.uk/study/masters/courses/list/12035/ma-pgdip-heritage-studies/all-content/> (în limba engleză)

¹²⁷ <https://www.bcu.ac.uk/cursuri/conservarea-mediului-istoric-ma-pgdip-2024-25>

¹²⁸ <https://www.rics.org/supraveghetor-carriere/dezvoltarea-carierii/acreditări/construcții-conservare-acreditare>

¹²⁹ <https://ihbc.org.uk/> (în limba engleză)

¹³⁰ ¹³⁰ <https://historicengland.org.uk/services-skills/training-skills/work-based-training/heritage-apprenticeships/the-heritage-building-skills-programme/> (în limba engleză)

¹³¹ <https://www.europeanheritageawards.eu/winners/heritage-skills-initiative-newcastle-upon-tyne/> (în limba engleză)

competențe în sectorul patrimoniului prin oferirea de formare specializată și ucenicii în domeniul conservării și restaurării. Această inițiativă include parteneriate între furnizorii de formare, organizațiile de patrimoniu și angajatori pentru a oferi oportunități de formare de înaltă calitate și de învățare la locul de muncă.

De asemenea, instituțiile din sectorul public și privat din Regatul Unit, cum ar fi Historic England,¹³² oferă orientări și consiliere cu privire la conservarea și restaurarea clădirilor, inclusiv cele mai bune practici, orientări tehnice și principii de conservare.

Anglia istorică: Un organism public responsabil pentru promovarea și protejarea mediului istoric al Angliei, oferă o multitudine de documente de orientare și cele mai bune practici legate de restaurarea clădirilor. Aceasta include consiliere tehnică privind principiile de conservare, tehnicile de reparare și gestionarea patrimoniului. Publicațiile lor acoperă o gamă largă de subiecte, inclusiv materiale de construcție, interioare istorice și practici de conservare durabilă.

Masterclass-urile de conservare a clădirilor,¹³³ oferite de West Dean College of Arts and Conservation¹³⁴, oferă formare specializată în repararea și întreținerea structurilor istorice. Aceste cursuri intensive de scurtă durată sunt livrate în colaborare cu Historic England și sunt foarte apreciate în domeniul conservării patrimoniului. Programul BCM acoperă o serie de subiecte esențiale, inclusiv:

- Conservarea și repararea metalurgiei arhitecturale și structurale
- Conservarea și repararea tencuielilor și resturilor
- Repararea structurală a clădirilor istorice
- Conservarea și repararea zidăriei din cărămidă și cremene
- Conservarea și repararea lemnului
- Conservarea și repararea zidăriei de piatră
- Mortare pentru reparare și conservare

În plus față de aceste cursuri de bază, participanții pot alege dintre clase opționale, cum ar fi specificarea lucrărilor de conservare, a acoperirilor pentru zidărie și a conservării betonului istoric. Participanții care finalizează zece masterclass-uri, inclusiv cele șapte obligatorii și trei electives, împreună cu depunerea unui portofoliu ilustrat, pot câștiga Diploma de Dezvoltare Profesională în Conservarea și Repararea Clădirilor Istorice. Această diplomă este recunoscută de mai multe organisme profesionale, inclusiv Institutul Regal al Arhitecților Britanici (RIBA) și Institutul de Conservare a Clădirilor Istorice (IHBC), oferind oportunități semnificative de avansare în carieră pentru conservatori, arhitecți și alți profesioniști din domeniu (West Dean) (West Dean).

Cursurile sunt predate de experți de vârf și includ un amestec de învățare teoretică și practică. Facilitățile colegiului includ ateliere specializate și unicul "RuINETTE", o structură construită special pentru practicarea tehnicilor de conservare. Programul oferă, de asemenea, sesiuni de seară și vizite la fața locului pentru a îmbunătăți învățarea prin experiență practică și interacțiune între colegi (West Dean) (West Dean) .

¹³² <https://historicengland.org.uk/> (în limba engleză)

¹³³ <https://historicengland.org.uk/services-skills/training-skills/heritageskills-cpd/building-conservation-masterclasses/> (în limba engleză)

¹³⁴ <https://www.westdean.ac.uk/> (în limba engleză)

Institutul de Conservare a Clădirilor Istorice (IHBC):135 Un organism profesional pentru practicienii din domeniul conservării clădirilor, publică documente de orientare și sfaturi privind cele mai bune practici pentru profesioniștii care lucrează în sectorul patrimoniului. Orientările lor acoperă domenii precum principiile de conservare, legislația privind patrimoniul și tehnicile practice de reparare și întreținere a clădirilor. IHBC organizează, de asemenea, evenimente de formare, seminarii și conferințe pentru a promova cele mai bune practici în restaurarea clădirilor.

The Royal Institution of Chartered Surveyors (RICS) [Instituția Regală a Supraveghetorilor Autorizați (RICS)]:136 oferă orientări și standarde de bune practici pentru inspectorii și profesioniștii implicați în conservarea și restaurarea clădirilor. Publicațiile lor acoperă subiecte precum patologia clădirilor, studii de stare și planificarea managementului conservării. RICS oferă, de asemenea, cursuri de formare și evenimente CPD axate pe conservarea patrimoniului și restaurarea clădirilor.

Institutul Chartered de Construcții (CIOB):137 oferă orientări și resurse de bune practici pentru profesioniștii din domeniul construcțiilor, inclusiv pentru cei care lucrează în domeniul restaurării clădirilor. Publicațiile lor acoperă domenii precum managementul proiectelor, achizițiile publice și asigurarea calității în proiectele de patrimoniu. CIOB promovează, de asemenea, durabilitatea și inovarea în restaurarea clădirilor prin cercetare și implicarea industriei.

Încrederea națională:138 o organizație caritabilă dedicată conservării clădirilor istorice și a peisajelor, oferă îndrumări și sfaturi privind cele mai bune practici pentru restaurarea și conservarea clădirilor. Publicațiile lor acoperă subiecte precum tehnicile de reparare, filosofia de conservare și practicile de construcție durabilă. Trustul Național oferă, de asemenea, oportunități de formare pentru meșteșugarii și profesioniștii implicați în conservarea patrimoniului.

Societatea pentru Protecția Clădirilor Antice (SPAB):139 oferă consiliere și bune practici proprietarilor de clădiri, meșteșugarilor și profesioniștilor implicați în îngrijirea clădirilor istorice. Publicațiile lor acoperă subiecte precum materialele de construcție tradiționale, metodele de reparare și strategiile de întreținere. SPAB organizează, de asemenea, ateliere practice și cursuri de formare pentru a promova abilitățile practice în conservarea clădirilor.

Aceste instituții joacă un rol crucial în promovarea celor mai bune practici și standarde în restaurarea clădirilor, contribuind la asigurarea conservării durabile a patrimoniului construit al Regatului Unit pentru generațiile viitoare.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

În Marea Britanie, diverse stimulente administrate de organisme guvernamentale, organizații de patrimoniu sau autorități locale sunt disponibile pentru a încuraja ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor. Există adesea granturi, stimulente fiscale și scheme de finanțare disponibile pentru a sprijini proiectele de restaurare a clădirilor, iar aceste stimulente

¹³⁵ <https://ihbc.org.uk/> (în limba engleză)

¹³⁶ <https://www.rics.org/> (în limba engleză)

¹³⁷¹³⁷ <https://www.ciob.org/> (în limba engleză)

¹³⁸ <https://www.nationaltrust.org.uk/> (în limba engleză)

¹³⁹ <https://www.spab.org.uk/> (în limba engleză)

vizează sprijinirea dezvoltării competențelor, a creării de locuri de muncă și a conservării patrimoniului construit.

Taxa de ucenicie și finanțarea: Guvernul britanic a introdus taxa de ucenicie pentru a finanța formarea uceniciei în toate industriile, inclusiv construcțiile și restaurarea clădirilor. Angajatorii cu o factură salarială anuală de peste 3 milioane de lire sterline contribuie la taxă, care poate fi apoi utilizată pentru a finanța formarea de ucenicie pentru angajații lor. Angajatorii mai mici pot primi, de asemenea, finanțare guvernamentală pentru a acoperi un procent din costurile formării prin ucenicie.

Granturi și sprijin pentru ucenicie: Există diverse granturi și stimulente financiare disponibile pentru a sprijini angajatorii în angajarea de ucenici în sectorul construcțiilor și al restaurării clădirilor. De exemplu, guvernul oferă plăți stimulative angajatorilor care angajează noi ucenici cu vârste cuprinse între 16 și 18 ani sau sub 25 de ani cu un plan de educație, sănătate și îngrijire. Aceste stimulente vizează compensarea costurilor asociate formării și angajării ucenicilor.

Fondul Loteriei Patrimoniului (HLF) Granturi: Fondul Loteriei Patrimoniului oferă granturi pentru sprijinirea proiectelor de patrimoniu, inclusiv a inițiativelor de restaurare și conservare a clădirilor. Aceste granturi finanțează repararea, întreținerea și restaurarea clădirilor istorice, precum și programe de formare și dezvoltare a competențelor pentru meșteșugarii și profesioniștii din domeniul patrimoniului.

Stimulente și scutiri fiscale: Sunt disponibile anumite stimulente și scutiri fiscale pentru a sprijini proiectele de restaurare a clădirilor și eforturile de conservare a patrimoniului. De exemplu, guvernul oferă scutiri de TVA pentru anumite tipuri de lucrări de construcție efectuate asupra clădirilor istorice, cum ar fi reparațiile și modificările. Scopul este de a reduce sarcina financiară asupra proprietarilor de clădiri și de a încuraja investițiile în conservarea structurilor istorice.

Finanțare pentru formare și dezvoltarea competențelor: Organizațiile din sectorul public și privat oferă finanțare și sprijin pentru formarea și dezvoltarea competențelor în sectorul restaurării clădirilor. Aceasta include granturi pentru programe de formare profesională, programe de ucenicie și cursuri de dezvoltare profesională continuă (DPC) pentru meșteșugari, comercianți și profesioniști în domeniul conservării.

Aceste stimulente joacă un rol vital în promovarea ocupării forței de muncă și a dezvoltării competențelor în sectorul restaurării clădirilor, asigurând conservarea și întreținerea patrimoniului construit al Regatului Unit pentru generațiile viitoare.

2.3.7 Letonia

Letonia, o națiune baltică din Europa de Nord, este cunoscută pentru istoria sa bogată, cultura vibrantă și peisajele naturale uimitoare. Înevcinată cu Estonia la nord, Lituania la sud, Rusia la est și Belarus la sud-est, Letonia se mândrește cu un amestec unic de influențe din țările vecine și propriul patrimoniu distinct.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice din Letonia este Monumentul Libertății, situat în capitala Riga. Ridicată în 1935, aceasta statuie maiestuoasă simbolizează independența și rezistența Letoniei. Având o înălțime de peste 42 de metri, monumentul prezintă o femeie care deține trei stele, reprezentând aspirațiile țării pentru libertate,

independență și suveranitate. Acesta servește ca un memento emoționant al luptelor și triumfurilor Letoniei de-a lungul istoriei sale tumultuoase, făcându-l un simbol prețuit al mândriei naționale pentru letoni și un reper semnificativ pentru vizitatorii din întreaga lume.

A. Legislație și regulamente

Ministerul Culturii din Republica Letonia este instituția guvernată de stat, iar unele dintre domeniile lor de responsabilitate sunt, de asemenea, educația culturală și protecția monumentelor¹⁴⁰.

Letonia are legislație și reglementări în vigoare pentru a reglementa restaurarea monumentelor și a clădirilor, cu scopul de a-și conserva patrimoniul cultural. Protecția și restaurarea monumentelor și clădirilor istorice sunt de obicei guvernate de o combinație de legi naționale, reglementări regionale și ordonanțe locale.

Legea privind protecția patrimoniului cultural: Letonia are probabil o legislație care abordează în mod specific protecția și conservarea patrimoniului cultural, denumită „Legea privind protecția monumentelor culturale (1992)” (Kultūras pieminekļu aizsardzības likums),¹⁴¹ care include monumente și clădiri istorice. Această lege descrie procedurile de desemnare a monumentelor culturale, cerințele pentru conservarea și restaurarea acestora, precum și sancțiunile pentru modificări sau daune neautorizate.

De asemenea, această lege prevede cadrul juridic și orientările pentru protecția și conservarea siturilor de patrimoniu cultural pe întreg teritoriul Letoniei. Acesta stabilește proceduri de identificare, clasificare și protecție a monumentelor culturale, precum și reglementări pentru conservarea și restaurarea acestora. În plus, acesta include dispoziții privind sancțiunile pentru modificări neautorizate, daune sau distrugeri ale monumentelor culturale.

Legile privind amenajarea teritoriului: Legile și reglementările privind amenajarea teritoriului, denumite „Legea privind amenajarea teritoriului (Telpiskās attīstības plānošanas likums)”,¹⁴² au fost instituite la 5 iulie 2011 și includ dispoziții pentru protejarea siturilor de patrimoniu cultural din zonele urbane și rurale. Aceste legi stabilesc reglementări de zonare, controale de dezvoltare și politici de utilizare a terenurilor pentru a proteja clădirile și monumentele istorice de dezvoltarea sau demolarea necorespunzătoare la diferite niveluri (național, regional, municipal).

Planuri de conservare a patrimoniului: Municipalitățile sau autoritățile regionale elaborează planuri sau strategii de conservare a patrimoniului pentru a orienta gestionarea și conservarea bunurilor de patrimoniu cultural, inclusiv a monumentelor și a clădirilor istorice. Aceste planuri identifică zonele prioritare pentru refacere, stabilesc standarde de conservare și alocă resurse pentru eforturile de conservare, implicând mai multe etape, cum ar fi:

- Evaluarea patrimoniului cultural
- Consultarea părților interesate
- Elaborarea planurilor/strategiilor de conservare
- Integrarea în amenajarea teritoriului
- Punerea în aplicare și monitorizarea

¹⁴⁰ <https://www.km.gov.lv/en/ministry> (în limba engleză)

¹⁴¹ <https://www.informea.org/en/legislation/law-protection-cultural-monuments> (în limba engleză)

¹⁴² <https://leap.unep.org/en/countries/lv/national-legislation/spatial-development-planning-law-2011> (în limba engleză)

- Conștientizarea și educația publică
- Legislație și reglementare

Urmând acești pași, municipalitățile și autoritățile regionale din Letonia elaborează planuri și strategii eficiente de conservare a patrimoniului care protejează patrimoniul cultural pentru generațiile viitoare, promovând în același timp dezvoltarea durabilă și bunăstarea comunității. (Nota Letoniei-1)

Coduri și reglementări în domeniul construcțiilor: În temeiul „Legii privind construcțiile” (Būvniecības likums) 1995 (nota letonă-3), codurile și reglementările privind construcțiile din Letonia includ probabil dispoziții referitoare la conservarea și restaurarea clădirilor istorice. Aceste coduri specifică cerințele pentru stabilizarea structurală, conservarea materialelor, modernizarea eficienței energetice și modificările de accesibilitate, asigurând în același timp compatibilitatea cu caracterul istoric al clădirii.

Evaluarea impactului asupra mediului: Proiecte de refacere care implică modificări sau intervenții semnificative care fac obiectul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru a evalua efectele potențiale asupra mediului. Evaluările impactului asupra mediului asigură faptul că activitățile de refacere se desfășoară într-un mod care reduce la minimum daunele aduse mediului înconjurător și resurselor naturale. Aceste proceduri sunt prezentate în Legea privind evaluarea impactului asupra mediului din 1998¹⁴³ (Vides ietekmes novērtēšanas likums), care oferă cadrul juridic pentru evaluarea și evaluarea efectelor potențiale asupra mediului ale proiectelor, planurilor și programelor propuse.

Finanțare și stimulente publice: Guvernul leton oferă stimulente financiare, granturi sau stimulente fiscale pentru a sprijini eforturile de restaurare a monumentelor și a clădirilor. Aceste programe de finanțare au scopul de a stimula proprietarii de proprietăți, organizațiile de patrimoniu și profesioniștii din domeniul restaurării să întreprindă proiecte de conservare și să investească în conservarea bunurilor de patrimoniu cultural. (Nota letonă-2)

Legile privind protecția arheologică: Letonia are probabil legi și reglementări menite să protejeze siturile arheologice și artefactele, denumite „Legea privind protecția patrimoniului arheologic (Arheoloģiskā mantojuma aizsardzības likums - 1990)”,¹⁴⁴ care se intersectează cu proiectele de restaurare a monumentelor și clădirilor. Aceste reglementări necesită evaluări arheologice sau monitorizare în timpul lucrărilor de restaurare pentru a asigura conservarea resurselor culturale. Acesta reglementează activități precum excavarea, topografia și cercetarea pentru a se asigura că acestea sunt efectuate în conformitate cu standardele profesionale și cerințele legale.

Desemnarea districtului istoric: Anumite zone din Letonia sunt desemnate ca districte istorice sau zone de conservare, cum ar fi orașul Id (Vecrīga) din Riga, capitala, sub rezerva unor reglementări specifice menite să păstreze caracterul și integritatea mediului construit. Aceste reglementări impun cerințe sau restricții suplimentare privind modificările clădirilor, demolările sau construcțiile noi în districtele desemnate.

¹⁴³ <https://leap.unep.org/en/countries/lv/national-legislation/law-environmental-impact-assessment-1998> (în limba engleză)

¹⁴⁴ https://new.icomos.lv/media/attachments/12/01/2016/Arheol_harta_ICOMOS.pdf

Orașul vechi din Riga este un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO și este renumit pentru arhitectura medievală și hanseatică bine conservată, străzile pietruite înguste și reperele istorice.

În interiorul Orașului Vechi, există o concentrație bogată de stiluri arhitecturale care se întind pe mai multe secole, inclusiv gotic, renașcentist, baroc și Art Nouveau. Multe clădiri au fost restaurate meticuloasă la splendoarea lor originală, prezentând fațade complicate, detalii ornamentate și farmec istoric.

Îmbunătățiri de conservare: Proprietarii de proprietăți sau organizațiile de patrimoniu cultural din Letonia pot intra în servituți de conservare pentru a proteja în mod legal clădirile sau monumentele istorice. Servituțile de conservare restricționează dezvoltarea viitoare sau modificările pentru a asigura conservarea pe termen lung a bunurilor de patrimoniu.

Acces public și programe educaționale: Proiectele de restaurare care implică monumente sau clădiri accesibile publicului pot face obiectul reglementărilor care reglementează accesul vizitatorilor, interpretarea și implicarea publicului. Aceste reglementări pot necesita dezvoltarea de semnalizare interpretativă, facilități pentru vizitatori sau programe educaționale pentru a spori înțelegerea și aprecierea publică a siturilor de patrimoniu cultural.

Evaluări ale impactului asupra patrimoniului: Proiectele de dezvoltare la scară largă din apropierea siturilor de patrimoniu cultural din Letonia sau care afectează astfel de situri necesită evaluări ale impactului asupra patrimoniului pentru a evalua impactul potențial asupra semnificației și integrității clădirilor sau monumentelor istorice. Aceste evaluări stau la baza proceselor decizionale și a măsurilor de atenuare pentru a reduce la minimum efectele negative asupra resurselor patrimoniului cultural.

Tratate și convenții internaționale: Letonia a semnat tratate și convenții internaționale referitoare la conservarea patrimoniului cultural, cum ar fi Convenția privind patrimoniul mondial UNESCO (a fost creată în 1972),¹⁴⁵ Letonia a semnat și a ratificat în 1995 și Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (CETS nr. 199)¹⁴⁶ – Letonia a semnat în 27.10.2005. Aceste acorduri au influențat legislația și politicile naționale privind restaurarea monumentelor și clădirilor, subliniind importanța cooperării internaționale și a valorilor comune ale patrimoniului cultural.

Aceste regulamente suplimentare completează legislația existentă și oferă orientări și garanții suplimentare pentru conservarea și restaurarea patrimoniului cultural în Letonia. Înțelegerea și respectarea acestor reglementări, **în special în rândul ucenicilor și studenților**, sunt esențiale pentru părțile interesate implicate în proiecte de restaurare a monumentelor și clădirilor, pentru a asigura conservarea durabilă a patrimoniului cultural bogat al Letoniei.

B. Sistemul de educație și formare

¹⁴⁵ <https://whc.unesco.org/en/convention/> (în limba engleză)

¹⁴⁶ [https://rm.coe.int/1680083746#:~:text=Recunoașterea%20că%20fiecare%20persoană%20are,1948\)%20și%20garantate%20cu%20](https://rm.coe.int/1680083746#:~:text=Recunoașterea%20că%20fiecare%20persoană%20are,1948)%20și%20garantate%20cu%20)

În Letonia, sistemul de educație și formare urmează Cadrul european al calificărilor (CEC),¹⁴⁷ care oferă un cadru european comun de referință pentru promovarea transparenței, comparabilității și portabilității calificărilor,

Sistemul de învățământ din Letonia pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor implică, de regulă, o combinație de studii academice, formare profesională și experiență practică adaptată nevoilor specifice ale industriei restaurării, dar prima etapă a educației în restaurarea monumentelor și a clădirilor începe, de regulă, la nivel terțiar, ceea ce corespunde nivelurilor CEC 5-6 pentru studiile universitare.

Educație și formare profesională (EFP): La nivel secundar, care corespunde nivelurilor CEC 3-4, persoanele pot urma programe de educație și formare profesională care se concentrează pe meserii de construcții, meșteșuguri și tehnici de conservare.

Școlile profesionale și colegiile tehnice oferă programe care oferă cunoștințe fundamentale și abilități practice relevante pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor. Aceste programe oferă de obicei instruire practică și pot duce la calificări sau certificate profesionale.

Unele instituții din Letonia care oferă programe de educație profesională la nivelurile CEC 3-4 cu conținut relevant sunt:

Centrul de Competențe în Învățământul Profesional "Școala de Design și Artă Riga" (RDMV):¹⁴⁸

- RDMV oferă programe de educație profesională în domeniile design, artă și tehnică și, de asemenea, unele cursuri în construcții, măiestrie și desen tehnic oferă cunoștințe fundamentale aplicabile restaurării monumentelor și clădirilor la nivelurile CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR 3-4.

Centrul de Formare Profesională al Colegiului de Construcții din Riga (RBC):¹⁴⁹

- RBC oferă programe de educație profesională în domenii legate de construcții, inclusiv întreținerea și renovarea clădirilor și, de asemenea, unele programe includ module privind tehnicile de construcție, materialele de construcție și abilitățile de restaurare de bază relevante pentru conservarea monumentelor.

Colegiul Tehnic Ventpils (VTC):¹⁵⁰

- VTC oferă programe de educație profesională în diverse domenii tehnice, inclusiv construcții și inginerie și, de asemenea, unele cursuri în tehnologia construcțiilor, tâmplărie și întreținerea clădirilor oferă abilități practice aplicabile restaurării monumentelor și clădirilor la nivelurile CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR 3-4.

Școala tehnică Cesis (CTS):¹⁵¹

- CTS oferă programe de educație profesională în domenii tehnice, cum ar fi construcțiile și prelucrarea lemnului, iar unele cursuri de renovare a clădirilor, tâmplărie și materiale de construcții oferă cunoștințe fundamentale și abilități practice aplicabile restaurării monumentelor la nivelurile CEC 3-4.

¹⁴⁷ <https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/escopedia/escopedia/european-qualifications-framework-Cadrul-European-al-Calificarilor>

¹⁴⁸ <https://www.rdmv.lv/en>

¹⁴⁹ <https://www.rck.lv/ro>

¹⁵⁰ <https://www.ventspilstehnikums.lv> (în limba engleză)

¹⁵¹ <https://www.vtdt.lv/> (în limba engleză)

În general, elevii dobândesc experiență practică prin lucrări avansate de laborator, proiecte de atelier și activități de restaurare supravegheate. Programele avansate de formare profesională vizează pregătirea studenților pentru roluri de tehnicieni de restaurare calificați, meșteșugari de conservare sau asistenți de proiect de restaurare.

Certificări și calificări profesionale: Certificările profesionale sau calificările care demonstrează competența în tehnicile și practicile avansate de restaurare sunt oferite prin finalizarea programelor de formare profesională avansată sau a ucenicilor recunoscute de asociațiile din industrie sau de organismele de reglementare.

Aceste certificări validează expertiza individului în restaurarea monumentelor și clădirilor și sporesc oportunitățile de carieră în domeniul restaurării.

Formare specializată și educație continuă: Dincolo de educația formală, persoanele din Letonia se angajează în programe de formare specializată și oportunități de educație continuă pentru a-și îmbunătăți abilitățile și expertiza în restaurarea monumentelor și clădirilor.

Organizațiile profesionale, instituțiile de patrimoniu și furnizorii de formare oferă ateliere, seminarii și programe de certificare adaptate practicienilor de restaurare. Unele dintre acestea includ:

- Muzeul Național de Artă al Letoniei (LNMA)¹⁵²
- Biblioteca Națională a Letoniei (LNB)¹⁵³
- Academia Letonă de Cultură (LKA)¹⁵⁴
- Consiliul Național al Patrimoniului Leton (LNKC)¹⁵⁵

Formarea specializată poate acoperi tehnici avansate de restaurare, etică de conservare, metode de documentare a patrimoniului și principii de management de proiect.

Programele de educație continuă permit profesioniștilor să rămână la curent cu evoluțiile din industrie, să-și extindă baza de cunoștințe și să-și mențină competența în domeniu. Profesioniștii de la acest nivel participă la ateliere avansate, seminarii sau cursuri specializate pentru a-și perfecționa în continuare abilitățile și pentru a-și extinde baza de cunoștințe, precum și pentru a acoperi subiecte prin programe precum tehnologii de conservare emergente, practici de restaurare durabilă sau strategii avansate de management de proiect.

Organizațiile profesionale (ca mai sus), instituțiile de patrimoniu și furnizorii de formare oferă ateliere avansate, seminarii și programe de certificare adaptate profesioniștilor de nivel înalt.

Învățământul superior (nivelul de licență): La nivel terțiar, indivizii urmăresc programe de licență în domenii precum arhitectura, istoria artei, conservarea sau disciplinele conexe.

Universitățile și instituțiile de învățământ superior oferă programe care oferă o înțelegere mai cuprinzătoare a restaurării monumentelor și clădirilor, inclusiv cunoștințe teoretice și abilități practice.

Cursurile includ subiecte precum conservarea arhitecturală, conservarea istorică, știința materialelor, managementul patrimoniului și metodele de cercetare. Elevii au posibilitatea de

¹⁵² <https://www.lnmm.lv/en/latvian-national-museum-of-art>

¹⁵³ <https://www.lnb.lv/en>

¹⁵⁴ <https://www.lka.edu.lv/en>

¹⁵⁵ <https://nematerialakultura.lv/en/> (în limba engleză)

a se specializa în restaurarea monumentelor și a clădirilor prin cursuri electivă sau proiecte de cercetare.

Programe de masterat: Programele de masterat oferă educație și formare avansată în restaurarea monumentelor și clădirilor, cu accent pe cercetare, teorie și practică profesională, în domenii precum conservarea arhitecturală, conservarea patrimoniului sau conservarea istorică.

Elevii pot avea posibilitatea de a efectua cercetări independente, de a scrie o teză sau de a participa la proiecte practice de restaurare ca parte a cerințelor lor de diplomă.

Studii de doctorat (doctorat): Programele de doctorat oferă oportunități de explorare aprofundată a subiectelor specializate din domeniu, permițând studenților interesați să urmărească cercetări avansate și burse în restaurarea monumentelor și clădirilor, să aducă contribuții originale la teoria, practica sau metodologia restaurării.

Ucenicie de nivel superior: La acest nivel de educație implică, de asemenea, ucenicii de nivel superior sau oportunități de formare la locul de muncă care oferă o dezvoltare avansată a competențelor în restaurarea monumentelor și a clădirilor.

Ucenicii de la acest nivel lucrează îndeaproape cu profesioniști cu experiență în domeniul restaurării, asumându-și sarcini și responsabilități mai complexe. Uceniciile avansate implică instruire specializată în domenii specifice de restaurare, cum ar fi conservarea arhitecturală, conservarea artelor decorative sau reabilitarea structurală. Una dintre aceste instituții care oferă aceste oportunități de formare (formare la locul de muncă) este Asociația Arhitecților din Letonia (LAA),¹⁵⁶ care facilitează ucenicile cu firme de arhitectură specializate în conservarea și restaurarea istorică, oferind experiență practică în conservarea arhitecturală.

Ucenicii primesc mentorat și îndrumare din partea experților din industrie, câștigând experiență practică în tratamentele de conservare, analiza materialelor istorice și coordonarea proiectelor.

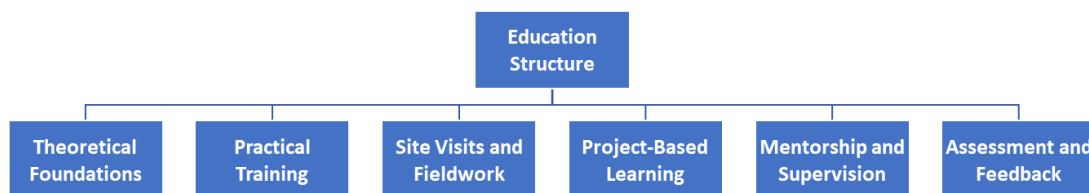
În general, nivelul de educație pentru restaurarea monumentelor și a clădirilor din Letonia cuprinde formarea profesională la nivel secundar, programe de licență la nivel terțiar și oportunități de formare specializată pentru profesioniștii care doresc să-și avanseze cariera sau să dobândească abilități specializate. Aceste parcursuri educaționale oferă persoanelor cunoștințele, abilitățile și calificările necesare pentru a contribui la conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Letoniei pentru generațiile viitoare.

C. Cele mai bune practici

Cea mai bună practică pentru un program de formare educațională la nivelul CEC 3-4 privind restaurarea patrimoniului și a clădirilor ar putea fi integrarea experienței practice cu cunoștințele teoretice. Această abordare asigură faptul că elevii dobândesc înțelegerea principiilor și tehnicilor de restaurare și, de asemenea, dezvoltă abilitățile necesare pentru a se aplica în mod eficient în lumea reală a proiectelor de restaurare.

Abordarea generală a formării la acest nivel poate fi structurată după cum urmează:

¹⁵⁶ <https://www.latarh.lv/> (în limba engleză)

Fundamente teoretice: Oferiți instruire cuprinzătoare în clasă care acoperă subiecte precum istoria arhitecturală, știința materialelor, etica conservării și metodologiile de restaurare. Aceste cunoștințe teoretice stau la baza înțelegerii principiilor care stau la baza conservării patrimoniului și a restaurării clădirilor.

Formare practică: Oferiți ateliere practice și sesiuni de laborator în care elevii pot aplica concepte teoretice la sarcinile practice de restaurare. Aceasta ar putea include activități precum curățarea și conservarea suprafețelor istorice, documentarea și evaluarea structurilor de patrimoniu, precum și tehnici de reparații de bază.

Vizite la fața locului și activități de teren: Organizați vizite la situri istorice, monumente și clădiri în curs de restaurare. Acest lucru oferă studenților posibilitatea de a observa proiectele de restaurare în curs de desfășurare, de a interacționa cu profesioniștii din domeniul restaurării și de a obține informații despre provocările și considerațiile implicate în lucrările de restaurare din lumea reală.

Învățarea bazată pe proiecte: Atribuiți elevii la proiecte de restaurare fie individual, fie în grupuri, unde își pot aplica cunoștințele și abilitățile pentru a aborda provocările reale de restaurare. Această experiență hands-on permite studenților să dezvolte abilități de rezolvare a problemelor, abilități de lucru în echipă și competențe de management de proiect esențiale pentru o carieră în restaurare.

Mentorat și supraveghere: Împerecheați studenții cu profesioniști cu experiență în restaurare, care pot servi ca mentori și pot oferi îndrumare pe tot parcursul formării lor. Acest mentorat nu numai că facilitează dezvoltarea competențelor, ci îi ajută pe elevi să construiască rețele profesionale și să obțină informații valoroase de la experții din industrie.

Evaluare și feedback: Implementați evaluări regulate, atât practice, cât și teoretice, pentru a evalua progresul și competența studenților în tehnicile de restaurare. Furnizarea de feedback constructiv pentru a ajuta elevii să identifice domeniile care necesită îmbunătățiri și să își adapteze experiența de învățare în consecință.

Combinând instruirea teoretică cu experiența practică, integrând vizitele la fața locului și învățarea bazată pe proiecte și oferind mentorat și feedback, acest program de formare poate pregăti în mod eficient studenții pentru o carieră în domeniul restaurării patrimoniului și a clădirilor la nivelul CEC 3-4.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

În Letonia, sunt oferite mai multe stimulente pentru a încuraja ocuparea forței de muncă și investițiile în sectorul restaurării clădirilor. Aceste stimulente includ sprijin financiar, beneficii fiscale și măsuri de reglementare menite să conserve patrimoniul cultural și să promoveze dezvoltarea durabilă.

Finanțare UE și granturi naționale:¹⁵⁷ Letonia beneficiază de fonduri structurale ale Uniunii Europene, care sunt alocate pentru diverse proiecte de dezvoltare, inclusiv restaurarea clădirilor. Aceste fonduri acoperă adesea o parte semnificativă a costurilor asociate proiectelor de restaurare, făcându-le mai viabile din punct de vedere financiar pentru întreprinderi și municipalități.

Stimulente fiscale:¹⁵⁸ Există măsuri specifice de scutire fiscală pentru întreprinderi, inclusiv pentru cele implicate în proiecte de restaurare. Aceasta include rate reduse ale impozitului pe proprietate pentru clădirile restaurate, deduceri din impozitul pe profit pentru investițiile în restaurare și reduceri de TVA pentru serviciile și materialele de restaurare.

Subvenții pentru conservarea patrimoniului: - Ajutorul de stat N 564/2009 – Letonia Sprijin pentru proprietarii privați de monumente culturale în restaurarea și conservarea patrimoniului cultural.¹⁵⁹ Letonia acordă subvenții pentru conservarea și restaurarea clădirilor care sunt considerate monumente culturale. Aceste subvenții acoperă o parte din costurile de restaurare, încurajând astfel proprietarii de proprietăți să întrețină și să restaureze clădirile istorice.

Împrumuturi cu dobândă mică: - Finanțarea RePowerEU – instrumente financiare cu gestiune partajată combinate cu granturi.¹⁶⁰ Instituțiile financiare, uneori în cooperare cu guvernul, oferă împrumuturi cu dobândă redusă pentru proiecte de restaurare. Aceste împrumuturi sunt concepute pentru a facilita finanțarea eforturilor de restaurare ale proprietarilor și dezvoltatorilor imobiliari.

Asistență tehnică și servicii de consiliere: Guvernul și diverse ONG-uri oferă asistență tehnică și servicii de consiliere celor implicați în restaurarea clădirilor. Aceasta include ajutor pentru planificarea proiectelor, navigarea cerințelor de reglementare și accesarea oportunităților de finanțare.

Parteneriate public-privat (PPP):¹⁶¹ Guvernul încurajează parteneriatele public-privat să mobilizeze investiții private în proiecte de restaurare. Aceste parteneriate oferă finanțare și expertiză suplimentare, făcând fezabile proiecte mai mari și mai complexe.

Programe de formare și dezvoltare a forței de muncă:¹⁶² Pentru a răspunde nevoii de forță de muncă calificată în sectorul restaurării, Letonia investește în programe de formare profesională și educație. Aceste programe vizează dotarea lucrătorilor cu competențele specializate necesare pentru lucrările de restaurare, asigurând astfel o forță de muncă calificată.

Aceste stimulente vizează în mod colectiv conservarea patrimoniului arhitectural al Letoniei, promovând în același timp activitatea economică și ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor.

¹⁵⁷ https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-05/LV_SWD_2023_614_ro.pdf

¹⁵⁸ <https://www.baltic-legal.com/market-entry-latvia-finances-tax-incentives-eng.htm> (în limba engleză)

¹⁵⁹ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233487/233487_1108426_33_1.pdf

¹⁶⁰ <https://www.fi-compass.eu/podcasts/jam-sessions/episode-15-financing-repowereu-shared-management-financial-instruments-combined-granturi>

¹⁶¹ https://www.fm.gov.lv/en/public-private-partnership?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

¹⁶² <https://www.oecd.org/skills/latvia-employers-report-2022.pdf>

2.3.8 Polonia

Polonia, situată în Europa Centrală, este renumită pentru spiritul său rezilient, patrimoniul cultural bogat și peisajele pitorești. Cu o istorie marcată de perioade de triumf și turbulențe, Polonia a apărut ca o națiune modernă vibrantă, păstrându-și în același timp trecutul istoric.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice din Polonia este Castelul Wawel, situat în orașul istoric Cracovia. Datând din secolul al XIV-lea, Castelul Wawel a servit ca reședință a regilor și reginelor poloneze timp de secole, făcându-l un simbol al puterii regale și al prestigiului. Stilul său arhitectural îmbină influențele gotice, renașcentiste și baroce, prezentând evoluția artei și culturii poloneze de-a lungul secolelor.

Astăzi, Castelul Wawel este un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO și una dintre principalele atracții culturale ale Poloniei. Vizitatorii pot explora sălile, capelele și curțile sale magnifice, precum și pot admira comorile și operele de artă neprețuite. Castelul Wawel reprezintă o mărturie a istoriei bogate și a moștenirii durabile a Poloniei, atrăgând turiști din întreaga lume care vin să se minuneze de frumusețea și semnificația sa istorică.

A. Legislație și regulamente

În Polonia, restaurarea clădirilor este reglementată de mai multe cadre legislative și de reglementare menite să conserve patrimoniul arhitectural al țării și să asigure siguranța și calitatea proiectelor de restaurare.

Legea conservării: Polonia are legi axate în mod specific pe conservarea și protecția patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor. Cea mai importantă este Legea privind protecția monumentelor și tutela monumentelor din 23¹⁶³ iulie 2003 (astfel cum a fost modificată la 20 martie 2015), care stabilește proceduri pentru listarea, protejarea și conservarea clădirilor istorice.

Reglementări în domeniul construcțiilor: Proiectele de restaurare a clădirilor trebuie să respecte reglementările naționale în domeniul construcțiilor, care stabilesc standarde pentru construcții, siguranță și accesibilitate. Aceste reglementări asigură faptul că clădirile restaurate respectă standardele moderne, păstrându-și în același timp caracterul istoric. Regulamentul primar care reglementează proiectele de restaurare a clădirilor și care asigură respectarea standardelor de construcție, siguranță și accesibilitate este ACT-ul din 7 iulie 1994 (astfel cum a fost modificat) „Legea construcțiilor”¹⁶⁴ (poloneză: Prawo Budowlane) care cuprinde diverse reglementări, standarde și proceduri legate de activitățile de construcție, inclusiv restaurarea clădirilor istorice. De asemenea, Legea privind construcțiile prezintă cerințele pentru proiectarea clădirilor, tehnicile de construcție, materialele, integritatea structurală, siguranța împotriva incendiilor și accesibilitatea.

Reglementări locale: Municipaliitățile și administrațiile locale au propriile reglementări și orientări pentru restaurarea clădirilor în jurisdicțiile lor. Aceste reglementări includ legi de zonare,¹⁶⁵ orientări de proiectare și ordonanțe istorice de conservare.

¹⁶³ <https://www.global-regulation.com/translation/poland/3353982/the-act-of-23-july-2003-on-the-protection-of-monuments-and-the-care-of-historical-monuments.html> (în limba engleză)

¹⁶⁴ <https://www.ksiazki24h.pl/wiecej.php?id=es-226>

¹⁶⁵ <https://www.schoenherr.eu/content/poland-amends-its-zoning-act> (în limba engleză)

Reglementări de mediu: Proiecte de restaurare a clădirilor, care fac obiectul reglementărilor de mediu „Legea din 27 aprilie 2001 (astfel cum a fost modificată), Legea privind protecția mediului” (poloneză: Prawo Ochrony Środowiska),¹⁶⁶ care vizează protejarea resurselor naturale și reducerea la minimum a impactului asupra mediului. Aceste reglementări reglementează aspecte precum eliminarea deșeurilor, eficiența energetică și controlul poluării.

Procesul de autorizare: Înainte de a întreprinde un proiect de restaurare, proprietarii de proprietăți trebuie, de obicei, să obțină diverse autorizații și aprobări de la autoritățile relevante. Acestea includ autorizații de construcție, demolare, excavare și modificări ale clădirilor istorice.

Unele autorități-cheie implicate în mod obișnuit în procesul de autorizare sunt municipalitatea locală sau primăria, Biroul de conservare (Oficiul de conservare), Inspectoratul regional de supraveghere a construcțiilor (Oficiul regional pentru construcții) și comitetele specializate sau consiliile consultative.

Autoritățile responsabile cu patrimoniul: Polonia are autorități de patrimoniu responsabile cu supravegherea protecției și conservării siturilor de patrimoniu cultural, inclusiv a clădirilor istorice. Acesta este Consiliul Național al Patrimoniului din Polonia (Narodowy Instytut Dziedzictwa)¹⁶⁷ subordonat Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, care oferă orientări, revizuește planurile de restaurare și monitorizează respectarea reglementărilor relevante.

În general, cadrul legislativ și de reglementare din Polonia privind restaurarea clădirilor urmărește să echilibreze conservarea patrimoniului cultural cu necesitatea dezvoltării durabile și a modernizării. Respectarea acestor reglementări este esențială pentru a asigura restaurarea cu succes și conservarea pe termen lung a clădirilor istorice.

B. Sistemul de educație și formare

În Polonia, educația și formarea în domeniul restaurării clădirilor urmează, de regulă, un sistem structurat care include atât programe de educație formală, cât și oportunități de formare profesională. Aceste programe își propun să echipeze persoanele cu cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru a lucra în domeniul restaurării clădirilor și al conservării patrimoniului. Cadrul privind nivelurile 3-4 ale Cadrului european al calificărilor (CEC) corespunde programelor de educație și formare profesională, care oferă competențe practice și pregătesc persoanele pentru ocupații specifice în sectoarele construcțiilor și conservării patrimoniului.

Educație și formare profesională (nivelul 3 al CEC): Programele de educație și formare profesională (EFP) în domeniul restaurării clădirilor sunt oferite, de regulă, de școli profesionale (szkoły branżowe)¹⁶⁸ sau de școli tehnice (technika). Aceste programe combină instruirea în clasă cu instruirea practică în ateliere sau laboratoare.

Programele EFP din Polonia¹⁶⁹ la nivelul CEC 3 oferă cunoștințe fundamentale și abilități practice în domenii precum materialele de construcție, tehnicile de construcție, metodele de restaurare și principiile de conservare a patrimoniului. Elevii din aceste programe învață

¹⁶⁶ <https://www.global-regulation.com/translation/poland/10093814/the-act-of-27-april-2001%252c-the-environmental-protection-law.html> (în limba engleză)

¹⁶⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/National_Institute_of_Cultural_Heritage (în limba engleză)

¹⁶⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Public_vocational_universities_in_Poland (în limba polonă)

¹⁶⁹ https://www.cedefop.europa.eu/files/4168_en_pl.pdf

despre arhitectura istorică, meșteșugurile tradiționale de construcție, tehnologiile de conservare și reglementările și standardele relevante.

La finalizarea unui program de educație și formare profesională la nivelul 3 al CEC, persoanele obțin o calificare profesională recunoscută în cadrul sistemului de învățământ polonez, care le permite să urmeze poziții de intrare în restaurarea clădirilor sau să-și continue educația la niveluri superioare.

Educație și formare profesională post-secundară (nivelul 4 al CEC): Programele post-secundare de educație și formare în restaurarea clădirilor sunt disponibile la colegii tehnice (technikum) sau școli profesionale care oferă cursuri specializate în conservarea patrimoniului sau în domenii legate de construcții.

Aceste programe se bazează de obicei pe cunoștințele și abilitățile fundamentale dobândite la nivelul 3 al CEC și oferă o formare mai aprofundată în domenii specifice de restaurare a clădirilor. Programele post-secundare oferă cursuri specializate în istoria arhitecturii, teoria conservării, analiza structurală, tehnicile de restaurare, managementul proiectelor și documentația.

Componentele practice de formare, cum ar fi stagiile sau uceniciile, integrate în aceste programe pentru a oferi studenților experiență practică care lucrează la proiecte reale de restaurare sub supravegherea unor profesioniști cu experiență.

Absolvenții programelor de învățământ postliceal și de formare la nivelul 4 al CEC primesc o calificare profesională superioară, o diplomă sau un certificat, care îi califică pentru poziții de nivel intermediar în restaurarea clădirilor, firme de conservare, agenții guvernamentale sau instituții de patrimoniu cultural.

De-a lungul educației și formării lor, persoanele din Polonia interesate de restaurarea clădirilor au oportunități de a participa la activități de dezvoltare profesională continuă, ateliere, seminarii și cursuri de specialitate pentru a-și îmbunătăți abilitățile și pentru a rămâne la curent cu progresele în domeniu. În general, sistemul de educație și formare din Polonia în ceea ce privește restaurarea clădirilor vizează pregătirea persoanelor pentru cariere în domeniul conservării patrimoniului, promovând în același timp conservarea patrimoniului arhitectural al țării.

C. Cele mai bune practici

Atât instituțiile publice, cât și cele private din Polonia oferă adesea cele mai bune practici și orientări pentru restaurarea clădirilor și conservarea patrimoniului. Aceste resurse au scopul de a promova excelența în proiectele de restaurare și de a asigura conservarea siturilor de patrimoniu cultural.

Consiliul Național al Patrimoniului din Polonia (Narodowy Instytut Dziedzictwa), în calitate de agenție guvernamentală principală responsabilă cu conservarea patrimoniului, oferă orientări, standarde și bune practici pentru restaurarea clădirilor și conservarea patrimoniului. Acestea publică manuale,¹⁷⁰ ghiduri tehnice și principii de conservare pentru a ajuta profesioniștii și proprietarii de proprietăți să realizeze proiecte de restaurare.

¹⁷⁰ https://ehhf.eu/wp-content/uploads/2020/11/Polonia_Praga_presentation.pdf

Instituții academice: Universitățile, colegiile și instituțiile de cercetare cu programe în domeniul arhitecturii, conservării și studiilor de patrimoniu desfășoară activități de cercetare și publică cele mai bune practici pentru restaurarea clădirilor. Membrii facultății și cercetătorii colaborează cu partenerii din industrie pentru a dezvolta orientări bazate pe dovezi empirice și cercetări științifice. „De exemplu, o serie de universități poloneze dețin facultăți de arhitectură de talie mondială care desfășoară activități inovatoare de cercetare și educație legate de conservarea și restaurarea clădirilor istorice, în timp ce unele dintre academiile de arte plastice de stat mențin programe specializate în conservarea istorică”.¹⁷¹

Organizații internaționale: Organisme internaționale precum UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) și ICOMOS (Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor) oferă cele mai bune practici și carte pentru conservarea patrimoniului la nivel mondial. Aceste organizații oferă orientări, declarații și convenții care stau la baza practicilor de restaurare din Polonia și din alte țări.

Consultanți și firme din sectorul privat: Companiile private specializate în arhitectură, inginerie și conservarea patrimoniului își dezvoltă propriile bune practici și metodologii pentru restaurarea clădirilor. Aceste firme își împărtășesc adesea expertiza prin publicații, ateliere de lucru și programe de dezvoltare profesională.

Atunci când căutați cele mai bune practici pentru restaurarea clădirilor în Polonia, este esențial să luați în considerare credibilitatea, autoritatea și relevanța sursei. Instituțiile cu expertiză în conservarea patrimoniului, susținute de cercetare, experiență și colaborare cu părțile interesate, pot oferi orientări valoroase pentru a asigura conservarea cu succes a clădirilor istorice și a siturilor de patrimoniu cultural.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

În Polonia, sunt disponibile unele stimulente pentru a încuraja ocuparea forței de muncă în sectorul restaurării clădirilor și pentru a promova conservarea patrimoniului cultural. Există adesea programe de finanțare disponibile pentru a sprijini proiectele de restaurare a clădirilor, inclusiv granturi, stimulente fiscale și subvenții. Aceste programe sunt oferite de agenții guvernamentale, organizații de patrimoniu sau fundații private.

Preferințe în materie de achiziții publice: Entitățile guvernamentale și instituțiile publice pot acorda prioritate contractanților și furnizorilor cu expertiză în conservarea patrimoniului atunci când atribuie contracte pentru proiecte de restaurare. Această practică stimulează întreprinderile să dezvolte capacități de restaurare a clădirilor și sporește oportunitățile de ocupare a forței de muncă în acest sector.

Îmbunătățirea standardelor de calitate: Contractorii și furnizorii care concurează pentru contracte guvernamentale în sectorul restaurării clădirilor sunt motivați să mențină standarde de înaltă calitate în activitatea lor. Acest lucru poate duce la o mai bună măiestrie, atenție la detalii și respectarea orientărilor de conservare, beneficiind în cele din urmă de integritatea și longevitatea clădirilor restaurate și a siturilor de patrimoniu.

Stimularea ocupării forței de muncă: Prin stimularea întreprinderilor să investească în expertiza în domeniul conservării patrimoniului, preferințele în materie de achiziții publice pot crea oportunități de angajare pentru lucrătorii calificați din sectorul restaurării clădirilor.

¹⁷¹ <https://castellan.estate/en/academic-institutions-supporting-conservation-and-restoration/> (în limba engleză)

Aceasta include arhitecți, ingineri, meșteșugari, artizani și alți profesioniști cu abilități specializate relevante pentru conservarea patrimoniului.

Credite și deduceri fiscale: Stimulentele fiscale, cum ar fi creditele și deducerile, sunt disponibile proprietarilor de proprietăți sau întreprinderilor implicate în activități de restaurare a clădirilor. Aceste stimulente pot reduce sarcina fiscală asociată cheltuielilor de restaurare, făcând astfel mai viabilă din punct de vedere financiar investiția în conservarea patrimoniului.

Împrumuturi cu dobândă mică și programe de finanțare: Instituțiile financiare și agențiile susținute de guvern oferă de obicei împrumuturi cu dobândă mică sau programe de finanțare special concepute pentru proiectele de restaurare a clădirilor. Aceste programe oferă acces la capital în condiții favorabile, permițând proprietarilor să finanțeze lucrările de restaurare, reducând în același timp costurile de împrumut.

În general, preferințele în materie de achiziții publice joacă un rol esențial în promovarea conservării patrimoniului, în stimularea creșterii sectorului restaurării clădirilor și în sporirea oportunităților de angajare pentru persoanele cu expertiză în conservarea clădirilor istorice și a patrimoniului cultural.

2.3.9 Grecia

Grecia, adesea menționată ca leagănul civilizației occidentale, este renumită pentru impactul său profund asupra dezvoltării democrației, filozofiei, literaturii și artelor. Situată în sud-estul Europei, Grecia se mândrește cu un bogat patrimoniu cultural care se întinde pe mii de ani.

Unul dintre cele mai iconice monumente istorice ale Greciei este Acropole din Atena, cocoțat pe un afloriment stâncos cu vedere la orașul Atena. Datând din secolul al V-lea î.Hr., Acropole este un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO și găzduiește mai multe clădiri antice de mare importanță arhitecturală și istorică, inclusiv Partenonul, Erechtheion, Propylaea și Templul Atenei Nike.

Partenonul, în special, este considerat pe scară largă ca fiind unul dintre cele mai bune exemple de arhitectură clasică greacă. Dedicat zeitei Atena, Partenonul este un simbol al civilizației antice grecești și zenitul culturii ateniene. În ciuda secolelor de uzură și deteriorare, Acropole rămâne un simbol durabil al patrimoniului cultural al Greciei și o destinație obligatorie pentru turiștii din întreaga lume.

A. Legislație și regulamente

Restaurarea clădirilor și monumentelor din Grecia este reglementată de un cadru legislativ și de reglementare specific care vizează protejarea și conservarea patrimoniului cultural. Principalele acte cu putere de lege și norme administrative care reglementează această activitate sunt următoarele:

Legislație de bază:

Legea nr. 3028/2002 privind protecția antichităților și a patrimoniului cultural în general:¹⁷² Definește protecția antichităților și a bunurilor culturale și include dispoziții privind recunoașterea, protecția, întreținerea și restaurarea monumentelor și subliniază, de

¹⁷² <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/11677/nomos-3028-2002>

asemenea, responsabilitățile Ministerului Culturii și Sportului. Legea nr. 4858/2021 – „Noua lege arheologică”: Actualizează și completează cadrul Legii nr. 3028/2002, oferind reglementări mai detaliate pentru protecția, întreținerea și restaurarea bunurilor culturale.

Legea nr. 4495/2017 - „Controlul și protecția mediului construit și alte dispoziții”:¹⁷³ Se referă la controlul și protecția clădirilor și a mediului construit și include dispoziții privind procesul de acordare a licențelor și de restaurare a clădirilor care nu sunt desemnate monumente.

Proceduri și cerințe:

Aprobarea de către autoritățile competente:¹⁷⁴ Orice lucrări de restaurare sau întreținere a monumentelor desemnate necesită aprobarea Ministerului Culturii și Sportului sau a Serviciilor Arheologice. Pentru clădirile nedeseminate, aprobarea este acordată de autoritățile de urbanism relevante.

Prezentarea studiilor: Este necesară prezentarea studiilor arhitecturale, structurale și electromecanice. Studiile trebuie să includă o descriere detaliată a lucrărilor și a materialelor care urmează să fie utilizate, în conformitate cu principiile restaurării și întreținerii.

Acordarea de licențe: Pentru începerea activității este necesară eliberarea unui permis special de către autoritățile competente. Autorizația se eliberează după evaluarea și aprobarea studiilor prezentate. Consiliul Arheologic Central este responsabil pentru formularea avizului final. Acesta convoacă, astfel cum se prevede în Legea nr. 3028/2002 și în Decizia ministerială nr. YPPO/DOEPYS/TOPYNS/14/3698/20.1.2004, și propune în consecință ministrului culturii și sportului, care emite decizia ministerială de emitere a avizului cu privire la întregul proiect și stabilește condițiile pentru protejarea patrimoniului cultural.¹⁷⁵

Supraveghere și inspecții: Lucrările de restaurare și întreținere sunt supravegheate de personal specializat. Autoritățile competente efectuează inspecții periodice pentru a asigura conformitatea cu studiile și specificațiile aprobate.

În general, cadrul legislativ și de reglementare pentru restaurarea clădirilor și monumentelor din Grecia este strict și detaliat, asigurând protecția patrimoniului cultural și întreținerea și restaurarea corespunzătoare a clădirilor și monumentelor istorice. Colaborarea cu autoritățile competente și respectarea procedurilor stabilite sunt esențiale pentru finalizarea cu succes a oricărui proiect conex.

B. Sistemul de educație și formare

Sistemul educațional din Grecia oferă diferite niveluri și tipuri de educație pentru cei interesați de restaurarea clădirilor și monumentelor. Acestea includ programe universitare, institute tehnologice și seminarii specializate.

Programele de formare pentru restaurarea clădirilor și monumentelor la nivelurile 3-4 ale CEC (Cadrul european al calificărilor) sunt oferite, de obicei, de institutele de formare profesională (IEK) și de liceele profesionale (EPAL). Aceste programe oferă cunoștințe practice și teoretice în tehnicile de restaurare și întreținere a clădirilor și monumentelor.

¹⁷³ <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/313052/nomos-4495-2017>

¹⁷⁴ <https://www.culture.gov.gr/el/ministry/SitePages/viewyphresia.aspx?iid=1304>

¹⁷⁵ <https://ependyseis.mindev.gov.gr/uploads/photos/egchiridio-diadikasion-adiodotisis-pci-22-07-2016.pdf> - Pagina 23

Institutele de Formare Profesională (IEK):¹⁷⁶ IEK oferă programe de formare de doi ani care conduc la o diplomă de formare profesională (nivelul 4 CADRUL EUROPEAN AL CALIFICARILOR). Printre programele relevante se numără:

- Tehnician de conservare a operelor de artă și a antichităților:¹⁷⁷ Acest program include cursuri privind conservarea și restaurarea operelor de artă, a obiectelor istorice și a descoperirilor arheologice. Elevii învață tehnici de conservare, utilizarea materialelor adecvate și metode de documentare.
- Tehnician Restaurarea și Conservarea Clădirilor: Acest program se concentrează pe restaurarea și conservarea clădirilor istorice și include cursuri privind restaurarea zidăriei, a structurilor din lemn și a altor materiale și tehnici tradiționale.

Licee profesionale (EPAL):¹⁷⁸ EPAL oferă programe de trei ani care conduc la o diplomă CADRUL EUROPEAN AL CALIFICARILOR de nivel 3. În acest context, există specialități legate de restaurare:

- Tehnician în construcții și renovări: Acest program include cursuri privind construcția, întreținerea și renovarea clădirilor. Elevii învață despre tehnicile tradiționale și moderne de construcție și întreținere.
- Conținut educațional: Curricula pentru aceste programe include atât cursuri teoretice, cât și practice, cum ar fi:
 - o Istoria artei și arhitecturii
 - o Materiale și tehnici de conservare și restaurare
 - o Exerciții de laborator și pregătire practică
 - o Tehnologia materialelor de construcții
 - o Studii de proiectare și construcție

Formare practică: Aceste programe includ adesea perioade de formare practică în proiecte reale de conservare și restaurare, fie prin colaborări cu autoritățile locale și muzee, fie prin participarea la programe europene de mobilitate, cum ar fi Erasmus+.

Aceste programe își propun să ofere studenților abilitățile și cunoștințele necesare pentru a lucra în domeniul restaurării clădirilor și monumentelor, contribuind la conservarea patrimoniului cultural.

În plus, instituțiile de învățământ superior (universitățile) oferă programe semnificative care îmbunătățesc cadrul educațional al acestui domeniu specific, cum ar fi:

Scoli de arhitectură: Departamentele de arhitectură din universitățile politehnice, cum ar fi Universitatea Tehnică Națională din Atena (NTUA)¹⁷⁹ și alte politehnici din Salonic, Patras, Chania și alte orașe oferă cursuri specializate și programe postuniversitare în restaurarea și reabilitarea clădirilor și monumentelor.

¹⁷⁶ <http://www.iekdomi.gr/> (în limba engleză)

¹⁷⁷ https://www.gsIPTily.minedu.gov.gr/publications/docs2023/35.%CE%A4%CE%95%CE%A7%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A3_%CE%A3%CE%A5%CE%9D%CE%A4%CE%97%CE%A1%CE%97%CE%A3%CE%97%CE%A3_%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%A9%CE%9D_%CE%A4%CE%95%CE%A7%CE%9D%CE%97%CE%A3_%CE%9A%CE%91%CE%99_%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%91%CE%99%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%A9%CE%9D.pdf

¹⁷⁸ https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2022/%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%9F%CE%9D_%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A0%CE%9B%CE%91%CE%99%CE%A3%CE%99%CE%9F_%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%9B_27_07_2022.pdf

¹⁷⁹ <http://www.arch.ntua.gr/index.php/propt-spoyses/> (în limba engleză)

Departamentele de Conservare a Antichităților și Operelor de Artă: Universități precum Universitatea din West Attica¹⁸⁰ oferă programe universitare și postuniversitare de conservare a antichităților și a operelor de artă. Aceste programe includ cursuri de restaurare și conservare a clădirilor și monumentelor istorice.

Scoli de Inginerie Civilă: Departamentele de inginerie civilă de la diferite universități oferă cursuri legate de tehnicile și metodele de restaurare și reabilitare a structurilor, precum și protecția seismică a clădirilor istorice.

Centre de formare profesională (KEK): Aceste centre organizează seminarii și ateliere de lucru pentru profesioniștii care doresc să se specializeze în restaurarea clădirilor și monumentelor.

Institute decercetare și muzee: Institutele decercetare și muzeele importante, cum ar fi Muzeul Acropole,¹⁸¹ oferă adesea programe educaționale și exerciții practice în colaborare cu universitățile.

Colaborări și oportunități internaționale - Programe europene: Există programe europene de cooperare, cum ar fi Erasmus+, care permit studenților și profesioniștilor să dobândească experiență în alte țări europene prin colaborarea cu universități și organizații străine în domeniul restaurării.

Asociații profesionale: Asociațiile profesionale, cum ar fi Camera Tehnică a Greciei (TEE)¹⁸² și Asociația Arhitecților, oferă educație continuă și certificări pentru profesioniștii din domeniul restaurării.

Sistemul educațional grec oferă multe oportunități de educație și specializare în domeniul restaurării clădirilor și monumentelor, acoperind o gamă largă de subiecte, de la tehnici de conservare și restaurare la arhitectură și inginerie.

C. Cele mai bune practici

În Grecia există mai multe bune practici în ceea ce privește restaurarea clădirilor în sectorul educației și colaborarea dintre sectorul public și cel privat.

Scoli și instituții de învățământ superior: Unele universități și institute tehnologice își restaurează și renovează clădirile istorice pentru uz educațional. Aceste procese implică de obicei colaborări cu arhitecți, conservatori și specialiști în restaurare.

- Universitatea Tehnică Națională din Atena (NTUA): NTUA este cunoscut pentru eforturile sale de conservare și restaurare a clădirilor istorice din campusul său. Universitatea colaborează adesea cu experți în arhitectură și conservare pentru a asigura restaurarea corespunzătoare a acestor structuri.
- Universitatea din Atena: Universitatea din Atena, una dintre cele mai vechi și mai prestigioase universități din Grecia, a întreprins proiecte de restaurare a clădirilor sale istorice. Aceste proiecte au scopul de a menține integritatea arhitecturală a campusului universității, modernizând în același timp facilitățile pentru uz educațional.
- Universitatea Aristotel din Salonic: Situat în Salonic, Universitatea Aristotel a implementat programe de restaurare pentru mai multe dintre clădirile sale istorice.

¹⁸⁰ <https://cons.uniwa.gr/> (în limba engleză)

¹⁸¹ <https://www.theacropolismuseum.gr/> (în limba engleză)

¹⁸² <https://web.tee.gr/> (în limba engleză)

Colaborând cu experți în restaurare, universitatea își propune să-și păstreze patrimoniul arhitectural, oferind în același timp facilități educaționale moderne.

Restaurarea clădirilor istorice ale școlilor: Există programe pentru restaurarea și renovarea clădirilor istorice ale școlilor din Grecia¹⁸³. Aceste programe sunt adesea finanțate de autoritățile publice în colaborare cu sponsori privați.

Programe educaționale: Există programe educaționale care vizează formarea profesioniștilor în domeniul restaurării și conservării clădirilor. Aceste programe sunt, de obicei, puse în aplicare prin colaborarea cu mai mulți parteneri, inclusiv entități publice și private, universități și întreprinderi.

Colaborarea dintre sectorul public și cel privat: Colaborarea dintre entitățile publice și private este comună în restaurarea clădirilor în sectorul educației. Societățile private contribuie adesea din punct de vedere financiar sau tehnic la aceste proiecte, în timp ce autoritățile publice se ocupă de executarea și gestionarea proiectelor.

De exemplu, un proiect de restaurare a clădirilor în sectorul educației constă în renovarea unei clădiri istorice a unei școli din orașul Xanthi, Grecia. Această renovare a fost realizată în 2002 prin colaborarea dintre municipalitatea locală și o companie privată de construcții. Compania a finanțat proiectul și a furnizat forța de muncă și materialele, în timp ce municipalitatea locală a gestionat proiectul și a asigurat conformitatea acestuia cu specificațiile corespunzătoare. Prin această colaborare, școala istorică a fost renovată și redeschisă ca spațiu educațional pentru comunitatea locală.

Aceste exemple reprezintă doar câteva dintre numeroasele inițiative luate în Grecia pentru restaurarea clădirilor din sectorul educației și colaborarea dintre sectorul public și cel privat.

D. Stimulente pentru încurajarea ocupării forței de muncă

În Grecia, există diverse stimulente menite să încurajeze ocuparea forței de muncă și educația în domeniul restaurării clădirilor. Unele dintre acestea includ:

Sprrijin financiar: Întreprinderile și profesioniștii care participă la proiecte de restaurare a clădirilor pot fi eligibili pentru sprijin financiar sau granturi din partea guvernului sau a Uniunii Europene. Aceasta ar putea include subvenții pentru formarea personalului sau pentru dezvoltarea de soluții tehnologice legate de restaurarea clădirilor.

Stimulente fiscale: Unele scutiri fiscale sunt prevăzute pentru întreprinderile sau profesioniștii care își desfășoară activitatea în domeniul restaurării clădirilor. Aceasta ar putea include rate reduse de impozitare sau scutiri de impozit pentru veniturile obținute din acest sector.

Pentru restaurarea, consolidarea structurală și reutilizarea patrimoniului istoric al țării, a fost promovat un program cuprinzător, care se estimează că va acoperi peste 250.000 de clădiri. Acest program include stimulente fiscale și de finanțare, cum ar fi:

- Extinderea scutirii clădirilor cotate la bursă de la ENFIA (impozitul unificat pe proprietatea imobiliară).
- Calcularea antichității în ENFIA, pe baza datei construcției, după cum reiese din orice document oficial.

¹⁸³ <https://www.minedu.gov.gr/tpa/49927-tpa-anaptyksi-anavathmisi-ypodomon-kai-ananeosi-ekpaideftikoy-epistimonikoy-kai-symvatikoy-eksoplismoy-se-oles-tis-vathmides-ekpaideftis-katartisis-kai-dia-viou-mathisis>

- TVA zero sau redusă pentru cheltuielile de întreținere și restaurare, pe baza modelului italian "super bonus 110%", ceea ce înseamnă o scutire de TVA de 110% pentru lucrările de întreținere și restaurare.
- Deducerea cheltuielilor de restaurare din impozitare.
- Cotă redusă a impozitului pe venit derivată din închirierea unei clădiri listate, indiferent de data finalizării lucrărilor de restaurare.
- Scutirea de la plata impozitului pe transfer și a altor taxe conexe.
- Finanțarea lucrărilor de modernizare și restaurare energetică, nu numai a fațadelor, ci și a elementelor structurale ale clădirii, prin programul "Restaurare la domiciliu", care este un prim instrument de inițiativă bazat pe modelul "Salvați la domiciliu". Ca urmare a noilor strategii europene de îmbunătățire a rezilienței construcțiilor la schimbările climatice (Strategia privind valul european de renovări ale clădirilor), cu finanțare provenind inițial din ESPA (500 de milioane EUR au fost deja aprobate) și, în etapa următoare, din Fondul de redresare.
- Raționalizarea și accelerarea procedurilor de aprobare (respectarea unui termen de aprobare de 3 luni pentru studii), o condiție prealabilă necesară pentru buna implementare a reglementărilor și absorbția rapidă a fondurilor europene. Se preconizează că acțiunile de mai sus vor fi consolidate cu fonduri furnizate, de asemenea, de Fondul de redresare.¹⁸⁴

În Grecia, există diverse programe educaționale subvenționate care încurajează ocuparea forței de muncă și formarea în domeniul restaurării clădirilor. Unele dintre acestea includ:

- Programe de formare profesională subvenționate: Programe educaționale oferite de Centrul Național de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică (EKETA)¹⁸⁵ sau de alte instituții academice în colaborare cu statul.
- Programe internaționale de colaborare: Programe educaționale organizate în colaborare cu entități internaționale, cum ar fi universități sau organizații din cadrul programului Erasmus+, care acordă subvenții pentru a facilita schimburile și oportunitățile de formare în domeniul restaurării clădirilor.
- Centre de formare profesională (KEK): Aceste centre organizează seminarii și ateliere subvenționate pentru profesioniștii care doresc să se specializeze în restaurarea clădirilor și monumentelor.

Aceste programe subvenționate vizează de obicei îmbunătățirea competențelor profesionale, promovarea ocupării forței de muncă și contribuția la conservarea patrimoniului cultural prin eforturile de restaurare a clădirilor.

2.4 Recomandări

Recomandările care pot fi făcute pentru îmbunătățirea educației în domeniul restaurării clădirilor și a spațiilor de patrimoniu cultural din Moldova sunt următoarele:

Îmbunătățirea experienței practice: Încurajarea experienței practice prin ateliere, vizite educaționale la monumente și restaurări și participarea la proiecte reale de restaurare sub îndrumarea profesioniștilor din industrie.

¹⁸⁴ <https://ecopress.gr/diatiritea-forologika-kai-poleodomi/> (în limba engleză)

¹⁸⁵ <https://www.certh.gr/> (în limba engleză)

Actualizarea curriculum-ului: Consolidarea programelor de învățământ cu mai multe cursuri care să acopere cerințele practice și teoretice ale restaurării și renovării clădirilor.

Asigurarea conformității cu noile tendințe și practici: Actualizarea programelor de învățământ pentru a se conforma noilor tendințe, tehnologii și practici în domeniul restaurării și renovării.

Educația pentru durabilitate: Încorporarea predării privind durabilitatea și tehnologia verde în programele de studiu, pregătindu-i pe elevi să abordeze provocările legate de schimbările climatice și durabilitatea în domeniu.

Cooperarea internațională: Stabilirea cooperării cu instituțiile internaționale care au experiență în restaurarea și conservarea patrimoniului. Organizarea de stagii și programe de ucenicie în străinătate, astfel încât studenții să poată dobândi experiență practică și noi competențe.

Colaborarea cu sectorul industrial: Consolidarea colaborării cu sectorul industrial și cu întreprinderile implicate în restaurare și renovare pentru a asigura alinierea programelor de studii la nevoile pieței forței de muncă.

În plus, o recomandare importantă, care va fi discutată și în concluziile noastre, se referă la stimulentele de finanțare care ar trebui să existe pentru a crea nevoia de locuri de muncă mai multe și de calitate pe această piață, făcându-o o profesie atractivă și încurajând studenții să participe la acest domeniu de studiu. În plus, este important să aveți certificări adecvate ale abilităților și cunoștințelor pentru a proteja profesioniștii din industrie.

Aceste recomandări pot contribui la îmbunătățirea calității și eficacității educației în domeniul restaurării clădirilor și al spațiilor de patrimoniu cultural.

3 Cele mai bune practici privind cursurile sau specializările EFP pentru restaurare și reabilitare

3.1 Cele mai bune practici ale UE

Cele mai bune practici ale UE privind cursurile de educație și formare profesională (EFP) sau specializările pentru restaurare și reabilitare sunt rezumate după cum urmează:

Suplimentul EUROPASS la certificatul profesional: Acesta este un document care oferă informații suplimentare despre calificările profesionale, inclusiv cele legate de restaurare și reabilitare. Aceasta ajută angajatorii și instituțiile de învățământ să înțeleagă competențele și cunoștințele dobândite în timpul formării profesionale.

Cadrul european al calificărilor (CEC): CEC oferă un cadru european comun de referință pentru compararea calificărilor din diferite țări ale UE. Aceasta asigură recunoașterea transfrontalieră a calificărilor legate de refacere și reabilitare, facilitând mobilitatea și oportunitățile de angajare.

Programul Erasmus+: Programul Erasmus+ oferă studenților, formatorilor și profesioniștilor din domeniul formării profesionale oportunități de a efectua stagii, observare directă la locul

de muncă și cursuri de formare în străinătate. Acest lucru le permite persoanelor să dobândească experiență practică și să învețe cele mai bune practici în domeniul restaurării și reabilitării din alte țări ale UE.

Alianța europeană pentru ucenicii (EAfA): EAfA reunește guverne, întreprinderi și parteneri sociali pentru a promova uceniciile în întreaga Europă. Uceniciile în restaurare și reabilitare oferă formare practică și experiență practică sub îndrumarea unor profesioniști calificați.

Săptămâna europeană a competențelor profesionale: Acest eveniment anual sensibilizează publicul cu privire la valoarea educației și formării profesionale. Acesta prezintă cele mai bune practici, povești de succes și abordări inovatoare în diverse domenii profesionale, inclusiv restaurarea și reabilitarea.

Mecanisme de asigurare a calității: Țările UE pun în aplicare mecanisme de asigurare a calității pentru a asigura relevanța și eficacitatea cursurilor EFP pentru restaurare și reabilitare. Aceasta include evaluarea periodică, acreditarea furnizorilor de formare și implicarea părților interesate din industrie în dezvoltarea programei de învățământ.

Alianțele competențelor sectoriale: Aceste alianțe reunesc furnizori de EFP, întreprinderi și alte părți interesate relevante pentru a identifica nevoile în materie de competențe și pentru a dezvolta soluții inovatoare de formare pentru sectoare specifice, cum ar fi patrimoniul cultural și construcțiile.

Sisteme de învățământ dual: Unele țări din UE, cum ar fi Germania și Austria, au sisteme de învățământ dual bine stabilite, care combină învățarea în clasă cu formarea practică, la locul de muncă. Ucenicia în restaurare și reabilitare în cadrul acestor sisteme oferă studenților o experiență practică sub supravegherea unor profesioniști calificați.

Învățarea la locul de muncă: Inițiativele de învățare la locul de muncă, cum ar fi uceniciile, stagiile și stagiile, sunt promovate pe scară largă în întreaga UE. Aceste programe permit studenților să dobândească abilități practice și cunoștințe direct la locul de muncă, inclusiv în ateliere de restaurare, situri de patrimoniu și șantiere de construcții.

Programe de mentorat profesional: Unele țări din UE au programe de mentorat în cadrul cărora profesioniști cu experiență în domeniul restaurării și reabilitării sunt mentori și îndrumători pentru studenți sau ucenici. Acest mentorat practic ajută la transferul de cunoștințe practice, tehnici și bune practici către următoarea generație de lucrători.

Colaborarea cu partenerii din industrie: Instituțiile EFP colaborează adesea îndeaproape cu partenerii din industrie, inclusiv companiile de restaurare, organizațiile de patrimoniu și firmele de construcții, pentru a oferi oportunități de formare practică. Aceste parteneriate pot implica proiecte comune, vizite la fața locului și ateliere practice găzduite de experți din industrie.

Medii de lucru simulate: Unii furnizori de EFP creează medii de lucru sau ateliere simulate care reproduc condițiile reale pentru lucrările de restaurare și reabilitare. Acest lucru permite studenților să-și exerseze abilitățile într-un cadru controlat înainte de a le aplica în proiecte reale de restaurare.

Utilizarea tehnologiilor digitale: Formarea practică în domeniul restaurării și reabilitării implică din ce în ce mai mult utilizarea tehnologiilor digitale, cum ar fi realitatea virtuală (VR),

realitatea augmentată (AR) și modelarea informațiilor despre clădiri (BIM). Aceste tehnologii simulează scenarii din lumea reală și oferă experiențe interactive de învățare pentru studenți.

Dezvoltarea profesională continuă: Formarea practică nu se limitează la educația profesională inițială, ci se extinde și la oportunitățile de dezvoltare profesională continuă (DPC) pentru profesioniștii care lucrează deja în domeniu. Programele CPD includ adesea ateliere practice, seminarii și conferințe pentru a actualiza abilitățile și a împărtăși cele mai bune practici.

Prin valorificarea acestor bune practici ale UE și prin punerea în aplicare a practicilor practice de formare menționate mai sus, țările pot spori calitatea și relevanța cursurilor și specializărilor EFP pentru restaurare și reabilitare, contribuind în cele din urmă la conservarea și promovarea patrimoniului cultural în întreaga Europă, iar furnizorii de EFP și părțile interesate din industrie se pot asigura că studenții și profesioniștii dobândesc competențele practice și experiența necesare pentru cariere de succes în domeniul restaurării și reabilitării.

3.2 Cele mai bune practici internaționale

UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) joacă un rol crucial în promovarea celor mai bune practici în conservarea și restaurarea patrimoniului cultural la nivel mondial. Cele mai bune practici susținute de UNESCO sunt:

Planuri de gestionare a siturilor din patrimoniul mondial:¹⁸⁶ care încurajează elaborarea și punerea în aplicare a unor planuri cuprinzătoare de gestionare a siturilor care fac parte din patrimoniul mondial. Aceste planuri prezintă strategii pentru conservarea, gestionarea și dezvoltarea durabilă a proprietăților de patrimoniu cultural și natural, asigurând conservarea lor pe termen lung.

Ateliere de consolidare a capacităților și programe de formare:¹⁸⁷ care organizează ateliere de consolidare a capacităților, programe de formare și inițiative de schimb de cunoștințe pentru a îmbunătăți competențele și expertiza profesioniștilor implicați în conservarea și restaurarea patrimoniului. Aceste programe se concentrează pe meșteșugul tradițional, tehnicile de conservare, pregătirea pentru riscuri și practicile de management durabil.

Notă de orientare privind inventarierea patrimoniului cultural:¹⁸⁸ care promovează documentarea și inventarierea sistematică a siturilor de patrimoniu cultural, a monumentelor și a artefactelor pentru a facilita conservarea și gestionarea acestora. Aceasta include utilizarea tehnologiilor digitale, cum ar fi sistemele de informații geografice (GIS) și bazele de date, pentru a cataloga și monitoriza bunurile de patrimoniu.

¹⁸⁶ https://www.unesco.de/sites/default/files/2018-05/Management_Plan_for_World_Heritage_Sites.pdf

¹⁸⁷ <https://ich.unesco.org/en/consolidarea-capacitatilor>

¹⁸⁸ <https://ich.unesco.org/en/guidance-note-on-inventorying-00966>

Răspunsul în situații de urgență și reducerea riscului de dezastre:¹⁸⁹ care sprijină inițiativele de răspuns în situații de urgență și de reducere a riscului de dezastre în ceea ce privește conservarea patrimoniului cultural. Cele mai bune practici includ elaborarea de planuri de urgență, formarea echipelor de intervenție în caz de urgență și punerea în aplicare a măsurilor de protejare a siturilor de patrimoniu împotriva dezastrelor naturale, a conflictelor și a altor amenințări.

Promovarea meșteșugurilor tradiționale:¹⁹⁰ care promovează protejarea meșteșugurilor tradiționale și a patrimoniului cultural imaterial asociat cu conservarea și restaurarea patrimoniului. Aceasta include sprijinirea artizanilor, a meșteșugarilor și a deținătorilor de cunoștințe tradiționale prin programe de formare, ucenicii și recunoașterea competențelor acestora.

Prin sprijinirea acestor bune practici, UNESCO contribuie la conservarea, promovarea și transmiterea patrimoniului cultural pentru generațiile viitoare, promovând o înțelegere și o apreciere mai profundă a patrimoniului nostru uman comun.

Alte bune practici specifice la nivel internațional privind cursurile de educație și formare profesională (EFP) sau specializările pentru restaurare și reabilitare sunt **proiectele internaționale de colaborare, care reunesc furnizori de EFP**, organizații de patrimoniu și parteneri din industrie pentru a dezvolta programe comune de formare și pentru a face schimb de bune practici în domeniul restaurării și reabilitării. De exemplu, programul Erasmus+ al Uniunii Europene finanțează proiecte care promovează cooperarea internațională și mobilitatea în învățământul profesional, inclusiv în domeniu.

„Cursul Conservarea patrimoniului construit (CBH) abordează multe aspecte ale conservării patrimoniului construit, inclusiv definiții ale patrimoniului, sisteme de management, documentație, evaluări și tratamente ale stării, gestionarea și interpretarea vizitatorilor. Cursul s-a îmbunătățit de la prima sa ediție din 2007, deoarece se adaptează la intrările și învață din experiențele din cursurile anterioare, inclusiv bine-cunoscutul Curs de Conservare¹⁹¹ Arhitecturală ICCROM (ARC).

Cursul CBH oferă o înțelegere largă a aspectelor tehnice și manageriale ale conservării și gestionării patrimoniului prin:

- o mai bună înțelegere a proceselor critice în materie de conservare pentru a le aplica la nivel macro și micro;
- îmbunătățirea competențelor de planificare strategică relevante pentru conservarea și gestionarea patrimoniului
- extinderea înțelegerii și a sensibilizării cu privire la gândirea, principiile și practicile actuale în ceea ce privește conservarea și gestionarea patrimoniului construit”¹⁹²

PROGRAM DE CERTIFICAT DE CONSERVARE A MAȘINILOR ISTORICE oferit de Institutul Internațional de Masonerie și, după cum s-a menționat, „Abilitățile meșteșugărești tradiționale și tehnicile contemporane de reparare sunt esențiale pentru conservarea clădirilor

¹⁸⁹ UNESCO – Reducerea riscurilor de dezastre și pregătirea pentru riscuri în 2022

¹⁹⁰ <https://ich.unesco.org/en/traditional-craftsmanship-00057> (în limba engleză)

¹⁹¹ <https://www.iccrom.org/about/what-iccrom> (în limba engleză)

¹⁹² <https://www.iccrom.org/what-we-do/courses/catalogue/conservation-built-heritage> (în limba engleză)

și structurilor istorice. Programul de certificare a conservării istorice a zidăriei (HMPC) oferă meșteșugarilor BAC cunoștințe integrate despre conservarea istorică a zidăriei”.¹⁹³

Aceste bune practici specifice evidențiază abordări inovatoare și modele de succes în educația și formarea profesională pentru restaurare și reabilitare, demonstrând modul în care țările din întreaga lume abordează provocările și oportunitățile din acest domeniu important.

3.3 Recomandări

Recomandările pentru îmbunătățirea cursurilor și specializărilor IPT în restaurarea și reabilitarea clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural pe baza celor mai bune practici la nivel european și internațional includ:

Consolidarea cooperării internaționale: Promovarea cooperării internaționale între instituțiile de învățământ, organizațiile profesionale și întreprinderile din diferite țări pentru schimbul de bune practici și crearea de programe internaționale de formare.

Dezvoltarea programelor integrate: Programele EFP ar trebui să fie concepute astfel încât să ofere o educație cuprinzătoare care să combine învățarea teoretică cu experiența practică, precum și dezvoltarea unor competențe mai largi, cum ar fi comunicarea și managementul de proiect.

Promovarea implicării intercomunitare: Încurajarea participării intercomunitare și implicarea părților interesate locale în dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor educaționale, precum și în gestionarea și protejarea patrimoniului cultural.

Aceste recomandări pot contribui la îmbunătățirea calității și eficacității programelor educaționale la nivel european și internațional în domeniul restaurării și reabilitării clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural.

4 Concluzii

Programul educațional structurat în jurul nivelurilor CADRUL EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR 3 și 4 reprezintă o abordare cuprinzătoare a formării profesionale care echilibrează cunoștințele teoretice, formarea tehnică și experiența practică.

Construcția și restaurarea monumentelor este un domeniu crucial care păstrează patrimoniul cultural și menține integritatea structurală a siturilor istorice. Programele de formare la acest nivel, pentru profesioniștii din domeniul restaurării, sunt esențiale, deoarece echipează persoanele cu abilitățile specializate necesare pentru a întreprinde lucrări de restaurare meticuloase și sensibile. Aceste programe cuprind o gamă largă de discipline, inclusiv cercetarea istorică, conservarea arhitecturală, știința materialelor și tehnicile de restaurare hands-on.

Prin integrarea cunoștințelor teoretice cu aplicații practice, o astfel de formare asigură faptul că profesioniștii din domeniul restaurării sunt capabili să abordeze provocările unice

¹⁹³ <https://imiweb.org/historic-masonry-conservation-certificate/>

prezentate de fiecare proiect, protejând în cele din urmă patrimoniul cultural pentru generațiile viitoare.

Cel mai bun model pentru planificarea unei abordări strategice a investițiilor în domeniul restaurării monumentelor și a clădirilor și caselor istorice trebuie să combine o serie de acțiuni pentru a oferi o abordare holistică și eficientă, care va aduce rezultatele așteptate.

Abordarea strategică ar trebui să cuprindă următoarele unsprezece (11) secțiuni:

1. **Programe de formare care conduc la nivelul 3 al Cadrul European al Calificarilor**
2. **Programe de formare care conduc la nivelul 4 al Cadrul European al Calificarilor**
3. **Cunoștințe din învățământul superior**
4. **Învățare pe tot parcursul vieții**
5. **Recunoașterea certificării**
6. **Inovație**
7. **Inițiative în sectorul public**
8. **Punerea în aplicare a convenției și a directivelor**
9. **Colaborarea PPP**
10. **Cooperarea internațională**
11. **Stimulente**

La CADRUL EUROPEAN AL CALIFICARILOR-3, care este oferit în învățământul secundar în liceu, dar în principal în școlile tehnice, accentul se pune pe teoriile fundamentale și abilitățile practice esențiale pentru competențele la nivel de intrare. Astfel cum s-a menționat în rezumatul de mai sus și pe baza celor mai bune practici naționale (secțiunea 1: Programul educațional), acest nivel asigură că cursanții dobândesc o bază teoretică puternică, completată de o pregătire tehnică care îi echipează cu instrumentele și tehnicile necesare. Experiența practică este integrală, permițând studenților să-și aplice cunoștințele în setările din lumea reală, sporind astfel pregătirea lor pentru forța de muncă.

Progresând la CADRUL EUROPEAN AL CALIFICARILOR-4, care este oferit în învățământul secundar superior în școlile publice sau chiar în instituțiile de învățământ private, programul se bazează pe această fundație, oferind perspective teoretice mai avansate și abilități tehnice. Acest nivel pune accentul pe gândirea critică, rezolvarea problemelor și cunoștințele de specialitate, pregătindu-i pe cursanți pentru sarcini și responsabilități mai complexe în domeniile alese. Includerea abordărilor educaționale la niveluri mai ridicate ale CEC îmbogățește și mai mult parcursul de învățare, promovând o expertiză și capacități de conducere mai aprofundate.

Învățământul superior joacă un rol esențial în promovarea cunoștințelor și stimularea inovării în diferite domenii. Oferă indivizilor posibilitatea de a se îngropa adânc în disciplinele alese, de a se angaja în cercetarea de ultimă oră și de a dezvolta gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor. În contextul restaurării clădirilor și monumentelor, programele de învățământ superior oferă cursuri specializate care combină fundațiile teoretice cu pregătirea practică, asigurându-se că absolvenții sunt bine echipați pentru a aborda complexitatea conservării structurilor istorice. Aceste programe includ adesea abordări interdisciplinare, care încorporează elemente de istorie, arhitectură, inginerie și știința materialelor, care sunt esențiale pentru practici eficiente de restaurare.

Învățarea pe tot parcursul vieții în sectorul formării pentru construcții și restaurarea monumentelor la nivelurile 3 și 4 ale CEC pune accentul pe dezvoltarea continuă a

competențelor și cunoștințelor esențiale pentru conservarea patrimoniului cultural. Acest cadru educațional echipează indivizii cu competența tehnică necesară pentru sarcini precum zidăria de piatră, tâmplăria și tehnicile de conservare, asigurându-se că meșteșugul tradițional este menținut în timp ce se integrează metodele moderne de conservare. Elevii de la aceste niveluri se angajează într-o pregătire practică, adesea completată de studii teoretice, pentru a înțelege semnificația istorică și complexitatea structurală a monumentelor și clădirilor. În plus, această abordare promovează adaptabilitatea și reziliența forței de muncă, permițând profesioniștilor să răspundă standardelor industriale în evoluție și tehnologiilor emergente. Prin promovarea unui angajament față de învățarea pe tot parcursul vieții, sectorul se asigură că specialiștii în restaurare rămân competenți și informați, protejând astfel patrimoniul nostru arhitectural pentru generațiile viitoare.

Recunoașterea certificării este esențială la toate nivelurile, asigurându-se că calificările obținute sunt recunoscute și evaluate în diferite sectoare și zone geografice, sporind astfel perspectivele de angajare și mobilitatea profesională.

În sectorul formării pentru construcții și restaurarea monumentelor la nivelurile 3 și 4 ale CEC, este esențial să se mențină standarde ridicate și să se asigure credibilitatea profesioniștilor din acest domeniu. Certificarea la aceste niveluri validează abilitățile și cunoștințele dobândite de indivizi, confirmând capacitatea acestora de a efectua sarcini de restaurare atât cu precizie tehnică, cât și cu sensibilitate istorică. Certificarea recunoscută facilitează mobilitatea în cadrul industriei, permițând profesioniștilor să lucreze la proiecte în diferite regiuni și țări cu asigurarea că calificările lor sunt respectate și înțelese. În plus, promovează încrederea în rândul angajatorilor și clienților, care se pot baza pe persoane certificate pentru a susține cele mai bune practici în conservare și restaurare. Prin standardizarea competențelor prin certificare recunoscută, sectorul nu numai că îmbunătățește calitatea muncii, ci sprijină și învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea profesională, asigurându-se că practicienii își actualizează continuu abilitățile în conformitate cu tehnicile în evoluție și cu standardele de conservare.

Inovarea joacă un rol semnificativ în curriculum, integrând tehnologii și metodologii de vârf pentru a menține formarea relevantă și orientată spre viitor.

De asemenea, joacă un rol esențial în promovarea domeniului și în conservarea mai eficientă a patrimoniului cultural. Integrarea tehnicilor și tehnologiilor inovatoare în programele de formare echipează cursanții cu instrumente și metode moderne, cum ar fi scanarea 3D, curățarea cu laser și analiza avansată a materialelor, alături de abilitățile tradiționale de restaurare. Aceasta combinație îmbunătățește precizia și eficiența în proiectele de restaurare, permițând reparații mai precise și eforturi de conservare, minimizând în același timp deteriorarea structurilor originale.

În plus, promovarea unei culturi a inovării încurajează stagiarii să gândească creativ și să dezvolte noi soluții la provocările complexe în materie de restaurare. De asemenea, îi pregătește să se adapteze la cele mai recente tendințe și standarde ale industriei, asigurându-se că abilitățile lor rămân relevante într-un domeniu care evoluează rapid.

Inițiativele din sectorul public sunt esențiale pentru extinderea razei de acțiune și a impactului programelor de formare profesională, susținute de reglementări și legislații care asigură calitatea și conformitatea cu standardele naționale și internaționale.

Programele și politicile guvernamentale pot oferi finanțare și resurse pentru instituțiile de formare, asigurându-se că acestea dispun de instrumentele și materialele necesare pentru a oferi educație de înaltă calitate. Aceste inițiative includ adesea burse și granturi pentru a face formarea accesibilă unei game mai largi de persoane, încurajând o forță de muncă diversă și calificată.

De asemenea, sprijinul acordat sectorului public poate încuraja parteneriatele între instituțiile de învățământ, organizațiile de patrimoniu și profesioniștii din industrie, facilitând schimbul de cunoștințe și de experiență practică. Prin stabilirea unor standarde de reglementare și a unor cerințe de certificare, sectorul public se asigură că programele de formare îndeplinesc criterii de calitate specifice, ceea ce contribuie la menținerea consecvenței și a fiabilității în practicile de refacere.

Prin aceste inițiative cuprinzătoare, sectorul public joacă un rol esențial în promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în sprijinirea dezvoltării carierei și în asigurarea faptului că restaurarea clădirilor și a monumentelor se realizează cu cele mai înalte standarde de expertiză și îngrijire.

Punerea în aplicare a Convenției UNESCO și a Directivei UE evidențiază angajamentul programului față de standardele globale și cele mai bune practici, asigurându-se că educația oferită este de înaltă calitate și recunoscută pe plan internațional.

Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural (1972) își propune să identifice, să protejeze și să conserve patrimoniul cultural și natural din întreaga lume. În contextul instruirii pentru construirea și restaurarea monumentelor, punerea în aplicare a acestei convenții implică aderarea la Standardele Internaționale, Educație și Conștientizare și Proiecte Colaborative.

Directiva UE privind recunoașterea calificărilor profesionale (2005/36/CE) facilitează mobilitatea profesioniștilor în statele membre ale UE prin standardizarea recunoașterii calificărilor. Punerea în aplicare a acestei directive în contextul formării în domeniul restaurării implică standardizarea calificărilor, recunoașterea reciprocă și dezvoltarea profesională continuă.

Prin punerea în aplicare a acestor cadre, programele de formare la nivelurile 3 și 4 ale CEC pot contribui în mod semnificativ la conservarea patrimoniului cultural, asigurându-se că profesioniștii din domeniul restaurării sunt bine echipați pentru a respecta standardele internaționale și europene.

Colaborarea cu organismele guvernamentale și companiile private este esențială pentru a alinia formarea la nevoile industriei, creând o forță de muncă calificată care să răspundă cerințelor actuale și viitoare de ocupare a forței de muncă.

Colaborarea cu organismele guvernamentale și cu întreprinderile private în ceea ce privește formarea pentru construirea și restaurarea monumentelor la nivelurile 3 și 4 ale CEC este vitală pentru îmbunătățirea calității și a sferei educației și practicii în acest domeniu. Aceste parteneriate pot oferi o serie de beneficii, de la sprijin financiar și resurse la experiență practică și oportunități de angajare.

Cooperarea internațională sporește și mai mult domeniul de aplicare al programului, oferind oportunități de învățare transfrontalieră și de ocupare a forței de muncă.

Cooperarea internațională în domeniul formării pentru construirea și restaurarea monumentelor la nivelurile 3 și 4 ale CEC este esențială pentru schimbul transfrontalier de expertiză, resurse și bune practici. O astfel de colaborare îmbunătățește calitatea educației și promovează o înțelegere globală a conservării patrimoniului.

Prin cooperarea internațională pot beneficia programele de formare cu schimbul de cunoștințe, cercetarea și dezvoltarea comună, înțelegerea interculturală, programele de mobilitate și schimb, standardele internaționale și certificarea, consolidarea capacităților în țările în curs de dezvoltare și inițiativele comune de formare.

Stimulentele guvernamentale, împreună cu sprijinul din partea băncilor și a sectorului privat, oferă ajutor financiar și resursele necesare pentru ca studenții să aibă acces la formare și să o finalizeze.

Stimulentele joacă un rol esențial în promovarea formării pentru construirea și restaurarea monumentelor la nivelurile 3 și 4 ale CEC, oferind sprijin și încurajare persoanelor și instituțiilor implicate în domeniu.

Printre stimulentele importante se numără sprijinul financiar pentru instituțiile de formare, reducerea impozitelor pentru proiectele de restaurare, bursele și granturile pentru studenți, recunoașterea și acordarea de premii, sprijinul normativ și procesele raționalizate, campaniile de sensibilizare a publicului și parteneriatele cu industria și mediul academic.

Pe scurt, programul educațional de la nivelurile 3 și 4 ale CEC, susținut de inițiative educaționale de nivel superior, de învățarea pe tot parcursul vieții și de recunoașterea solidă a certificării, este conceput pentru a crea o forță de muncă dinamică, calificată și adaptabilă. Prin inovare, colaborarea din sectorul public și privat și aderarea la standardele internaționale, acesta pregătește cursanții nu numai pentru ocuparea imediată a forței de muncă, ci și pentru creșterea și dezvoltarea durabilă a carierei.

5 anexe

5.1 Anexa 1 - CONVENȚIA PRIVIND PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL MONDIAL

Convenția Internațională pentru Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural, adoptată de UNESCO în 1972, are ca scop conservarea și protejarea monumentelor, clădirilor istorice și siturilor cu valoare culturală și naturală excepțională din toate țările lumii. Această Convenție recunoaște valoarea universală remarcabilă a anumitor locuri de pe Pământ, desemnându-le ca parte a patrimoniului comun al umanității.

Convenția stabilește un cadru pentru identificarea, promovarea și conservarea acestor situri și monumente și clădiri istorice printr-un efort colectiv care implică guvernele naționale, autoritățile locale și comunitatea internațională.

Adunarea Generală a creat și aprobat Lista Patrimoniului Mondial, care include repere culturale, cum ar fi diverse clădiri și monumente istorice, precum și situri naturale din întreaga lume, cum ar fi parcurile naționale și rezervațiile biosferei.

Prin promovarea cooperării internaționale prin intermediul Convenției UNESCO, se prevede un mecanism de asistență financiară și tehnică, subliniind rolul esențial al convenției în protejarea celor mai valoroase bunuri culturale și naturale din lume în beneficiul generațiilor viitoare.

Documentul complet la link-ul: <https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>

5.2 Anexa 2 – DIRECTIVA 2014/60/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

Directiva 2014/60/UE a fost instituită cu scopul de a reglementa restituirea bunurilor culturale care sunt considerate a avea cea mai mare valoare a patrimoniului cultural și care au fost scoase ilegal dintr-un stat membru al UE fără consimțământul acestuia.

Această directivă urmărește să consolideze în continuare mecanismele specifice de cooperare între state și să faciliteze procedurile de restituire a obiectelor de patrimoniu cultural către proprietarii de drept ai acestora.

În plus, acesta stabilește procedurile și condițiile în care statele membre trebuie să opereze și să pună în aplicare cadrul privind recuperarea bunurilor culturale, subliniind importanța conservării patrimoniului cultural și a asigurării faptului că aceste obiecte sunt accesibile cetățenilor din întreaga lume.

Directiva se axează, de asemenea, pe rolul autorităților centrale din fiecare stat membru în gestionarea cererilor de returnare și în promovarea unei cooperări mai strânse între statele membre în vederea protejării bunurilor culturale.

Această directivă contribuie la consolidarea cadrului legislativ și la îmbunătățirea eficacității proceselor, contribuind în mod semnificativ la conservarea patrimoniului cultural în Europa.

Documentul complet la link-ul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0060>

5.3 Anexa 3 – Recomandarea 2020/C 417/01 a Consiliului privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență

Recomandarea Consiliului din 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență urmărește să transforme sistemele EFP din Uniunea Europeană pentru a răspunde cerințelor moderne și emergente ale pieței forței de muncă și ale societății.

Recomandarea se axează pe a face EFP mai flexibilă, mai favorabilă incluziunii și mai orientată spre viitor, asigurându-se că cetățenii dobândesc competențe care sporesc ocuparea forței de muncă, dezvoltarea personală și specializarea profesională la toate nivelurile de învățământ. Acesta pune accentul pe integrarea competențelor digitale și verzi pentru a sprijini și a consolida tranziția digitală și cea ecologică a cetățenilor UE.

Recomandarea promovează o mai mare colaborare și schimburi între instituțiile de învățământ (școli, universități și alte instituții), angajatori și reprezentanții sindicatelor angajaților pentru a se asigura că programele EFP sunt relevante și receptive la nevoile economice.

În plus, subliniază importanța învățării pe tot parcursul vieții, a egalității de șanse și a echității sociale, cu scopul de a crea o forță de muncă rezilientă, care să se poată adapta la schimbări și să contribuie la creșterea economică durabilă și la coeziunea socială.

Documentul complet la link-ul:

https://www.cedefop.europa.eu/files/celex_32020h120201_en_txt.pdf

5.4 Anexa 1 – ERASMUS+

Erasmus+ este un program european care oferă studenților, profesioniștilor și diferitelor organizații implicate în restaurarea clădirilor și monumentelor oportunități de a participa la schimburi interculturale, de a dobândi abilități utile și specifice și de a contribui pozitiv la conservarea și utilizarea patrimoniului cultural al țărilor.

Prin Erasmus+, participanții au acces la diverse programe de formare, stagii și proiecte bazate pe cooperare transfrontalieră, axate pe conservarea, restaurarea și gestionarea patrimoniului arhitectural.

Prin participarea la activitățile Erasmus+, persoanele pot dezvolta expertiză în tehnicile de conservare a patrimoniului cultural, pot aprofunda înțelegerea contextelor istorice și pot promova colaborări internaționale cu organizații și experți în domeniu.

În plus, Erasmus+ urmărește să promoveze schimbul cultural și înțelegerea reciprocă, consolidând procesele de refacere prin noi abordări tehnologice și inovatoare, precum și perspective.

Documentul complet la link-ul: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

5.5 Anexa 1 – Pașapoartele de competențe pentru patrimoniul UE

Inițiativa privind pașaportul european al competențelor în domeniul patrimoniului își propune să recunoască și să promoveze gama diversă de competențe care contribuie la cunoștințele necesare în domeniul conservării monumentelor, al restaurării clădirilor și al patrimoniului cultural în întreaga Europă. Acest program inovator oferă lucrătorilor din sectorul patrimoniului cultural un cadru unificat care documentează și validează dobândirea de abilități, abilități și experiențe dobândite prin educație și practică profesională.

Prin emiterea de pașapoarte de competențe în domeniul patrimoniului, UE stabilește un cadru pentru a facilita mobilitatea forței de muncă, pentru a promova învățarea și formarea pe tot parcursul vieții și pentru a spori capacitatea de inserție profesională a profesioniștilor din sectorul patrimoniului cultural din Uniunea Europeană. Aceste pașapoarte permit persoanelor să își prezinte calificările și expertiza angajatorilor, furnizorilor de formare și altor părți interesate, servind drept acreditări portabile în domeniul patrimoniului cultural.

În plus, inițiativa UE privind pașapoartele competențelor în domeniul patrimoniului joacă un rol semnificativ în consolidarea politicilor și în conservarea și promovarea patrimoniului cultural bogat al Europei, cu scopul de a asigura dezvoltarea continuă și recunoașterea competențelor de conservare nu numai la nivel național, ci și pentru utilizarea transfrontalieră a acestora.

Documentul complet la link-ul: <https://heritageskillspassport.com/>